

Вимушені переселенці: стан, проблеми, перспективи

(9 – 15 червня 2025 р.)



ОФІЦІЙНА ІНФОРМАЦІЯ.....	3
Центральні органи влади	3
Місьцеве самоврядування	19
ОГЛЯД ПУБЛІКАЦІЙ ЗМІ	32
Центральні.....	32
Регіональні.....	66
МІЖНАРОДНІ ТА ВІТЧИЗНЯНІ НЕДЕРЖАВНІ ОРГАНІЗАЦІЇ.....	71

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського

Центр досліджень соціальних комунікацій

Національна юридична бібліотека

**Вимушені переселенці:
стан, проблеми, перспективи
(09.06-15.06.2025 р.)**

Інформаційно-реферативний бюлетень

(Додаток до журналу «Україна: події, факти, коментарі»

Ідентифікатор медіа R30-01101)

Заснований у 2022 р. Видається щотижнево

Укладальник ***А. Березельський***

Відповідальна за випуск ***Н. Іванова***

Адреса редакції:

НБУВ, Голосіївський просп., 3, Київ, 03039, Україна

© Національна бібліотека України імені
В. І. Вернадського, 2025

ОФІЦІЙНА ІНФОРМАЦІЯ

Центральні органи влади

09.06.2025

Міністерство національної єдності України

<https://unity.gov.ua/2025/06/09/oleksij-chernyshov-ukrayina-pidtrymuje-prava-j-gidnist-kozhnogo-gromadyanyna-hoch-de-b-vin-buv/>

Олексій Чернишов: Україна підтримує права й гідність кожного громадянина, хоч де б він був

З початку повномасштабної російської агресії понад 7 з половиною мільйонів українців вимушено опинилися за межами країни. Питання щодо їх подальшого соціального і правового статусу залишається відкритим. У цьому контексті візит до Брюсселя Віцепрем'єр-міністра – Міністра національної єдності України Олексія Чернишова, що відбувся минулого тижня, набуває особливого звучання, адже саме під час цього візиту українська делегація погоджувала з Європейською комісією умови для продовження тимчасового захисту українців, які знаходяться на території ЄС.

Про те, як довго може тривати цей тимчасовий захист ЄС і що чекає на українців після його завершення, а також про те, чому Україна зацікавлена у поверненні своїх громадян до України й які умови для цього буде створювати наша держава, Олексій Чернишов розповів кореспонденту Укрінформу за підсумками візиту до європейської столиці.

ТИМЧАСОВИЙ ЗАХИСТ ДЛЯ УКРАЇНЦІВ МОЖУТЬ ПРОДОВЖИТИ ДО КВІТНЯ 2027 РОКУ

– ЄС уперше в історії застосував Директиву з тимчасового захисту невдовзі після початку повномасштабної російської агресії, з березня 2022 року. Нещодавно дія цієї Директиви була продовжена до 4 березня 2026 року. Оскільки війна триває, а цей правовий статус є тимчасовим, що українців чекатиме після цієї дати?

– Це питання хвилює всіх українців, які на сьогодні вимушено знаходяться в Європі. Це більше 5 мільйонів людей, що перебувають у статусі тимчасового захисту ЄС, і, напевно, ще до 2 мільйонів українців, які цього статусу не мають, оскільки виїхали з країни ще до початку повномасштабного російського вторгнення.

Що буде з ними далі, після березня 2026 року, ми обговорювали під час зустрічі у Брюсселі з Єврокомісаром з внутрішніх справ та міграції Магнусом Бруннером. Він підтвердив, що Європейський Союз готує рішення щодо продовження дії цього статусу тимчасового захисту для українців ще на один рік, тобто, до березня 2027 року. Остаточне рішення щодо цього має ухвалити Рада Європейського Союзу, адже саме цей орган затверджує відповідні ініціативи. Це може відбутися вже десь у середині червня.

Але сам по собі статус тимчасового захисту – це унікальний досвід для самого Європейського Союзу, адже він був застосований уперше, і спрацював.

Цей статус дає доступ до освіти, до роботи, до проживання, до медичного страхування й соціальних послуг. Це цілком логічний і, я б сказав, дуже людський крок зі сторони наших європейських партнерів. Ми дуже вдячні нашим європейським партнерам за таку величезну підтримку України.

ЩО БУДЕ ДАЛІ?

– Все це добре звучить. Але у деяких країнах ЄС, зокрема, у Бельгії або у Польщі, вводяться більш жорсткі умови для соціальної підтримки українців та надання їм тимчасового захисту. Ці зміни, судячи з усього, будуть лише посилюватися з часом. Чи погоджені такі зміни у політиці певних країн ЄС, щодо їх ставлення до українських громадян, з українською стороною?

– Як я вже зазначив, модель тимчасового захисту є дуже успішною програмою, яка спрацювала і дозволяє ефективно підтримувати українців. Але в ній є два ключові слова: «захист» і «тимчасовий». І те, й інше має свій термін завершення. Ми маємо про це пам'ятати, і ставитися до цього «по-дорослому», заздалегідь готуватися до потенційних викликів.

Ми обговорювали цю тему з Єврокомісаром Бруннером. Варто враховувати, що Єврокомісія закликає держави-члени поступово відкривати для українців можливості для переходу на інші форми легального перебування в країнах ЄС – наприклад, на підставі працевлаштування, навчання або возз'єднання з родиною. Це особливо важливо для наших громадян, які вже інтегрувалися в європейське суспільство й планують продовжувати тут своє життя.

Але для того, щоб планувати своє майбутнє, важливо заздалегідь готуватися до потенційних викликів. Якщо окрема людина або ціла родина вирішують продовжувати життя в країнах Європейського Союзу, вони мають піклуватися, щоб увійти у це життя гідно. Це означає – знайти собі роботу, вдосконалювати власні професійні навички, вивчати мову, інтегруватися у суспільство. Варто усвідомити – тимчасовий захист не буде діяти вічно, тож ми маємо підготуватися до моменту, коли його дія завершиться. Напевно, буде перехідний період, але це станеться, рано або пізно.

ЧИ ГОТОВІ УКРАЇНЦІ ПОВЕРТАТИСЯ ДО УКРАЇНИ?

– Що довше наші громадяни перебувають у європейських країнах, то глибше вони інтегруються у місцеве життя. За вашим прогнозом, з тих мільйонів людей, які офіційно отримали тимчасовий захист у країнах ЄС, скільки можуть повернутися в Україну? Якими можуть бути дії Уряду України, щоб створити необхідні стимули для їх повернення?

– Очевидно, що всі ми прагнемо і сподіваємося на справедливе завершення цієї війни, після чого в Україну має повернутися мир, стабільний і сталий. Я практично щотижня зустрічаюся з українськими громадами в країнах ЄС і точно знаю – всі вони на це сподіваються. За умови завершення війни українці готові розглянути можливість повернення до України – принаймні 30 відсотків прямо заявляють, що повернуться. Насправді, їх більше. За моїм спостереженням, більшість українців, тих, хто знаходяться в

Європі, хочуть повернутися додому. Питання – за яких умов. І це нормальне питання.

Україна стоїть та залишатиметься на позиції, що необхідно підтримувати кожного нашого громадянина, не залежно від того, де саме він зараз перебуває. Відповідно, держава активно розвиває інструменти, що дозволяють допомагати українцям за кордоном. Водночас, ми будемо шукати шляхи, як заохочувати українців повертатися додому, після того, як настане сталий мир. Як це зробити – відповідь на це питання залежить від багатьох факторів, і є завжди суто індивідуальною для кожної людини або для українських родин. Наприклад, як вирішувати питання освіти для дітей, якими є перспективи працевлаштування та якості роботи, як можуть вирішуватися питання щодо місця проживання, та безліч інших.

Всі ці питання ми намагаємось вирішувати, і вирішуємо вже зараз, оскільки, безумовно, ми зацікавлені, щоб українці поверталися додому. Майбутній розвиток повоєнної економіки неможливий без відповідної кількості працівників і спеціалістів.

Водночас, для нас не байдужа доля українців, які приймуть рішення залишитися в європейських країнах. Ми хотіли б бачити їх професійно інтегрованими в ринок праці, щоб вони розвивалися та зберігали зв'язок з Україною, відвідували її і, можливо, одного дня, з часом, вирішили повернутися.

А стимули для повернення з'являться обов'язково. Якщо Україна стане успішною повоєнною державою, продемонструє високі темпи відновлення, це виведе її у число найбільш розвинутих країн Центральної та Східної Європи протягом найближчих десяти років. Це буде створювати умови не лише для повернення українців, а й для професійного залучення українських та європейських фахівців, для приходу в Україну європейських компаній, які робитимуть свій вагомий внесок у розвиток нашої з вами улюбленої України.

Українці, безумовно, будуть дивитися на продовження ключових структурних реформ в країні, а також, головне – на економічний розвиток, включаючи створення нових робочих місць та підвищення рівня життя. Все це в комплексі буде стимулювати українців до повернення.

Але хочу підкреслити – процес повернення українців в Україну буде абсолютно добровільним. Ніхто нікого не примушує і не буде примушувати у цьому відношенні.

ТРЕБА БЕРЕГТИ ТА РОЗВИВАТИ ВЕЛИКУ УКРАЇНСЬКУ РОДИНУ В УСЬОМУ СВІТІ

– Які сподівання та завдання ви покладаєте на створення мережі українських Центрів Єдності в європейських країнах? Наскільки сприятливо ставиться до цієї ідеї сторона ЄС та національні уряди країн-членів?

– Ми докладаємо зусиль, щоб берегти та розвивати нашу велику українську родину. Сьогодні вона складається з більше ніж 55 мільйонів українців по усьому світу. На жаль, значна кількість з них знаходяться за кордонами України. Саме для того, щоб підтримувати зв'язки з ними, наше

міністерство відкриває за кордоном Центри Єдності, головним призначенням яких є підтримка українських громад та контактів між ними.

За нашою оцінкою, на території України, що знаходиться під контролем її уряду, наразі перебуває близько 31 мільйона українців.

Усього за кордонами України зараз 20-25 мільйонів українців, які виїхали у різних хвилях міграції, включаючи після світових війн та у часи, коли Україна стала незалежною. Нащадки цих людей народилися вже в країнах перебування, і не лише у Європі. Наприклад, у Канаді ми маємо близько півтора мільйона вихідців з України, в Сполучених Штатах – більше мільйона, у Бразилії – півмільйона українців.

Створення Центрів єдності для підтримання зв'язку між українцями у світі є для нашого міністерства магістральною програмою, яка набуває активного розвитку просто зараз. Ми вже підписали документи щодо створення Центрів з такими країнами як Німеччина, Чехія, Франція, Іспанія. Ведеться активна робота з Польщею та Італією. Плануємо охопити також Велику Британію, де проживають чимало вихідців з України.

До речі, тут, у Брюсселі, мав можливість зустрітися з двома бельгійськими міністрами – з міністром внутрішніх справ та міністром міграції й соціальної підтримки. Обидва дуже позитивно сприйняли ідею щодо створення такого Центру в Бельгії, де зараз знаходяться до 100 тисяч українців зі статусом тимчасового захисту ЄС. Як я вже казав, ми дуже вдячні нашим європейським партнерам за таку політику у ставленні до наших громадян.

Також під час зустрічі з Єврокомісаром Магнусом Бруннером ми погодили ще один важливий крок з підтримки українців, що перебувають за кордоном. Європейська комісія підтвердила намір призначити спеціального уповноваженого з питань українців та розвитку українських Центрів Єдності в країнах Європейського Союзу. Цей координатор Центрів Єдності працюватиме у взаємодії з урядами держав Європейського Союзу, з міжнародними організаціями та з нашим Міністерством національної єдності.

Конкретне прізвище цієї людини ще не визначено, наразі триває фінальна стадія відбору. Ми сподіваємося, що це буде добре відома й фахова особистість. Ми з нетерпінням чекаємо на такий крок і сподіваємося привітати цього координатора вже незабаром у Києві.

УКРАЇНА ЗАВЕРШУЄ РОЗГЛЯД ЗАКОНОДАВСТВА ПРО МНОЖИННЕ ГРОМАДЯНСТВО

– Серед українців, які постійно проживають за кордоном, певна частина вже повністю адаптувалися та навіть отримали громадянство в країнах перебування. Чи розглядається можливість внесення змін у національне законодавство України, щоб надати таким людям права зберігати за собою українське громадянство, одночасно із громадянством у країнах ЄС?

– Правова реформа щодо запровадження множинного громадянства в Україні – це давно очікуваний крок. Було вже декілька спроб просування у цьому напрямку. Я радий, що нинішній президентський законопроект 11469 знаходиться на фінальній стадії розгляду, за відповідними правовими

процедурами. Цього року законопроект уже пройшов перше читання у Верховній Раді, відповідні правки були розглянуті у профільних комітетах Парламенту, і зараз ми готуємося до другого читання. Сподіваюся, фінального й остаточного, яке має в червні затвердити цей законопроект фактично і, нарешті, ввести право на множинне громадянство в Україні.

Як я вже казав, по всьому світу проживають мільйони українців або вихідців з України, це потужна діаспора. Деякі з них хотіли б зберегти українське громадянство, деякі люди просто мріють про отримання такого громадянства. Але, за чинним законодавством, цього неможливо було зробити без відмови від попереднього громадянства, наприклад, канадійського або американського. Очевидно, що це так не працює.

Варто враховувати, що чимало українців уже мають європейські паспорти, і це в наших інтересах – врегулювати їх статус, як громадян України. На сьогодні цей статус не є врегульованим до кінця. Ідея дуже проста – зробити так, щоб люди, які хотіли б зберігати українське громадянство та українську ідентичність, могли це зробити, у тому числі, й формально.

До речі, всі програми, які ми реалізуємо зараз, рівною мірою розраховані як на українців в Україні, так і на наших людей, що перебувають за кордоном. Ми свідомо не хочемо розмежовувати людей за місцем їхнього знаходження. Для нас є важливими всі українці – всі без винятку. Ми, як Міністерство єдності, зацікавлені в тому, щоб усі українці були успішними, і працюємо саме для цього. На жаль, ми сьогодні розділені територіально. Але ми залишаємося єдиною країною, єдиною нацією, єдиним народом.

12.06.2025

Міністерство національної єдності України

<https://unity.gov.ua/2025/06/12/oleksij-chernyshov-vzyav-uchast-u-20-mu-yuvilejnomu-globsec-forum-u-prazi/>

Олексій Чернишов взяв участь у 20-му ювілейному GLOBSEC Forum у Празі

Віцепрем'єр-міністр — Міністр національної єдності України Олексій Чернишов у межах робочої поїздки до Чеської Республіки взяв участь у 20-му ювілейному GLOBSEC Forum у Празі.

Під час заходу Олексій Чернишов виступив на панелі «Ukrainians Abroad: Strengthening Human Capital and Global Ties for National Renewal». У своїй промові він наголосив, що немає нації, яка прагне миру більше, ніж Україна.

«Саме сталий мир стане мотивацією для мільйонів українців, які були змушені залишити Батьківщину через війну, розглянути можливість повернення. Завдання повоєнної України — сфокусуватися на економічному розвитку, який цю мотивацію підсилить», — сказав Віцепрем'єр-міністр.

Також Олексій Чернишов акцентував на важливості збереження і зміцнення зв'язків зі всіма українцями, незалежно від місця їхнього перебування. У цьому контексті особливу роль відіграють запровадження множинного громадянства та розвиток Центрів єдності у Європі.

На завершення виступу Олексій Чернишов висловив подяку європейським партнерам за ініціативу щодо продовження дії тимчасового захисту для українських громадян до 4 березня 2027 року та за послідовну підтримку в цей вирішальний для нашої держави період.

13.06.2025

Міністерство національної єдності України

<https://unity.gov.ua/2025/06/13/oleksij-chernyshov-rada-yes-uhvalyla-politychne-rishennya-pro-prodovzhennya-diyi-tymchasovogo-zahystu-dlya-ukrayincziv-do-4-bereznya-2027-roku/>

Олексій Чернишов: Рада ЄС ухвалила політичне рішення про продовження дії тимчасового захисту для українців до 4 березня 2027 року

Віцепрем'єр-міністр — Міністр національної єдності України Олексій Чернишов повідомив про ухвалення Радою Європейського Союзу політичного рішення про продовження дії тимчасового захисту для українців до 4 березня 2027 року.

«Сьогоднішнє рішення Ради ЄС дає українцям, які перебувають у європейських країнах, понад 20 місяців визначеності. Дуже важливо забезпечити людям передбачуваність, можливість планувати своє життя, а також майбутнє повернення в Україну для тих, хто ухвалить таке рішення, щойно умови дозволять це зробити», — наголосив Олексій Чернишов.

Віцепрем'єр-міністр зазначив, що цьому передували спільні консультації з європейськими партнерами. Зокрема, одна з них відбулася 13 червня 2025 року.

«Мав унікальну можливість від української сторони взяти участь у робочій зустрічі міністрів внутрішніх справ держав — членів ЄС. Обговорили співпрацю та підтримку, яку Європейський Союз надає Україні саме зараз, у вирішальний момент. Дякуємо європейським партнерам за незмінну підтримку України та наших людей!» — підкреслив Олексій Чернишов.

Віцепрем'єр-міністр додав, що статус тимчасового захисту — це унікальний досвід для ЄС. Він був застосований вперше після початку повномасштабного вторгнення росії в Україну як інструмент допомоги для українських біженців. Статус надає доступ до освіти, роботи, проживання, медичного страхування та соціальних послуг для громадян України у країнах ЄС.

10.06.2025

Урядовий портал

<https://www.kmu.gov.ua/news/vzhe-vydano-ponad-63-tysiachi-napravlen-v-ramkakh-proektu-armiia-vidnovlennia-z-pochatku-roku>

Вже видано понад 63 тисячі направлень в рамках проекту «Армія відновлення» з початку року

З початку цього року вже видано понад 63 тисячі направлень для тимчасово безробітних українців та незайнятих внутрішньо переміщених осіб (ВПО) в рамках проекту «Армія відновлення». На зарплати працівникам спрямовано 590 мільйонів гривень.

Учасники програми «Армія відновлення» залучені до виконання різноманітних завдань — від допомоги постраждалим від бойових дій до масштабних робіт із відновлення критично важливої інфраструктури та зведення оборонних споруд для Збройних сил України.

Кожен регіон має свої пріоритети, які визначаються у співпраці військових адміністрацій та командування, залежно від актуальних потреб. Це не просто проект — це шлях до нових можливостей.

Учасники отримують нові знання, практичний досвід і необхідну підтримку, що дозволяють не лише знайти роботу, а й упевнено рухатися вперед у професійному житті.

Служба пропонує тим, хто перебуває на обліку, можливість приєднатися до різноманітних робіт і отримувати до 12 тисяч гривень щомісяця. Оплата праці до 1,5 мінімальних заробітних плат за повний місяць роботи. Найпоширенішими напрямками робіт є:

- Забезпечення життєдіяльності постраждалих громадян та ВПО, надання допомоги маломобільним групам.
- Розвантаження, фасування та доставка гуманітарної допомоги.
- Надання соціальних послуг у місцях зосередження ВПО та постраждалих внаслідок бойових дій громадян.
- Допоміжні роботи для потреб ЗСУ.
- Розбір завалів, відновлення житлових будинків, розчищення автомобільних доріг та залізничних колій.
- Облаштування та укріплення блокпостів і фортифікацій.
- Будівництво захисних споруд та укріплення дамб.

Суспільно корисні роботи вже охопили 19 регіонів України.

Лідерами за кількістю виданих направлень з початку дії програми стали:

1. Харківська область — 39 тис. направлень;
2. Донецька область — 31 тис. направлень;
3. Київська область — 30 тис. направлень.

12.06.2025

Урядовий портал

<https://www.kmu.gov.ua/news/na-dniprovshchyni-vidbulasia-narada-pid-holovuvanniam-premier-ministra-shchodo-pidtrymky-ta-rozvytku-rehionu>

На Дніпровщині відбулася нарада під головуванням Прем'єр-міністра щодо підтримки та розвитку регіону

Під головуванням Прем'єр-міністр України Дениса Шмигала на Дніпровщині відбулася нарада, де обговорили ключові проблеми регіону та визначили конкретні кроки підтримки.

«Уряд приділяє пріоритетну увагу прифронтовим територіям, адже на них подвійне навантаження — дбати про громадян і одночасно сприяти Силам оборони в захисті України», — зазначив Денис Шмигаль.

Одним з ключових питань, яке розглянули учасники наради — питання безпеки. Денис Шмигаль поставив завдання Обласній військовій адміністрації разом з Міністерством фінансів напрацювати ефективний механізм, який забезпечить виконання всіх робіт із будівництва та облаштування укриттів у встановлені строки.

Також обговорили підтримку спроможності громад. Як повідомив Прем'єр-міністр, в державному бюджеті на цей рік для регіону закладено понад 1,2 млрд грн різних дотацій та субвенцій. Кошти, зокрема, передбачені на облаштування первинних укриттів, купівлю спецтранспорту для комунальників, аварійно-відновлювальні роботи, утримання медичних закладів та закладів служби крові. Як підкреслив Глава Уряду, за оцінками Світового банку, на відбудову Дніпровщини необхідно 19 млрд доларів, і ця сума зростає через нові руйнування.

«Загалом цього року держава зарезервувала для області понад 3,2 млрд грн на різні програми відбудови», — наголосив Денис Шмигаль.

Ще одне важливе питання порядку денного – тарифи. Прем'єр-міністр повідомив, що Міністерство розвитку громад та територій й Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів отримали завдання розробити бюджетну програму для компенсування різниці в тарифах, що виникла через руйнування Каховської ГЕС.

«Люди не повинні переплачувати через російський теракт, а надалі платити той самий тариф, що був до підриву ГЕС. Це стосується всіх областей, яких це торкнулося», — наголосив Денис Шмигаль.

Увагу приділили на нараді і підготовці до опалювального сезону. В цьому контексті доручено провести невідкладні ремонтні роботи мереж та інших енергооб'єктів, зокрема Криворізької ТЕЦ.

Урядовці та представники області опрацювали також питання забезпечення соціальним житлом внутрішньо переміщених осіб.

«Дніпровщина прийняла найбільшу кількість внутрішніх переселенців. Лише офіційно зареєстрованих 453 тисячі. Обговорили реалізацію соціальних програм та їх фінансування», — підкреслив Прем'єр-міністр та доручив Мінрозвитку та Держагентству відновлення тісно координувати зазначене питання з ОВА.

Розглянуто також було питання евакуації населення з прифронтових територій. Згідно з наданою ОВА інформацією, процес здійснюється планово, а ситуація перебуває під контролем.

10.06.2025

Національна соціальна сервісна служба України

<https://nssu.gov.ua/news/sotsialni-posluhy-pidtrymanoho-prozhyvannia-ta-statsionarnoho-dohliadu-zminy>

Соціальні послуги підтриманого проживання та стаціонарного догляду: зміни

Кабінет Міністрів України підтримав зміни до Постанови № 888, розширивши категорії осіб, які мають право на отримання соціальних послуг підтриманого проживання та стаціонарного догляду.

Відтепер послуги доступні для внутрішньо переміщених осіб похилого віку і людей з інвалідністю, яким встановлено IV групу рухової активності. Також передбачено вдосконалення процедури участі у експериментальному проєкті для надавачів соціальних послуг – без обов'язкової перевірки відповідності у Національній соціальній сервісній службі.

Нагадуємо, що надання послуг здійснюється за принципом “гроші ходять за людиною”: кошти державного бюджету перераховуються на спеціальні банківські рахунки отримувачів для подальшої оплати необхідних соціальних послуг.

Прийняте рішення сприятиме інтеграції переселенців у нові приймаючі громади та відновленню соціальних й економічних зв'язків, що були втрачені через воєнні дії та вимушене переміщення.

10.06.2025

Міністерство розвитку громад та територій України

<https://mindev.gov.ua/news/v-ukraini-startovala-robota-nad-derzhavnoiu-stratehiieiu-zhytlovoi-polityky>

В Україні стартувала робота над Державною стратегією житлової політики

10 червня відбулася перша Установча зустріч засідання робочої групи щодо розробки Державної стратегії житлової політики.

Участь у заході взяли представники уряду, Офісу Президента, Верховної Ради, місцевого самоврядування, міжнародних організацій, експертного середовища та громадянського суспільства.

Під час вітального слова Віцепрем'єр-міністр з відновлення України - Міністр розвитку громад та територій Олексій Кулеба наголосив, що Державна стратегія житлової політики має стати системним документом, що визначатиме нову модель житлової політики в Україні – відкрити, прозору, фінансово життєздатну та адаптовану до викликів воєнного часу.

«Ми розпочинаємо роботу, яка має дати відповідь на один із базових запитів суспільства – мати дім. Свій, безпечний, доступний, реальний. Ми добре усвідомлюємо, в яких умовах формуємо цю політику. На сьогодні, пошкоджено або знищено понад 2 мільйони домогосподарств – це 13% усього житлового фонду країни. У країні — понад 4,6 мільйона внутрішньо переміщених осіб. Сотні тисяч родин втратили житло повністю. Саме тому житлова політика має змінити фокус. Ми маємо створити систему. Відкрите, чесне, збалансоване поле, де кожен – молодь, військові, родини з дітьми, ветерани, ВПО – розуміє, які є можливості, як ними скористатися, і що гарантує держава», – зазначив Олексій Кулеба.

За його словами, мета майбутньої Стратегії забезпечити:

- Реальну доступність житла — через розвиток орендного ринку, запуск ефективних фінансово-кредитних інструментів, удосконалення іпотечних програм;
- Справедливу участь держави у вирішенні житлових питань для ветеранів, військових, ВПО, багатодітних родин, молоді;
- Розвиток інституційної спроможності місцевої влади — громади мають отримати дієві інструменти для реалізації житлової політики на місцях;
- Залучення міжнародних партнерів, бізнесу, експертного середовища — для формування збалансованої, сталої моделі.

Під час зустрічі заступниця Міністра розвитку громад та територій України Наталія Козловська презентувала концептуальне бачення майбутньої Стратегії. У своїй доповіді вона окреслила ключові виклики, принципи та цілі нової житлової політики, а також запропонувала дворівневу модель координації роботи — із залученням як центральних органів влади, так і місцевого самоврядування, громадськості та експертного середовища.

На рівні уряду вже створено Міжвідомчу робочу групу. Вона відповідатиме за підготовку проєкту стратегії, узагальнення пропозицій і напрацювання рішень. Робота координуватиметься Керівним комітетом під головуванням Віцепрем'єр-міністра. Водночас функціонуватиме Технічна робоча група, що займатиметься аналітикою, консультаціями та розробкою змістових блоків.

Олексій Кулеба подякував міжнародним партнерам за їхню підтримку, експертизу та розуміння українського контексту. Він також закликав

долучатися усіх стейкхолдерів, як до концептуального обговорення, так і до практичної роботи.

В Установчій зустрічі також взяли участь Перший віцепрем'єр-міністр України, Міністр економіки України Юлія Свириденко, Посол Європейського Союзу в Україні Катаріна Матернова, директор відділу Східної Європи і представник Світового банку Роберт (Боб) Сом, заступник керівника Офісу Президента України Віктор Микита, перша заступниця Голови Національного банку України Катерина Рожкова, керівник групи з питань відбудови України Габріель Блан, експерт з питань житлової політики, представник Світового банку Еллен Гамільтон, представники громадського сектору та експерти.

Зазначимо, розробка Державної стратегії житлової політики є вимогою Плану для України (Ukraine Facility), визначена в рамках Реформи 7 ("Забезпечення доступу до житла для осіб, які його потребують").

Стратегія передбачає впровадження заходів підтримки для створення доступного соціального житла, збільшення кількості житла, доступного для ВПО та інших осіб, які нині не можуть орендувати чи придбати житло, в тому числі для осіб з інвалідністю.

10.06.2025

Міністерство розвитку громад та територій України

***[https://mindev.gov.ua/news/rezultaty-roboty-prohramy-ievidnovlennia-
stanom-na-01-chervnia-2025](https://mindev.gov.ua/news/rezultaty-roboty-prohramy-ievidnovlennia-
stanom-na-01-chervnia-2025)***

Результати роботи програми «Відновлення станом на 01 червня 2025

Державна програма компенсацій «Відновлення» активно продовжує свою роботу. У її рамках українці вже понад 2 роки отримують виплати для проведення ремонтів пошкодженого внаслідок російської агресії житла, або ж для придбання нової оселі на заміну зруйнованих.

Станом на 01 червня компенсації отримали:

- За пошкоджене житло – майже 90 тисяч українців на загальну суму понад 9 мільярдів гривень. Загальна кількість поданих заяв за весь час – 147 747.

Цей тип компенсацій включає дві категорії – виплати за дрібні (категорія А) та капітальні ремонти (категорія В). За ними середні суми компенсацій склали 73 100 гривень та 341 500 гривень відповідно.

Нагадаємо, компенсації реалізуються в рамках проекту Світового Банку «Ремонт житла для відновлення прав і можливостей людей (НОРЕ)».

- За знищене житло - понад 18,5 тис українців отримали житлові сертифікати для придбання житла замість знищеного на загальну суму 27,3 мільярда гривень. Загальна кількість поданих заяв за весь час – 48 387.

При цьому вже придбали нове житло близько 11 тисяч громадян. З них майже 4,5 тисячі – внутрішньо переміщені особи. На напрямок компенсацій для ВПО, на початку цього року, Уряд окремо перерозподілив 15 мільярдів гривень.

Також тривають виплати для відбудови на власній ділянці. Вони стартували на початку цього року. 475 громадян вже отримали кошти на загальну суму 606,9 млн гривень

Нагадаємо, ці компенсації є частиною проєкту “HOME”, який реалізує Банк розвитку Ради Європи.

Сервіс «Відновлення та Реєстр пошкодженого і знищеного майна» реалізуються Міністерством розвитку громад та територій України та Міністерством цифрової трансформації України у межах проєкту “Цифровізація для зростання, доброчесності та прозорості” (UK DIGIT), що виконується Фондом Євразія та фінансується UK Dev. Партнер проєкту – Фонд Східна Європа.

11.06.2025

Міністерство розвитку громад та територій України

<https://mindev.gov.ua/news/uriad-vydilyv-shche-35-mlrd-hrn-na-prohramu-ievidnovlennia>

Уряд виділив ще 3,5 млрд грн на програму «Відновлення»

Ці кошти дозволять розширити підтримку для родин, які втратили житло через збройну агресію Росії, та пришвидшити процес їх повернення до повноцінного життя.

“Продовжуємо розвивати програму «Відновлення». Прийняте рішення дозволить видати ще понад 2 тисячі житлових сертифікатів на придбання нових помешкань, а також профінансувати відбудову приватних будинків на власній земельній ділянці для сотень родин”, - наголосив Олексій Кулеба, Віце-прем’єр-міністр з відновлення України — Міністр розвитку громад та територій.

На сьогодні понад 100 тисяч українських родин вже отримали допомогу в межах програми — на ремонт, відбудову або придбання нового житла.

Майже 90 тисяч українців отримали грошові компенсації для відновлення пошкодженого житла.

Понад 18,5 тисяч громадян отримали житлові сертифікати для придбання нової оселі замість знищеної. Майже 11 тисяч українців вже придбали нове житло, серед них понад 4,5 тисячі — це внутрішньо переміщені особи.

На початку цього року також стартували виплати на відбудову житла на власній земельній ділянці, Наразі програма активно реалізовується. 475 громадян вже отримали кошти на загальну суму 606,9 млн гривень.

Пріоритетними групами програми «Відновлення» є військовослужбовці, родини загиблих захисників, ВПО, люди з інвалідністю та багатодітні родини.

09.06.2025

Міністерство соціальної політики України

<https://www.msp.gov.ua/press-center/news/stolytsya-rozshyryuye-merezhu-psykhosotsialnoyi-pidtrymky:-shche-dva-tsentry-zhyttyestiykosti-vidkryto-u-kyievi>

Столиця розширює мережу психосоціальної підтримки: ще два Центри життєстійкості відкрито у Києві

У Києві запрацювали нові Центри життєстійкості — у Солом'янському та Дарницькому районах. Відтепер ще більше людей можуть отримати фахову психологічну та соціальну підтримку, знайти нову опору та відновити внутрішню стійкість.

Центри життєстійкості працюють по всій Україні. Це безпечні простори, де кожен — незалежно від віку, статусу чи життєвих обставин — може звернутися по допомогу. Тут працюють кваліфіковані психологи, соціальні працівники, проводяться групові заняття та консультації для сімей із дітьми. Усі послуги — безоплатні та конфіденційні.

“У великому місті завжди більше руху, більше людей і більше мовчазного болю. Київ прихистив тисячі родин, які залишили свої домівки, рятуючись від війни. Але прихисток — це лише перший крок. Далі починається життя в новому просторі, з новими тривогами і з розірваними зв'язками. Центри життєстійкості створені, щоб допомогти людям не лише впоратися з викликами, а й віднайти себе в новій реальності. Тут не замінюють втрачене, але допомагають знайти нову опору. Людина отримує можливість бути почутою, відчувати, що її досвід важливий, що вона — частина громади, яка здатна підтримати. Коли я впевнено почуваю себе в своїй громаді, я впевнено почуваю себе в своїй країні. І саме з цього починається відновлення. Я вдячна всім партнерам, зокрема Міжнародному благодійному фонду «Українська фундація громадського здоров'я», за системну, комплексну і наполегливу роботу. Завдяки цьому підходу сьогодні в столиці відкрито одразу два Центри життєстійкості — у Солом'янському та Дарницькому районах. Це не просто розширення мережі. Це внесок у стійкість міста, у відновлення людей і зміцнення нашого спільного майбутнього”, — зазначила Міністерка соціальної політики України Оксана Жолнович.

Центр у Солом'янському районі відкрито за адресою вул. Академіка Шалімова, 13. Його створено Міжнародним благодійним фондом «Українська фундація громадського здоров'я» спільно з Солом'янською райдержадміністрацією в межах пілотного проєкту з формування життєстійкості Міністерства соціальної політики у рамках Всеукраїнської

програми ментального здоров'я «Ти як?», ініційованої Першою леді Оленою Зеленською.

“Відкриття Центру життєстійкості у Солом'янському районі — це важливий крок у напрямку посилення соціальної підтримки мешканців. Ми розуміємо, наскільки сьогодні людям потрібен доступ до фахової допомоги. Центр працює для всіх, хто звернеться — незалежно від статусу, місця реєстрації чи обставин”, — підкреслив голова Солом'янської районної в місті Києві державної адміністрації Сергій Мовенко.

У червні також відкрився Центр життєстійкості для релокованої Кременської громади Луганщини — на базі Центру ментального здоров'я у Дарницькому районі за адресою вул. Анни Ахматової, 31.

“Для нашої команди відкриття Центрів життєстійкості в Києві — це продовження багаторічної системної роботи, яку ми ведемо в різних регіонах України, підтримуючи жінок, дітей, сім'ї у кризі. Життєстійкість — це не про силу як таку. Це про здатність зберегти людяність у найтемніші моменти, вміти звернутися по допомогу, відновитися після втрат і знову відчувати, що ти не сам. І саме для цього ми створили цей простір — безпечний, безбар'єрний, наповнений увагою. Стійкість громади не вимірюється тільки кількістю послуг чи наявністю будівель. Вона народжується там, де люди об'єднуються, щоб підтримати одне одного. Саме тому такі простори мають з'являтися всюди, де є біль, але має народитися сила”, — наголосила виконавча директорка МБФ «Українська фундація громадського здоров'я» Галина Скіпальська.

Мережа Центрів життєстійкості продовжує зростати разом із запитом людей на підтримку. 228 відкритих Центрів у різних регіонах України стали місцем, де українці отримують не лише психологічну та соціальну допомогу, а й можливість знову будувати своє життя поруч із підтримуючою спільнотою. Щодня до роботи залучено понад 1500 фахівців, які допомагають людям долати виклики, шукати сили та не залишатися наодинці зі своїми проблемами.

09.06.2025

Міністерство соціальної політики України

<https://www.msp.gov.ua/press-center/news/sotsialni-posluhy-pidtrymano-ho-prozhyvannya-ta-statsionarnoho-dohlyadu:-kabmin-rozshyryv-katehoriyi-otrymuvachiv-ta-sprostyv-poryadok-doluchennya-nadavachiv>

Соціальні послуги підтриманого проживання та стаціонарного догляду: Кабмін розширив категорії отримувачів та спростив порядок долучення надавачів

Кабінет міністрів України підтримав зміни до Постанови №888, а саме розширив категорії осіб, які мають право на послуги підтриманого проживання та стаціонарного догляду.

Відтепер отримати послуги можуть внутрішньо переміщені особи літнього віку та люди з інвалідністю, яким встановлено IV групу рухової активності (раніше таке право мали ті, кому було встановлено V групу рухової активності).

Також, завдяки змінам до Постанови, надавачі послуг можуть приєднатися до експериментального проекту за спрощеною процедурою. Тепер не потрібно додатково проходити перевірку відповідності у Національній соціальній сервісній службі - достатньо однієї заяви.

Окрім того, зміни до Постанови:

- визначають механізм подання надавачем соціальних послуг заяви про участь в експериментальному проекті без проведення оцінювання Нацсоцслужбою;
- унормовують порядок перерахування банківськими установами бюджетних коштів надавачу соціальних послуг у разі смерті отримувача соціальної послуги;
- визначають алгоритм та строки проведення державного контролю/моніторингу за дотриманням вимог законодавства під час надання соціальних послуг в межах експериментального проекту.

Нагадаємо, для того, щоб послуги з підтриманого проживання або стаціонарного догляду люди могли отримувати вчасно і в повному обсязі, у 2024-му році Мінсоцполітики розробило механізм їх надання ВПО похилого віку і особам з інвалідністю за принципом “гроші ходять за людиною”. Отримувач послуги сам обирає надавача та оплачує його послуги зі спеціального рахунку. Це дає можливість людині, яка потребує сторонньої допомоги та підтримки, але через бойові дії змушена залишити власне житло, інтегруватися в нову громаду, будувати соціальні та економічні зв'язки, а головне – самостійно приймати рішення щодо свого життя.

Наразі 141 людина отримує соціальні послуги за новим принципом. До переліку надавачів включено 19 організацій, ще 45 звернулися із заявами з наміром приєднатись до проекту.

09.06.2025

Уповноважений Верховної Ради України з прав людини

https://ombudsman.gov.ua/news_details/monitoringovi-viziti-do-misc-timchasovogo-prozhivannya-vpo-v-misti-oleksandriya

Моніторингові візити до місць тимчасового проживання ВПО в місті Олександрія

5 та 6 червня 2025 року регіональним представництвом Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини в Кіровоградській області було здійснено моніторинг місць тимчасового проживання в місті Олександрія Кіровоградської області, які розташовані на базі:

- Закладу дошкільної освіти (ясла - садок) №28 Олександрійської міської ради;
- Закладу дошкільної освіти (ясла садок) комбінованого типу №2 Олександрійської міської ради;
- Гуртожитку «Олександрійського фахового коледжу культури і мистецтв».

Моніторингові візити до вищезазначених закладів були повторними, метою візитів було оцінити умови проживання, виявити першочергові потреби мешканців та визначити шляхи подальшої підтримки у координації з партнерами, органами влади та міжнародними організаціями, а також була перевірка виконання наданих раніше рекомендацій.

Варто зазначити що, в одному із зазначених МТП проводиться капітальний ремонт укриття з урахуванням всіх вимог.

Також під час візиту було оцінено доступ до соціальних та медичних послуг, а також рівень забезпечення гуманітарною допомогою. Особлива увага приділялась дотриманню прав вразливих категорій населення — дітей, людей з інвалідністю, осіб похилого віку.

Окрім того, в межах моніторингових візитів були проведені анонімні опитування мешканців МТП, під час яких були надані детальні роз'яснення та практичні рекомендації громадянам у частині реалізації їхніх прав. Також мешканці висловили побажання щодо додаткових потреб облаштування.

За результатами моніторингового візиту будуть підготовлені звіти з відповідними рекомендаціями.

Моніторинговий візит здійснено за допомогою Благодійної організації «Благодійний фонд “Стабілізуєш Суппорт Сервісез”» в рамках проєкту «Підтримка спроможності державних установ та місцевих громад у зміцненні системи соціального захисту в Україні», що втілюється завдяки підтримці Агентства ООН у справах біженців в Україні (УВКБ ООН).

Агентство ООН у справах біженців (УВКБ ООН) — глобальна міждержавна організація. Її головна місія — підтримувати кожну й кожного, хто втратив дім внаслідок переслідувань, насильства, війни чи катастрофи у своїй країні, допомагати їм обстоювати свої права, отримувати соціальні послуги та знаходити стійкі рішення. БФ «Стабілізуєш Суппорт Сервісез» співпрацює з Агентством ООН у справах біженців в Україні з липня 2022 року.

13.06.2025

Пенсійний фонд України

<https://www.pfu.gov.ua/2172529-uryad-onovyv-pravyla-pryznachennya-zhytlovyh-subsydij-novi-mozhlyvosti-dlya-rodyn-z-ditmy-ta-vnutrishno-peremishhenyh-osib/>

Уряд оновив правила призначення житлових субсидій – нові можливості для родин з дітьми та внутрішньо переміщених осіб

На Урядовому порталі оприлюднено постанову Кабінету Міністрів України від 30 травня 2025 року № 663, якою внесено зміни до Положення про порядок призначення житлових субсидій.

Зокрема, документом спрощено порядок призначення субсидій для дитячих будинків сімейного типу, прийомних сімей, багатодітних родин з трьома або більше дітьми.

Відтепер для таких сімей перешкодою для призначення житлової субсидії не стане:

- придбання житла чи земельної ділянки;
- наявність коштів на депозиті;
- витрати на товари для дітей (одяг, їжа, побутова / комп'ютерна техніка тощо), якщо ці витрати здійснені в інтересах дитини та підкріплені документами (чеками, договорами тощо).

Також для дитячих будинків сімейного типу, багатодітних та прийомних сімей підвищено поріг заборгованості, який дає право на призначення житлової субсидії, з 680 грн до 4 000 грн.

Крім того, до складу домогосподарства, яке є дитячим будинком сімейного типу або прийомною сім'єю, не включатимуться ті, хто зареєстрований або задекларований за адресою, але не зазначений у декларації. Їхній дохід і майно не буде враховуватися при визначенні права на субсидію.

Водночас до складу домогосподарства за адресою одного житлового приміщення можуть бути включені два і більше дитячих будинків сімейного типу.

Новою постановою також передбачено новації для внутрішньо переміщених осіб. Якщо у складі домогосподарства є внутрішньо переміщені особи і вони не змінювали місце свого проживання, то субсидію на новий період призначають автоматично.

Місцеве самоврядування

10.06.2025

Харківська обласна військова адміністрація

<https://kharkivoda.gov.ua/news/131791>

Підприємства Харківщини, які постраждали внаслідок війни, можуть отримати мікрогрант для відновлення

Чеська гуманітарна організація "Людина в біді" за фінансової підтримки американського народу в межах проекту «ДОВІРА» оголосила конкурс з надання мікрогрантів для відновлення переміщеного та місцевого бізнесу, що постраждав від воєнних дій.

До участі у конкурсі запрошуються мікро- та малі підприємства, які ведуть або планують вести діяльність у Львівській, Івано-Франківській

областях та визначених громадах Харківської, Дніпропетровської, Миколаївської та Херсонської областей.

Пріоритет надається:

- релокованому бізнесу та внутрішньо переміщеним особам;
- підприємствам, які очолюються жінками;
- бізнесу з соціальною спрямованістю;
- підприємствам, які працевлаштовують осіб з вразливих груп.

Важливо: проєкт не підтримує підприємства сільського господарства, оборонної промисловості, а також виробництво алкоголю та тютюнових виробів.

Грантові кошти можна використати на відновлення активів, створення робочих місць, заробітну плату (до 30% від суми гранту), оренду приміщення, закупівлю обладнання, сировини (до 30% від суми гранту), маркетинг та інші заходи для реалізації бізнес-ідеї.

До 1000 доларів США — для мікро- та малих підприємств з кількістю працівників до 1 особи, а також для фізичних осіб, які реалізують бізнес-ідею.

До 5000 доларів США — для мікро- та малих підприємств з кількістю працівників від 2 до 50 осіб.

Виплати здійснюватимуться у гривневому еквіваленті за офіційним курсом НБУ.

Проєкт включає фінансову підтримку на відновлення бізнесу; обов'язкові бізнес-тренінги (20 годин); менторську підтримку від досвідчених експертів; психологічну підтримку грантоотримувачів та їхніх родин; індивідуальні консультації (до 3 годин).

10.06.2025

Харківська обласна військова адміністрація

<https://kharkivoda.gov.ua/news/131826>

«У 350 населених пунктах Харківщини вживаємо заходи з евакуації цивільного населення», - Олег Синегубов

Про оперативну ситуації в регіоні та хід евакуації начальник Харківської обласної військової адміністрації Олег Синегубов розповів в ефірі телемарафону «Єдині новини».

Внаслідок загострення безпекової ситуації в Куп'янському районі під час засідання Ради оборони Харківської області було ухвалено рішення про евакуацію родини з дітьми. Переміщенню до більш безпечних територій області підлягає 181 дитина з батьками із 7 населених пунктів Шевченківської громади. Загалом, заходи з евакуації цивільного населення здійснюються в 350 прифронтових та прикордонних населених пунктах Харківської області.

«Російські окупанти продовжують терор цивільного населення в регіоні. Під системними обстрілами перебуває Куп'янськ. У місті досі перебуває

близько 1600 людей, на лівому березі — 96. Люди погоджуються на евакуацію неохоче, утім, щодня вдається вивозити по 10–20 сімей. У місцях тимчасового проживання в Харкові перебувають близько 10 тисяч людей. Дехто з них живе там уже три роки. Усі необхідні умови для проживання створено — це гуртожитки закладів вищої освіти. Також маємо резервні місця, тож можемо прийняти всіх, хто цього потребуватиме», - зазначив Олег Синегубов.

Минулої доби під ударами російських окупантів опинилися населені пункти Богодухівського, Куп'янського та Ізюмського районів. Ворог посилив кількість атак на позиції українських захисників.

«Найскладнішою залишається ситуація на Куп'янському напрямку. Також тривають обстріли на Ізюмському напрямку. Уночі ворог руйнує цивільні підприємства — бізнес, який ще функціонує в Харкові. Завдає ударів по транспортних депо, намагаючись знищити логістичну інфраструктуру, якою користується цивільне населення. Це відверта тактика терору. Очевидно, ворог не може змиритися з тим, що Харків навіть у таких важких умовах продовжує жити й працювати», - додав Олег Синегубов.

13.06.2025

Хмельницька обласна військова адміністрація

<https://www.adm-km.gov.ua/?p=160869>

Дбаємо про житло для ВПО: перші кроки до системного вирішення

За дорученням начальника обласної військової адміністрації Сергія Тюріна заступник начальника ОВА Владислав Фалюш провів засідання Координаційної комісії з обліку об'єктів нерухомого майна для проживання внутрішньо переміщених осіб.

На порядку денному — ключові рішення щодо забезпечення ВПО житлом:

- затверджено Перелік №1 об'єктів, які вже використовуються або можуть бути реконструйовані під житло;
- визначено земельні ділянки, придатні для будівництва такого житла;
- встановлено строки та черговість обстеження об'єктів комісіями при РВА.

Координаційна комісія системно аналізує пропозиції від громад, структурних підрозділів ОВА та Фонду держмайна. «Працюємо над тим, аби кожен українець, який вимушено залишив свій дім, мав нове місце, де почуватиметься в безпеці», – зазначив Владислав Фалюш.

13.06.2025

Хмельницька обласна військова адміністрація

<https://www.adm-km.gov.ua/?p=160924>

Засідання Тимчасової спеціальної комісії з питань захисту майнових та немайнових прав ВПО відбулося на Хмельниччині

В обласному центрі відбулося виїзне засідання Тимчасової спеціальної комісії Верховної Ради України з питань захисту майнових та немайнових прав внутрішньо переміщених осіб та інших осіб, постраждалих внаслідок збройної агресії російської федерації проти України.

Захід провів голова комісії, народний депутат Павло Фролов. До участі долучилися парламентарі, представники центральних органів виконавчої влади, керівництво Хмельницької обласної військової адміністрації, зокрема, за дорученням начальника ОВА Сергія Тюріна, представив область заступник начальника Володимир Юр'єв. Також учасниками стали керівники профільних структурних підрозділів ОВА, представники міської влади та органів місцевого самоврядування.

На порядку денному ТСК було п'ять ключових питань:

- стан виконання рішення від 24 липня 2024 року щодо підтримки українців за кордоном;
- заходи щодо повернення українців, їх реінтеграції та запобігання міграції;
- стан реалізації рішень ТСК від 23 жовтня 2024 року щодо діяльності обласної та місцевої влади на Хмельниччині у сфері підтримки ВПО;
- діяльність рад з питань ВПО в регіоні;
- звіт про 6 місяців діяльності ТСК.

У межах розгляду питання про виконання рішень комісії щодо забезпечення потреб внутрішньо переміщених осіб на Хмельниччині виступив заступник начальника ОВА Володимир Юр'єв. Він поінформував про комплекс заходів, реалізованих в області, серед яких — облаштування місць тимчасового проживання, зокрема у співпраці з міжнародними партнерами (УВКБ ООН, УФСІ, БФ «Рокада»), створення умов для проживання вразливих категорій ВПО, забезпечення евакуаційних перевезень та інформаційний супровід громадян.

Серед конкретних прикладів — реконструкція дитячого садочка в м. Городок під 24 квартири для ВПО, модернізація гуртожитку у Шепетівці, будівництво житла для багатодітної родини в Меджибожі, а також створення інклюзивних ліжко-місць у громадах. Загалом в області функціонує 57 місць тимчасового проживання.

Також йшлося про фінансування утримання ВПО, зокрема маломобільних осіб в інтернатних закладах: у 2025 році на це з обласного бюджету виділено понад 55 млн гривень

У рамках засідання було розглянуто також питання діяльності рад з питань ВПО. Про діяльність Ради при Хмельницькій ОВА поінформувала її голова Олена Дорога. Учасники наголосили на важливості регулярної роботи рад, публічного звітування та горизонтальної комунікації між громадами.

Підсумовуючи засідання, Павло Фролов підкреслив необхідність системного інформування про діяльність рад, забезпечення їх матеріально-технічною базою та активного залучення до ухвалення рішень у сфері підтримки ВПО.

Захід став черговим кроком у посиленні парламентського контролю над реалізацією державної політики у сфері захисту прав внутрішньо переміщених осіб та впровадження дієвих рішень на місцях.

13.06.2025

Волинська обласна державна адміністрація

<https://www.voladm.gov.ua/new/na-volini-obgovorili-pidsumki-realizaciyi-vsesvitnoyi-prodovolchoyi-programi-vpp-v-ukrayini/>

На Волині обговорили підсумки реалізації Всесвітньої продовольчої програми (ВПП) в Україні

Напередодні заступник голови Волинської ОВА Роман Романюк спільно з представниками фундації «World Food Programme», підвели підсумки реалізації програм ВПП у зв'язку з закриттям Львівського офісу до 31 серпня 2025 року.

До слова, в Україні ВПП діє з 2014 року, а з початку повномасштабної війни у 2022 році суттєво розширила свою присутність. Мандат ВПП в Україні полягає у наданні екстреної продовольчої допомоги вразливим групам населення, підтримці національних механізмів соціального захисту, а також сприянні відновленню засобів до існування постраждалих громад. А також забезпечує допомогу у надзвичайних ситуаціях та підтримує довгострокову продовольчу безпеку.

Під час зустрічі також було підняте питання евакуації з небезпечних регіонів у Волинську область, де переселенці отримають допомогу та підтримку.

Зокрема, у Берестечківський та Руденський психоневрологічні інтернати прибудуть евакуйовані жителі прикордонних районів Сумської області, які мають ментальні порушення.

У процесі зустрічі також нагадали про нещодавню масовану ракетну у Луцьку, внаслідок якої загинула молода пара та зруйновано понад 400 житлових приміщень, у яких проживали більше 1000 жителів.

Відтак, як зазначила голова Львівського офісу ВПП Еллен Крамер, Волинь може розраховувати на підтримку міжнародних партнерів.

Роман Романюк подякував іноземним друзям за постійну допомогу і підтримку для постраждалих, адже потреба харчів для жителів є постійною.

Насамкінець зустрічі заступник голови Волинської ОВА подякував гуманітарній організації ООН «World Food Programme, голові Львівського офісу ВПП Еллен Крамер та всім, хто долучається до допомоги.

Завдяки Всесвітній продовольчій програмі ООН українці відчувають, що в цій битві за незалежність мають надійну міжнародну підтримку.

10.06.2025

Львівська обласна військова адміністрація

<https://loda.gov.ua/news/139026>

Онлайн-нарада щодо впровадження нової постанови КМУ про підтримку ВПО: ключові рішення та оновлення

Під час обговорення акцентували на важливому нововведенні – можливості реєстрації для отримання компенсації тепер мають і ті громадські організації, які раніше не подавали відповідних заяв.

Напередодні, 9 червня, відбулася онлайн-нарада за участі Міністерства соціальної політики України, під час якої обговорили практичні аспекти реалізації постанови Кабінету Міністрів України від 27 травня 2025 року № 616. У центрі уваги були механізми міжвідомчої взаємодії, координація дій на місцях, а також ключові оновлення щодо компенсації витрат на комунальні послуги для місць тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб.

Зустріч пройшла у форматі відкритого діалогу з активною участю представників Пенсійного фонду України у Львівській області, громадських організацій, керівників місць тимчасового проживання та соціальних служб. Організував захід Координаційний центр підтримки цивільного населення при Львівській ОВА. Нарату провели заступниця генерального директора Директорату адресної соціальної підтримки населення Мінсоцполітики Оксана Овраменко та голова Координаційного центру Галина Бордун.

Під час обговорення акцентували на важливому нововведенні – можливості реєстрації для отримання компенсації тепер мають і ті громадські організації, які раніше не подавали відповідних заяв. Починаючи з травня 2025 року, компенсація за комунальні послуги у місцях тимчасового проживання здійснюватиметься через Пенсійний фонд України. Для цього запустять окрему онлайн-платформу, яка міститиме повний перелік локацій для проживання та реєстр осіб, що користуються послугами згідно з новою постановою.

Оксана Овраменко підкреслила важливість злагодженої комунікації та партнерства між усіма учасниками процесу для ефективного надання підтримки внутрішньо переміщеним особам. Практичні кейси, представлені під час наради, стали корисною основою для напрацювання узгоджених рішень у подальшій роботі.

11.06.2025

Львівська обласна військова адміністрація

<https://loda.gov.ua/news/139165>

У Золочівській громаді відкрили гуртожиток для комфортного проживання 150 вимушених переселенців

Будівля гуртожитку в останні роки перебувала в незадовільному стані і не використовувалась за своїм призначенням.

На базі закладу професійно-технічної освіти «Галицький професійний агротехнічний коледж» відремонтували гуртожиток. Там зможуть проживати 150 ВПО, а станом на зараз приміщення заселені на 85%.

Будівля гуртожитку в останні роки перебувала в незадовільному стані і не використовувалась за своїм призначенням. У червні 2022 року між навчальним закладом та Золочівською міською радою в межах грантової програми Північної екологічної фінансової корпорації НЕФКО був укладений Договір про співробітництво у реалізації спільних проєктів для забезпечення комфортних умов проживання для внутрішньо переміщених осіб. Відтоді заклад отримав грантові кошти на початок реконструкції.

«Сьогодні ми відкриваємо не просто новий гуртожиток — ми відкриваємо простір гідності, турботи й підтримки. Ми щиро дякуємо нашим міжнародним партнерам за фінансову допомогу, довіру та людську солідарність, яка зробила цей проєкт можливим. Нехай це тимчасове помешкання стане для вас, наших внутрішньо переміщених громадян, місцем тепла і безпеки. Ми віримо, що зовсім скоро ви зможете повернутися до своїх рідних домівок, і що Україна знову буде єдиною, вільною та мирною. А поки — ми зробимо все, щоб тут ви не відчували себе ВПО, а відчували себе вдома», — зауважив заступник голови Львівської ОВА Олександр Кулепін.

В гуртожитку замінили усі вікна, двері, підлогу, а також дах. Тут здійснили реконструкцію системи водо- та теплопостачання, встановили систему оповіщення, покращили благоустрій. На покрівлі даху з'явилися сонячні панелі, усередині – сходовий підіймач для маломобільних груп населення. Для комфорту людей, сюди закупили необхідне побутове приладдя: холодильники, пральні машини, праски, електричні чайники, плити, шафи, ліжка, крісла, кухонні набори та комплекти постільної білизни.

Уже зараз тут проживають 130 людей, яких війна змусила залишити рідний дім. Вони евакуювались з Донецької, Луганської, Харківської та Запорізької областей. Серед поселених внутрішньо переміщених осіб є 45 дітей. Також житлом забезпечили ВПО, які пережили російський полон.

Загалом у Золочівській громаді станом на зараз проживають майже 2700 ВПО.

12.06.2025

Львівська обласна військова адміністрація

<https://loda.gov.ua/news/139383>

Відбулось перше засідання Координаційної комісії з обліку об'єктів нерухомого майна для проживання ВПО

Міністерство розвитку громад та територій України ініціювало формування на загальнодержавному рівні Інформаційно-аналітичної системи об'єктів нерухомого майна для проживання ВПО для забезпечення відкритого доступу як для ВПО (з метою подання ними заяв на проживання), так і для донорських організацій (з метою залучення фінансування для реновації).

Як пояснили у департаменті економічної політики Львівської ОДА для наповнення цієї системи об'єктами нерухомого майна, необхідно провести аналіз потенційних будівель державної та комунальної форми власності, які можуть використовуватись як житло для ВПО.

Відтак, з цією метою створили два типи комісій:

- Координаційну комісію з обліку об'єктів нерухомого майна для проживання ВПО (на рівні ОВА), до повноважень якої належить прийняття рішень щодо переліків об'єктів, які можуть використовуватись для проживання ВПО, а також їх моніторинг;
- Комісії з обстеження об'єктів нерухомого майна для проживання внутрішньо переміщених осіб (на рівні РВА), до повноважень яких входить безпосереднє обстеження визначених об'єктів зі складанням відповідних актів.

Сьогодні, в межах першого засідання членам Координаційної комісії представили до розгляду 866 об'єктів нерухомого майна, з яких 835 – державної форми власності, наданої ФДМУ, а також 31 - комунальної власності громад.

“З метою формування черговості обстежень вказаних об'єктів прийняли рішення про проведення їх попереднього аналізу структурними підрозділами облдержадміністрації на предмет їх технічного стану, статусу та можливості використання для проживання ВПО.

Це дозволить пріоритезувати та виокремити об'єкти, які першочергово потребуватимуть обстеження та при наявності фінансового ресурсу можуть бути відновлені у найкоротші терміни під житлові потреби для ВПО”, - зазначили в департаменті.

11.06.2025

Закарпатська обласна військова адміністрація

<https://carpathia.gov.ua/news/kerivnytstvo-zakarpattia-ta-predstavnyky-posolstva-spoluchеноho-korolivstva-velykoi-brytanii-ta-pivnichnoi-irlandii-v-ukraini-obhovoryly-pohlyblennia-spivpratsi>

Керівництво Закарпаття та представники Посольства Сполученого Королівства Великої Британії та Північної Ірландії в Україні обговорили поглиблення співпраці

Сьогодні на Закарпатті з робочим візитом перебуває делегація Посольства Сполученого Королівства Великої Британії та Північної Ірландії в Україні.

Під час зустрічі керівництва ОВА з Першим секретарем Посольства Кірстен Маклін обговорили низку важливих питань: стан економіки області в умовах воєнного стану, підтримку внутрішньо переміщених осіб, а також досвід регіону в релокації бізнесу.

Перший заступник керівника краю Василь Іванчо розповів про підприємства, які перенесли свої потужності або відкрили нові виробництва на території Закарпаття з початку повномасштабного вторгнення. Тут наш регіон залишається одним із лідерів.

Окрім того, в область активно «заходять» додаткові кошти: загальний обсяг внутрішніх інвестицій у ці проекти становить понад 1,7 млрд доларів, з яких близько 600 млн вже реалізовано, а решта очікується впродовж наступних двох років.

Також акцентували на роботі з внутрішньо переміщеними особами – проживання, інтеграція в громади, працевлаштування. За словами заступника голови ОВА Юрія Гузинця, це напрям, в якому Закарпаття має унікальний досвід, адже з перших днів повномасштабної війни прийняло десятки тисяч людей.

Під час зустрічі обговорили також можливості співпраці в галузі освіти, зокрема участь у грантових програмах, а також домовилися про подальшу взаємодію у межах спільних інвестиційних заходів.

Своєю чергою представники Посольства висловили готовність сприяти розширенню співпраці Закарпаття з окремими графствами Сполученого Королівства.

«Такі зустрічі – це не формальність, а дієвий інструмент поглиблення міжнародного діалогу та підтримки довгострокового розвитку регіону», – наголосив Василь Іванчо.

11.06.2025

Закарпатська обласна військова адміністрація

<https://carpathia.gov.ua/news/na-zakarpatti-planuiut-vidkryty-dytiachi-prostory-tvii>

На Закарпатті планують відкрити дитячі простори «Твій»

Центри психосоціальної підтримки дітей, які постраждали від війни, створять в Ужгороді, Перечині, Мукачеві та Берегові. Їх відкриють у межах спільного проєкту ОБСЄ та Національної соціальної сервісної служби України.

Питання створення мережі таких осередків у регіоні обговорили заступник голови ОВА Юрій Гузинець, представниці Програми підтримки ОБСЄ для України Надія Остапчук і Наталія Костів, керівник обласного управління Нацсоцслужби Михайло Петрішка та регіональна координаторка Всеукраїнської програми ментального здоров'я «Ти як?» Таїсія Симочко.

«Для нашого регіону цей проєкт є надзвичайно актуальним. На Закарпатті сьогодні проживає багато дітей з-поміж вимушених переселенців, однак і місцеві діти так само відчують вплив війни та потребують підтримки», – зазначив Юрій Гузинець.

Він запевнив, що Закарпатська ОВА повністю підтримує цю ініціативу і максимально сприятиме її реалізації на всіх етапах, адже такі простори стануть осередками відновлення та соціалізації дітей.

У центрах працюватимуть кваліфіковані фахівці, які безоплатно надаватимуть послуги з психологічної та соціальної підтримки, проводитимуть групові заняття, арттерапію. Натомість батьки й опікуни тут зможуть отримати консультаційну, інформаційну та правову допомогу.

Менеджерка проєкту Надія Остапчук підкреслила, що такі простори вже функціонують на Львівщині, Рівненщині, а найближчим часом запрацюють на Тернопільщині. ОБСЄ забезпечує матеріально-технічну базу для центрів і надає фахівцям по всій області доступ до супервізій та експертних консультацій.

Важливою складовою успішної реалізації проєкту є активна участь територіальних громад. Саме вони першими помічають потреби дітей і сімей, які постраждали внаслідок війни. Завдання громад – забезпечити відремонтоване приміщення для простору та подальше його утримання.

У межах візиту на Закарпаття представниці Програми підтримки ОБСЄ для України оглянуть потенційні локації для відкриття дитячих просторів «Твій» і обговорять з місцевою владою ключові аспекти впровадження проєкту до кінця цього року.

09.06.2025

Донецька обласна державна адміністрація

<https://dn.gov.ua/news/provodymo-konsultatyvni-zustrichi-z-meshkantsiamy-donechchyny-v-humanitarnykh-khabakh-u-riznykh-rehionakh-krainy-09-06>

Проводимо консультативні зустрічі з мешканцями Донеччини в гуманітарних хабах у різних регіонах країни

Фахівці Головного управління Пенсійного фонду України в Донецькій області продовжують надавати консультації та соціальні послуги громадянам, у тому числі внутрішньо переміщеним особам, у різних регіонах країни.

Упродовж тижня відбулися зустрічі для мешканців:

- Маріупольської міської територіальної громади — у Центрі підтримки переселенців «ЯМаріуполь» у м. Дніпро.
- Волноваського району — у Центрі підтримки ВПО «Пліч-о-пліч» у м. Дніпро.
- Краматорського району — у Центрі підтримки ВПО «МиРазом» у м. Полтава та м. Дніпро.

У режимі відеоконференції проведено зустрічі для мешканців:

- Авдіївської міської територіальної громади
 - у соціальному хабі «Авдіївка. Вільні люди. Так було, так буде» в м. Умань;
 - у гуманітарному хабі «Незламна Авдіївка» в м. Самар;
 - у гуманітарному хабі в м. Кам'янське;
 - у гуманітарному хабі «ВПОраємось» у м. Кременчук та м. Київ.
- Часовоярської міської військової адміністрації — у гуманітарному хабі в м. Полтава.

Мешканцям надано роз'яснення щодо призначення та перерахунку пенсій, призначення субсидій та пільг, можливостей оцифрування документів, а також користування вебпорталом Пенсійного фонду України. Особливу увагу приділено питанням страхового стажу, перерахунку пенсійних виплат, отримання субсидії на оренду житла внутрішньо переміщеним особам.

Відвідувачам хабів надано практичну допомогу в опануванні електронних сервісів вебпорталу е-послуг ПФУ <https://portal.pfu.gov.ua>.

11.06.2025

Донецька обласна державна адміністрація

<https://dn.gov.ua/news/predstavnyky-donechchyny-vzialy-uchast-u-vebinari-iak-otsinyty-efektyvnist-diialnosti-rad-vpo>

Представники Донеччини взяли участь у вебінарі «Як оцінити ефективність діяльності Рад ВПО?»

11 червня 2025 року представники департаменту соціального захисту населення облдержадміністрації та органів місцевого самоврядування долучились до вебінару «Як оцінити ефективність діяльності Рад ВПО?». Участь у заході взяли члени Ради з питань внутрішньо переміщених осіб при Донецькій обласній державній адміністрації, члени місцевих Рад ВПО.

Вебінар проведено за сприяння організації «Благодійний фонд «Стабілізуєш Суппорт Сервісез» у межах проєкту «Підтримка спроможності державних установ та місцевих громад у зміцненні системи соціального захисту в Україні», що втілюється за підтримки Агентства ООН у справах біженців в Україні (УВКБ ООН).

Під час заходу члени та членкині Рад ВПО дізналися про оцінку ефективності діяльності Рад ВПО: що це таке, хто її проводить, які критерії оцінювання, які наслідки для Рад ВПО та 4 основні напрямки оцінки:

- організаційна діяльність;
- видимість Ради ВПО;
- вплив на прийняття рішень місцевого / національного значення;
- партнерство/спільна діяльність.

Учасники ознайомилися з «індикаторами», «показниками», «критеріями» ефективності та іншими ключовими термінами, які дозволяють провести оцінку діяльності Рад ВПО, та отримали від експертки з питань внутрішнього переміщення та демократичного врядування Анастасії Сербіної рекомендації щодо роботи з результатами оцінки ефективності діяльності Ради ВПО.

12.06.2025

Донецька обласна державна адміністрація

<https://dn.gov.ua/news/na-donechchyni-obhovoryly-pytannia-zabezpechennia-realizatsii-prav-i-svobod-pereselentsiv>

На Донеччині обговорили питання забезпечення реалізації прав і свобод переселенців

12 червня на робочій нараді з питань забезпечення реалізації прав і свобод переселенців обговорили нагальні питання ВПО.

Участь в обговоренні взяли заступник голови Донецької ОВА Олександр Шевченко, голова Ради з питань внутрішньо переміщених осіб при Донецькій ОВА та керівники структурних підрозділів облдержадміністрації.

Головувала - Заступник Керівника Офісу Президента України Ірина Верещук.

Говорили про результати дослідження «Спроможності та виклики Рад ВПО: результати загальнонаціональної оцінки» та внесення змін до постанови КМУ від 04.08.2023 р. № 812 «Про затвердження Примірного положення про Раду з питань внутрішньо переміщених осіб».

Також на нараді говорили про законодавчі ініціативи для забезпечення житлових прав ВПО, а саме:

- стан опрацювання проєкту постанови КМУ «Про реалізацію експериментального проєкту щодо забезпечення житлом внутрішньо переміщених осіб з міста Маріуполь»;
- збір інформації про створення комісій для обстеження об'єктів нерухомого майна, призначених для проживання внутрішньо переміщених осіб, та роз'яснення порядку їх роботи;
- розроблення Інформаційно-аналітичної системи об'єктів нерухомого майна для забезпечення житлом внутрішньо переміщених осіб;
- стан погодження проєкту постанови КМУ «Про внесення змін до постанов Кабінету Міністрів України з питань забезпечення тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб» тощо.

Порушили питання й щодо виконання обласними військовими адміністраціями та органами соціального захисту населення пункту 4 Порядку, затвердженого постановою КМУ від 27 травня 2025 р. № 616 «Деякі питання надання державної підтримки щодо розміщення внутрішньо переміщених осіб».

Згідно з постановою затверджено Порядок надання закладам, підприємствам, установам, організаціям незалежно від форми власності, фізичним особам – підприємцям компенсації за спожиті житлово-комунальні послуги, придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива під час тимчасового розміщення внутрішньо переміщених осіб. Порядком врегульовано питання погашення закладам заборгованості з оплати житлово-комунальних послуг, що виникла з початку поточного року.

Так, заклади, підприємства, установи, організації незалежно від форми власності, фізичні особи - підприємці, що розміщували внутрішньо переміщених осіб у період з січня по квітень 2025 року і виявили бажання отримувати компенсацію за розміщення, до 8 червня 2025 року могли подати інформацію про внутрішньо переміщених осіб та обсяги споживання житлово-комунальних послуг до відповідних структурних підрозділів з питань соціального захисту населення обласних державних адміністрацій (військових адміністрацій), Київської міської державної адміністрації.

Заборгованість за період з січня по квітень 2025 року буде погашена разовою виплатою з державного бюджету.

У Донецькій області була проведена відповідна робота серед закладів, які розміщують переселенців на безоплатній основі, щодо своєчасності та повноти подання ними інформації за відповідний період для здійснення компенсації за спожиті житлово-комунальні послуги. Інформація щодо потреби в коштах для відшкодування витрат за розміщення внутрішньо переміщених осіб була направлена до Міністерства соціальної політики України у визначені терміни.

ОГЛЯД ПУБЛІКАЦІЙ ЗМІ

Центральні

09.06.2025

ЕСПРЕСО

<https://espreso.tv/suspilstvo-u-kievi-rozroblyayut-mekhanizm-peredachi-areshtovanikh-kvartir-pid-timchasove-prozhivannya-vpo>

У Києві розробляють механізм передачі арештованих квартир під тимчасове проживання ВПО

В Україні розробляють пілотний проєкт, який має на меті допомогти громадянам, котрі втратили житло через російську збройну агресію

Про це повідомив начальник КМВА Тимур Ткаченко.

Згідно з повідомленням Київська міська військова адміністрація спільно з Національним агентством з розшуку та менеджменту активів (ARMA) розробляє пілотний проєкт, який має на меті допомогти українцям, котрі втратили своє житло через війну. У межах ініціативи напрацьовують механізм передачі арештованих квартир під тимчасове проживання внутрішньо переміщених осіб та громадян, які залишились без даху над головою.

У КМВА наголосили, що йдеться про "ефективне використання наявних ресурсів для розв'язання однієї з найбільш актуальних проблем сьогодення — забезпечення житлом тих, хто постраждав найбільше".

"КМВА готова включатися в такі проєкти, бо це про конкретну допомогу конкретним людям. Київ має всі потрібні для цього ресурси, критично важливо правильно їх використати", - сказав Ткаченко.

На його думку, в разі успіху цей проєкт можна буде масштабувати на інші регіони.

09.06.2025

24 Канал

https://24tv.ua/economy/dopomoga-vid-oon-hto-mozhe-otrimati-11-000-griven-za-tri-misyatsi_n2842342

Майже 11 000 гривень: хто може отримати допомогу від ООН

Організація Об'єднаних Націй підтримує українців, які постраждали від війни, зокрема переселенців. Наразі жителі щонайменше однієї з областей України можуть отримати грошову допомогу.

Хто має право на грошову допомогу від ООН

У червні 2025 року Управління Верховного комісара ООН у справах біженців надає грошову підтримку жителям Сумської області, повідомляє 24 Канал з посиланням на УВКБ ООН.

На виплати від УВКБ ООН можуть претендувати:

- внутрішньо переміщені особи, які переїхали протягом останніх трьох місяців і раніше не отримували фінансову підтримку від інших подібних організацій;
- українці, які виїжджали за кордон і повернулися в Україну протягом останніх трьох місяців і теж не отримували аналогічну грошову допомогу.

Для надання допомоги жителі мають відповідати одному із головних критеріїв:

- Родина перебуває у скрутному фінансовому становищі – офіційний дохід на одного члена сім'ї не досягає 5,4 тисячі гривень в місяць.
- Сім'я має малолітніх дітей, людей похилого віку, при цьому є лише один із батьків або опікун.
- Родина складається тільки з людей віком понад 55 років, які виховують неповнолітніх дітей.
- У родині є люди з інвалідністю чи важкою хворобою.

Грошова допомога від УВКБ ООН складає 3 600 гривень на місяць. Її виплачують до трьох місяців. Тобто кожен член сім'ї має право отримати майже 11 000 гривень.

Як отримати фінансову допомогу від ООН

Реєстрація на підтримку від УВКБ ООН в Сумській області відбувається за допомогою електронної черги. Після запису в електронну чергу на прийом потрібно дочекатися дзвінка від працівника пункту збору даних на грошову допомогу.

- Отримувачу допомоги телефоном повідомлять про день та час, коли йому необхідно прийти на індивідуальний прийом.
- Дзвінок із запрошенням до пункту реєстрації на допомогу ООН надходить тільки у разі відповідності особи всім критеріям програми підтримки.

Жителі громад Сумської області можуть зареєструватися на допомогу протягом місяця, подавши заявку мобільній бригаді благодійного фонду "Право на захист". Організація є партнером УВКБ ООН і здійснює виїзди у різні населені пункти області.

12.06.2025

LIGA.net

<https://news.liga.net/ua/politics/news/politico-v-yes-ziavytsia-spetspredstavnyk-z-pytan-ukraintsiv>

Politico: В ЄС з'явиться спецпредставник з питань українців

В Євросоюзі створять посаду спеціального представника щодо питань українців на території ЄС. Її обійматиме Ілва Йоганссон. Про це повідомляє Politico з посиланням на проінформованих співрозмовників.

Йоханссон обійме новостворену посаду, на якій вона допомагатиме контролювати нещодавно оприлюднену довгострокову стратегію Комісії щодо українських біженців.

Роль спеціального посланника полягатиме в "посиленні координації, представленні інтересів українців та впровадженні практичних інструментів підтримки" їх у Євросоюзі, повідомляє видання.

Ілва Йоганссон – єврокомісарка з питань внутрішніх справ з 2019 до 2024 року. Вона неодноразово відвідувала Україну, зокрема табір біженців на кордоні з Румунією, а у 2022 році була нагороджена орденом України "За заслуги" II ступеня.

13.06.2025

LB.ua

[https://lb.ua/society/2025/06/13/681371_chomu_ofitsiyna_statistika_vpo.html](https://lb.ua/society/2025/06/13/681371_chomu_ofitsiyna_statistika_vpo_zavizhena_i_yakih_danih_brakuє)

Чому офіційна статистика ВПО завищена і яких даних бракує. Розмовляємо з демографом Олексієм Позняком

Упродовж останнього місяця жителів понад 200 населених пунктів на Сумщині закликають евакуюватися через небезпеку з боку росіян.

Заяви обласних органів влади знову підіймають на поверхню проблеми, з якими зіштовхуються внутрішньо переміщені особи: куди виїжджати? де жити? де працювати? а домашні улюбленці, з якими неохоче здають в оренду житло? Тому дехто через страх опинитися сам на сам з невідомістю вирішує залишитися вдома, під обстрілами. А історії тих, хто зіштовхнувся з труднощами й упередженнями, сприяють цьому.

Чи знає Україна масштаб проблем внутрішньо переміщених осіб, чи відомо, що з їхнім працевлаштуванням, скільки з них потребують допомоги і якої — LB.ua розпитав у Олексія Позняка, кандидата економічних наук, старшого наукового співробітника Інституту демографії та соціальних досліджень імені М. В. Птухи.

В Україні офіційно озвучують 4,5 млн ВПО. Є області-лідери, які прийняли людей. На які дані опираєтеся ви?

З даними, на жаль, у нас не дуже добре. Дані Мінсоцполітики про зареєстрованих ВПО включають статистику ще до вторгнення, яка охоплювала чималу кількість так званих пенсійних туристів — котрі проживали на непідконтрольній території Донецької та Луганської областей і їздили отримувати пенсію чи соцдопомогу на підконтрольну територію.

Про це свідчить, зокрема, той факт, що перше місце за кількістю зареєстрованих ВПО посідає Донецька область (522 тис. ВПО), одне з перших — Луганська (271 тис.). Зрозуміло, що в Луганській уже ніяких ВПО бути не може в тих кількох селах, які наші військовослужбовці утримують. Підозрюю, що там і населення вже постійного немає (станом на липень 2024 року, за даними Луганської обласної військової адміністрації, окупанти контролювали

95 % області). Чимала частина Донецької області перебуває під нашим контролем, але я сумніваюся, що ВПО масово розміщуються там. Скоріш за все, вони переїхали далі на захід.

А колишні пенсійні туристи залишилися в базі. Тобто офіційна цифра явно завищена.

Наскільки, за вашими оцінками?

Перед повномасштабним вторгненням нараховували близько 1,5 млн осіб. За моїми розрахунками і розрахунками директора Київського міжнародного інституту соціології Володимира Паніотта, десть близько половини з них реальні ВПО, а половина — пенсійні туристи. Наші дані повністю не збігаються, є різниця, але порядок величин однаковий. Половина ВПО з часів до повномасштабного вторгнення — це пенсійні туристи.

І друга річ, яка впливає на кількість зареєстрованих ВПО, — це те, що багато людей виїхали до інших регіонів у перші тижні вторгнення, зокрема, з Києва, області, і частина з них так і не знялася з реєстрації та залишається в цій базі даних, хоч і повернулася. Скільки конкретно таких, сказати важко, але такі факти є.

Тож 3 млн зареєстрованих після лютого 2022 року, 750 тис. реальних ВПО до лютого 2022-го. Виходить близько 3,7 млн. Бо скільки цих нових, які вже повернулися в Київ та область, я не беруся сказати, це практично неможливо вирахувати. (Десть такі самі цифри вийшли і в Міжнародній організації мігрантів (МОМ) — LB.ua).

На основі яких даних ви робили розрахунки пенсійних туристів?

На основі даних про вікову структуру. На той час була дуже підвищена частка осіб пенсійного віку серед зареєстрованих ВПО. І я порівнював результати опитування МОМ, згідно з якими вікова структура реальних ВПО практично не відрізнялася від вікової структури постійного населення. Так я вийшов на таку цифру.

Паніотто інший метод використовував — опитував місцевих жителів про людей, з якими опитуваний найбільше спілкувався у визначений період. Треба було згадати п'ятьох осіб і сказати, де вони зараз, — і так вийшов на відповідну чисельність. У нього навіть менше, ніж у мене, вийшло реальних ВПО, але порядок величин однаковий.

Я так розумію, якщо немає чітких даних про кількість, то про дослідження труднощів, з якими люди зіштовхуються, теж не йдеться?

Знаю, що МОМ проводить вибіркові опитування і ці речі з'ясовують, так. Але зараз стоїть питання про організацію спеціального дослідження ВПО під егідою держорганів. Коли це буде, я не можу сказати.

Якщо вже йдеться про таке дослідження, то які дані важливо мати, щоб на них опиратися для ухвалення ефективних рішень?

Потреби внутрішньо переміщених осіб, труднощі з якими вони зіштовхуються. Ставлення ВПО до місцевого населення і місцевого населення до ВПО. Ну і об'єктивні речі: житлові умови, чи це власне житло, чи знімають,

чи мешкають у пунктах колективного розміщення. Отакі речі, звичайно, бажано було б знати аж до рівня громад.

Це потребує налагодження і часу.

У чому складність для держорганів мати чіткіші дані про реальний стан справ?

Бо налагодити цю статистику не так просто. У першу чергу потрібне масштабне вибіркове опитування.

Зараз узагалі з обліком Держстату певні проблеми. Він від початку повномасштабного вторгнення перестав публікувати інформацію, крім індексу цін і ще кількох даних.

Тому йдеться не лише про проблему статистики щодо ВПО, а загалом про те, що в нас зараз певні проблеми зі статистичним забезпеченням.

Переселенці з Миколаєва й родини, яким вдалося втекти з тимчасово окупованих територій, отримують допомогу на залізничному вокзалі Одеси, 2 червня 2022 року, перед тим як рушити на захід України або за кордон. Фото: ЕРА/UPG

Це про фінансовий складник?

Про нього теж. І ситуація не сприяє, бо не всі люди відчиняють двері в нинішніх умовах, телефони не всі беруть, якщо невідомий номер.

Як внутрішня міграція внаслідок війни впливає на економіку країни й окремо громад?

ВПО можна розглядати як трудовий ресурс для тих громад, у яких вони проживають. Особливо за нинішніх умов, коли пропозиція робочої сили зменшується, а потреба залишається на достатньому рівні. Їхнє залучення в місцеву економіку може розв'язати питання забезпечення економіки робочою силою.

Коли ВПО проживають в інших громадах, також є певний вплив місцевого населення на їхню ментальність. І якщо все складеться добре і ми будемо повертати території, куди переміщені особи зможуть повернутися, то вони можуть частково стати носіями тієї іншої ментальності, яку буде перебирати місцеве населення — ті, хто не виїжджав.

Я так розумію, що немає інформації і про трудову діяльність цих людей. Скільки з них працевлаштовані, скільки потребують соцдопомоги і чи бачите реальні успішні приклади, де це вирішували б у громадах?

Докладних даних на державному рівні точно немає. Можливо, в якихось громадах налагоджені певні реєстри ВПО і їхнього працевлаштування. Та я такої інформації не маю.

Але загалом рівень працевлаштування ВПО нижчий, ніж у місцевого населення, — це об'єктивна реальність, на жаль.

А які, на ваш погляд, причини, чому одним вдається адаптуватися і почати вибудовувати життя на новому місці, а іншим ні? З очевидного це, мабуть, вік? Старшим людям може бути складніше. Які можуть бути неочевидні причини?

Тут більше залежить навіть не від віку, а від індивідуальних особливостей людини. Хтось швидко адаптується, а хтось так і не може багато років адаптуватися до нових умов необхідною мірою.

Як тут могла б посприяти держава? Якщо не говорити тільки про гроші.

Розв'язувати проблему житла за змогою, тому що модульні містечка — це непогано на перший час, але в довгостроковій перспективі треба, щоб ВПО проживали серед місцевого населення, щоб не формувались анклав.

Також це сприяння у підвищенні кваліфікації, перекваліфікації — тоді вони будуть більш конкурентоздатними на ринку праці. І взагалі налагодження цієї статистики, у тому числі статистики потреб.

Якщо дивитися з іншого боку, зі сторони громади — які фактори чи процеси сприяють адаптації: чому в одній громаді людям вдається, а в іншій ні?

Тут теж залежить від людей. І першочергово, звичайно, від керівництва громади. Якщо ці люди нормально ставляться до ВПО, то вони будуть агітувати земляків, щоб було толерантне ставлення.

І взагалі є індивідуальні фактори: люди різні, по-різному ставляться до різних людей.

Упереджене ставлення до внутрішньо переміщених осіб, на жаль, є. Через що люди і воліють залишатися під обстрілами, ніж виїжджати і потім не мати змоги знайти житло, особливо якщо є домашні улюбленці. Але ж і російська пропаганда часто підкидає. Це вже складник інформаційної політики, вона, виходить, програна?

Не те що програна — але політика поширення толерантності в суспільстві недостатня. Слід працювати в цьому напрямку серйозніше: потрібно і соціальні реклами, і інформаційні речі впроваджувати, щоб пояснювати людям важливість того, що маємо бути консолідованим населенням.

Тут є над чим працювати. Знаю, що зараз розробляють нову стратегію державної міграційної політики. Я думаю, там ці речі знайдуть своє відображення.

Ви вже бачили попередньо, які акценти там є?

У тому числі і стосовно вищезгаданих речей.

Тобто є шанс, що ситуація покращає?

Є сподівання. Просто потрібно розуміти, що дуже швидко це все не буде. Але є сподівання, що дійдемо до покращення ситуації.

А не дуже швидко — це?...

Я не можу сказати, я не екстрасенс і не таролог.

У листопаді тема ВПО знову звучала в негативному ключі, бо з подачі одного нардепа з'явилася цифра 150 тис. осіб, які буцімто повернулися в окупацію. Ірина Верещук спростувала це число і сказала, що «такої статистики немає і не може бути». Чому не може бути?

А як вона може бути? Статистика — це фіксація фактів. Як можна зафіксувати, що хтось проживав на території, що стала непідконтрольною, переселився, а потім повернувся на цю територію. Це можуть бути тільки якісь оцінки, але наскільки вони науково обґрунтовані? Тут потрібні якісь зачіпки.

Відповідно, там, де можна зібрати факти, там є статистика, там, де не можна, там даних немає. Щось можна вирішити частково шляхом вибіркового опитувань, але ніхто ж не проводитиме опитування на непідконтрольній території.

На ваш погляд, чи потрібні нам узагалі такі дані? Вони на щось впливатимуть?

Чим більше є надійної інформації, тим краще в усіх випадках. Треба, звичайно, максимально знати, що відбувається.

Але знати на основі надійних даних. Там, де надійних даних немає, то відсутність інформації, можливо, буде кращою, ніж наявність недостовірної.

13.06.2025

ZN.UA

<https://zn.ua/ukr/POLITICS/v-jes-pohodilisja-prodovzhiti-timchasovij-zakhist-bizhentsiv-z-ukrajini.html>

В ЄС погодилися продовжити тимчасовий захист біженців з України

Рада Європейського Союзу на засіданні 13 червня погодила пропозицію про продовження дії тимчасового захисту для біженців з України, які вимушені були залишити свою країну через війну, до березня 2027 року, йдеться в заяві Ради ЄС.

«Сьогодні Рада висловила одностайну підтримку пропозиції продовжити тимчасовий захист для понад 4 мільйонів українців, які втекли від агресивної війни Росії, до 4 березня 2027 року», - значиться в офіційному повідомленні.

Мова йде про дію тимчасової директиви від березня 2022 року, яка була чинною до березня 2026 року, а тепер подовжена ще на рік.

«Продовження дії директиви до березня 2027 року є сигналом для переміщених осіб з України про те, що подавати заяви про надання притулку не потрібно», - йдеться у заяві.

Окрім продовження тимчасового захисту, держави-члени продовжать обговорення рекомендації Ради ЄС щодо підготовки до скоординованого переходу від тимчасового захисту до інших правових статусів проживання, створення умов для поступового повернення до України та активізація надання інформації про доступні варіанти.

Тимчасовий захист передбачає права на проживання, доступ до ринку праці та житла, медичну допомогу, соціальну допомогу та доступ до освіти для дітей

Особи, які користуються тимчасовим захистом, мають однакові права в усьому ЄС. Також він встановлює мінімальні стандарти захисту, хоча фактичний рівень допомоги може відрізнятися в різних державах-членах.

«Рада офіційно ухвалить рішення про продовження тимчасового захисту на одному зі своїх наступних засідань», - підкреслено у повідомленні.

11.06.2025

Інтерфакс-Україна

<https://interfax.com.ua/news/general/1079211.html>

На засіданні Координаційної платформи з гуманітарного реагування обговорили допомогу в евакуації, прифронтовим громадам та ВПО

Заступниця керівника Офісу президента України Ірина Верещук та координатор системи ООН в Україні Матіас Шмале провели першу робочу сесію Координаційної платформи з гуманітарного реагування, на якій, зокрема, обговорили допомогу прифронтовим громадам, підтримку внутрішньо переміщених осіб, евакуація із зон бойових дій та гуманітарну допомогу постраждалим унаслідок російських ударів, повідомляє пресслужба Офісу президента у середу.

Зазначається, що ця платформа покликана посилити координацію між державою, донорами та гуманітарними організаціями заради ефективнішої допомоги українцям та українкам в умовах війни.

"Українці мають бути не тільки стійкими, а й витривалими. Геополітичні зміни зменшують донорське фінансування. Тому гуманітарна спільнота має налаштуватись робити більше з меншими ресурсами. А для цього потрібна дисципліна в пріоритетах і координації", – наголосила Ірина Верещук.

У засіданні взяли участь представники посольств країн-донорів, а також міжнародних та українських неурядових організацій.

"Учасники проаналізували виклики, обговорили шляхи підвищення ефективності спільної роботи, а також затвердили основні пріоритети: допомога прифронтовим громадам, підтримка внутрішньо переміщених осіб, евакуація із зон бойових дій, гуманітарна допомога постраждалим унаслідок російських ударів по цивільних об'єктах, підготовка до зими та облаштування шкільних укриттів", - йдеться у повідомленні на сайті Офісу президента.

13.06.2025

Інтерфакс-Україна

<https://interfax.com.ua/news/general/1079719.html>

Рада ЄС ухвалить політичне рішення продовжити дозвіл перебувати українським біженцям в ЄС до березня 2027

Рада Європейського союзу ухвалить політичне рішення продовжити дію механізму тимчасового захисту для українських біженців, яка перебувають в країнах ЄС, ще на один рік – до березня 2027 року.

Про це у п'ятницю в Люксембурзі, прибувши на засідання Ради ЄС з внутрішніх справ, повідомив європейський комісар з питань внутрішніх справ та міграції Магнус Бруннер. "Сьогодні ми продовжуємо тимчасовий захист для громадян України, але ми також обговорюємо шлях уперед, дорожню карту, тому що українці, звичайно, відчайдушно потребують повернення своїх людей для відбудови країни, і саме цим ми займаємося", - сказав він.

Європейський комісар також зазначив, що в засідання на запрошення європейської сторони візьме участь віце-прем'єр-міністр України Олексій Чернишов. "Я дуже радий, що він прийняв моє запрошення приїхати сюди сьогодні, тому що завжди важливо не просто говорити про Україну, а говорити з Україною та говорити з ними, це важливо", - наголосив Бруннер.

Міністр з національної єдності України Олексій Чернишов, прибувши на засідання Ради ЄС, назвав свою участь "унікальною" і повідомив, що міністри обговорять "співпрацю та підтримку, яку Європейський Союз надає Україні саме зараз". "Нас поінформували про продовження тимчасового статусу захисту для українських біженців ще на один рік, до березня 2027 року. Дуже важливо забезпечити цим людям ясність щодо планування їхнього життя та їхньої безпеки. І ми дуже вдячні Європейському Союзу за це дуже важливе та своєчасне рішення", - наголосив він.

Чернишов сказав, що через російський терор та навмисні атаки на цивільну інфраструктуру в Україні "ситуація залишається дуже драматичною". "Сьогодні ми отримуємо повну підтримку міністрів внутрішніх справ країн Європи", - констатував український міністр.

Він також наголосив на важливості працювати з українцями в Європі. "Зараз у нас близько 5 млн українців перебувають під тимчасовим захистом, які покинули Україну після початку повномасштабного вторгнення. І це число зростає. 60% людей знаходяться в Німеччині, Польщі, Чехії. Німеччина – це країна, яка прийняла найбільше українців. Це понад 1,2 мільйона людей. І важливо, щоб ми були готові добровільно повернути частину українців або більшість українців після закінчення війни та встановлення стабільного миру. Ми готуємо спеціальні центри у столицях країн Європейського Союзу, які називаються "хабами єдності", що надаватимуть професійні послуги як тим українцям, які розглядають можливість добровільного повернення додому

після досягнення миру, так і тим, хто вирішить інтегруватися в країни Європейського Союзу", - розповів Чернишов.

Як повідомлялося, раніше відповідну пропозицію продовжити термін дії механізму тимчасового захисту для українців, які вимушені були залишити країну через війну, яку веде Росія, висунула Європейська комісія.

13.06.2025

Радіо Свобода

<https://www.radiosvoboda.org/a/news-rada-es-prodozhennia-tymchasovoho-zakhystu/33442147.html>

Євросоюз продовжив тимчасовий захист для українців до березня 2027 року

Члени Європейського Союзу одностайно підтримали пропозицію продовжити тимчасовий захист для понад 4 мільйонів українських біженців від російської агресії до 4 березня 2027 року – про це Рада ЄС заявила 13 червня.

«Система тимчасового захисту зменшує тиск на національні системи надання притулку, оскільки людям, які підпадають під цей вид захисту, не потрібно подавати заяву про надання притулку індивідуально. Продовження до березня 2027 року є сигналом для переміщених людей із України, що їм не потрібно подавати заяву про надання притулку», – йдеться в повідомленні.

Водночас міністр внутрішніх справ Польщі Томаш Семоняк повідомив, що польське головування ініціювало обговорення стратегії поступового скасування тимчасового захисту після «досягнення справедливого миру»:

«Найближчим часом ми працюватимемо над спільними рішеннями для всього ЄС у цій сфері, зокрема, в контексті повернення до України».

Рада Євросоюзу уточнює, що продовження захисту не змінює умов рішення від березня 2022 року щодо категорій осіб, на яких поширюється тимчасовий захист, або прав, якими вони користуються.

Держави-члени ЄС також обговорюють рекомендацію Ради щодо підготовки до скоординованого виходу з тимчасового захисту. Ця рекомендація стосуватиметься таких питань, як перехід до інших правових статусів для проживання в країнах блоку й прокладання шляху до поступового повернення до України.

09.06.2025

Укрінформ

<https://www.ukrinform.ua/rubric-society/4002398-u-radi-poasnili-ak-pracuvati-reestr-zitla-dla-vpo.html>

У Раді пояснили, як працюватиме реєстр житла для ВПО

Реєстр житла для переселенців почне працювати після того, як уряд затвердить положення про створення інформаційно-аналітичної системи, до якої будуть вноситись дані про нерухомість, що може бути надана ВПО.

Про це в телеєфірі повідомив голова Тимчасової спеціальної комісії Верховної Ради з питань захисту прав ВПО Павло Фролов, передає кореспондент Укрінформу.

"Наразі необхідно, щоб Кабмін затвердив положення про інформаційно-аналітичну систему, або так званий реєстр житла для ВПО. Зараз напрацьовується технічне завдання щодо того, як саме буде побудована система. Уряд має найближчим часом затвердити акт, яким буде встановлено, з яких реєстрів береться інформація, а також які категорії осіб матимуть пріоритетне право", - сказав Фролов.

За його словами, закон про інвентаризацію нерухомості, яка може бути використана для розміщення ВПО, набув чинності 5 березня, проте його імплементація розпочалася тільки у червні. Кабінет міністрів уже затвердив порядок інвентаризації й положення про комісії з оцінки майбутнього житла для ВПО.

"Комісії будуть двох рівнів: на обласному рівні працюватимуть координаційні комісії, а на місцях - комісії для оцінки стану приміщень та визначення кількості проживаючих. Наразі завершується процес створення цих комісій. ... Звісно, буде вільний доступ до реєстру. Тож ВПО зможуть побачити об'єкти й їх технічний стан на інтерактивній мапі", - додав депутат.

Парламентарій зазначив, що інвентаризації підлягатимуть усі об'єкти нерухомості: житлові будинки, недобудови, нежитлові приміщення, а також земельні ділянки. Система створюватиметься разом із міжнародними партнерами.

"Для об'єктів приватної власності передбачено, що власник зможе включити свій об'єкт у цю систему. Якщо це недобудова, то можна буде знайти інвестиції з різних джерел. Ми покладаємо великі надії на міжнародних партнерів. Можливість буде встановлюватись в кожному конкретному випадку. Наприклад, якщо це недобудова, потрібно буде зазначити технічний стан і обсяг необхідних інвестицій. Наприклад, якщо буде профінансовано 30% вартості об'єкта з державних, місцевих бюджетів або за кошти міжнародних партнерів, то, відповідно, 30% всіх місць може бути передано для проживання ВПО", - додав він.

Фролов нагадав, що за оцінкою Світового банку, в Україні зруйновано 2,5 млн домогосподарств.

"Фактично понад 4 млн українців повністю або частково втратили житло. Зрозуміло, що швидко побудувати житло для населення фактично цілої Хорватії нереально", - зауважив депутат.

13.06.2025

Укрінформ

<https://www.ukrinform.ua/rubric-society/4004082-u-es-zapevnili-so-ne-bude-zodnogo-risenna-sodo-bizenciv-bez-ukrainskoi-vladi.html>

У ЄС запевнили: не буде жодного рішення щодо біженців без української влади

Комісар ЄС із питань міграції Магнус Бруннер запевнив, що усі рішення про статус тимчасового захисту та умови перебування українців в країнах ЄС, як і їхнє повернення додому після досягнення сталого миру, будуть узгоджуватися з українською владою.

Про це він сказав на пресконференції по завершенні Ради міністрів ЄС з юстиції та внутрішніх справ у Люксембурзі, передає кореспондент Укрінформ.

«Ми нічого не будемо ухвалювати без участі України та української влади. Саме тому ми хотіли бути гнучкими, і це саме українці просили нас бути такими, бо вони, безумовно, хочуть, щоб їхні люди повернулися, щоб відновлювати країну», - наголосив Єврокомісар, відповідаючи на запитання власного кореспондента Укрінформу про можливі дострокові умови припинення режиму тимчасового захисту.

Бруннер нагадав, що ЄС продовжує тимчасовий захист вже вчетверте, і українська влада дуже вдячна за таку допомогу.

«З іншого боку, як я вже казав, завжди йдеться про баланс. Але ви можете бути впевнені, що ми не робимо нічого, не залучаючи до цього українську владу. Віце-прем'єр-міністр України Олексій Чернишов був у мене в офісі приблизно півтора тижні тому. Крім того, ми як комісія весь час в контакті з Україною», - пояснив він.

Водночас, Бруннер не уточнив, чому сьогодні було оголошено лише про політичне рішення щодо продовження тимчасового захисту, а не про його практичне ухвалення.

«Це і не повинно бути рішенням. Домовленості більш ніж достатньо. Насправді, ми обговорили все досить швидко разом з Україною», - сказав Бруннер.

10.06.2025

Європейська правда

<https://www.eurointegration.com.ua/news/2025/06/10/7213460/>

Звіт ООН: на українців у 2024 році припало 2,7% ВВП Польщі

Українці, які проживають у Польщі, зробили помітний внесок у її економічне зростання і не зашкодили місцевому ринку праці.

Про це йдеться у спільному звіті консалтингової компанії Deloitte та Управління Верховного комісара ООН у справах біженців (УВКБ), повідомляє "Європейська правда" з посиланням на RMF FM.

У звіті "Аналіз впливу біженців з України на економіку Польщі" підрахували, що у 2024 році біженці з України генерували 2,7% польського ВВП, а зайнятість серед українців працездатного віку в Польщі становить 69% (для поляків цей же показник становить 75%).

Автори звіту підкреслюють, що приплив біженців з України не призвів до зростання безробіття чи зниження реальних заробітних плат у Польщі. Навпаки: присутність українців сприяла зростанню зайнятості серед поляків та підвищенню продуктивності підприємств і працівників.

Також Deloitte і УВКБ ООН виявили, що багато біженців з України виконують роботу, яка не відповідає їхній кваліфікації: тільки третина українців з університетськими дипломами обіймають посади, що вимагають вищої освіти.

Крім того, на зайнятість впливає знання польської мови: українці, які можуть нею говорити вільно, заробляють у середньому на 700 злотих більше на місяць, ніж ті, хто знає польську на базовому рівні.

Звіт Deloitte і УВКБ ООН базується на моделі, що враховує повний вплив на економіку та всі публічні видатки – від ПДВ до внесків у фонди медичного й соціального страхування.

13.06.2025

Європейська правда

<https://www.eurointegration.com.ua/news/2025/06/13/7213707/>

В уряді розповіли, що планує ЄС для українців по закінченню тимчасового захисту в 2027 році

Після 4 березня 2027 року, коли тимчасовий захист в ЄС для українців завершиться, їм допомагатимуть безперешкодно повернутися назад в Україну або ж змінити статус перебування у Європейському Союзі для тих, хто має там роботу чи навчання.

Про це повідомив журналістам в Люксембурзі 13 червня віцепрем'єр України Олексій Чернишов, передає кореспондентка "Європейської правди".

Тимчасовий захист у Євросоюзі для українців завершиться у березні 2027 року, і після цього українцям допоможуть повернутися на батьківщину або залишитися в ЄС в іншому правовому статусі, повідомив український міністр.

"Ми поінформовані про продовження статусу тимчасового захисту для українських біженців ще на один рік, до березня 2027 року. Дуже важливо надати цим людям ясність для планування їхнього життя і для їхньої безпеки", – заявив Чернишов.

За його словами, станом на зараз у ЄС перебуває близько 5 мільйонів українців під статусом тимчасового захисту, які виїхали з України після початку повномасштабного вторгнення. 60% з них перебувають у Німеччині, Польщі або Чехії. Німеччина прийняла найбільше українців – понад 1,2 мільйона.

"Ми будемо готові добровільно повернути частину або більшість українців, як тільки закінчиться війна і настане стабільний мир. Ми готуємо спеціальні центри в столицях країн Європейського Союзу, які називатимуться хабами єдності, і які надаватимуть фахові послуги як для тих українців, які розглядають можливість добровільного повернення додому після досягнення миру", – проінформував Чернишов.

Він зауважив, що хаби єдності будуть допомагати й тим, "хто вирішить інтегруватися в країни Європейського Союзу".

"Вони повинні знати мову. Вони повинні мати роботу. Вони повинні бути професійно розвиненими. Вони повинні бути активом. Над цим ми будемо працювати", – пояснив Олексій Чернишов.

13.06.2025

Європейська правда

<https://www.eurointegration.com.ua/news/2025/06/13/7213744/>

У Чехії фаворит виборчих симпатій виступив проти підтримки українських біженців

Експрем'єр Чехії Андрей Бабіш, який є лідером партії ANO, що лідирує перед осінніми виборами, виступив проти підтримки біженців з України.

Про це, як пише "Європейська правда", повідомляє видання Novinky.

Бабіш не згоден з підтримкою біженців з України і вважає, що гроші слід надати чехам. У своїй передвиборчій риториці Бабіш таким чином значно наблизився до SPD або Stačilo!, які вже давно відмовляються допомагати громадянам України.

"Спочатку вони підвищили податки для чеських батьків, забрали допомогу на дітей, скоротили пільги, а тепер, уявіть собі, найбільший лицемір в уряді Юречка придумує декретну відпустку для українських жінок! Ви правильно почули! Не для наших жінок, а для українських. Вони забирають у чеських сімей, але готують нову систему для іноземців", – сказав Бабіш.

"Отже, нічого для чеських матерів і все для українців", – додав він.

За його словами, цей захід означатиме "менше грошей" для чеських сімей. "Менше для одиноких матерів, для малозабезпечених, для тих, хто не може працювати! І найголовніше – більше хаосу і складніші правила", – стверджує голова партії ANO.

Пропозиція, яку міністр праці Маріан Юречка ще не подав до Палати депутатів і яка обговорювалася лише в ЗМІ, стосується лише кількох тисяч українських жінок.

Твердження Бабіша, що уряд Фіали не дає чеським батькам "нічого", не відповідає дійсності. Кабінет Петра Фіали збільшив батьківську допомогу з 300 до 350 тисяч крон на три роки на одну дитину, а на кількох дітей – з 450 до 525 тисяч крон. Чехи, які перебувають у скрутному фінансовому становищі, також можуть подати заявку на отримання пільг і допомог.

Натомість українці, які втекли до Чехії від війни, не мають права на чеські соціальні виплати. Особи з низькими доходами можуть подати заявку лише на гуманітарну допомогу для покриття основних потреб. За перші п'ять місяців вона становить 4470 крон на місяць для дорослого та 2480 крон для дитини віком до 6 років.

"Замість того, щоб підтримувати чеських жінок, щоб вони народжували дітей тут, у себе вдома, вони хочуть мотивувати іноземних жінок залишатися і народжувати. Але ми чітко заявляємо, що біженці повинні повернутися додому, коли війна закінчиться", – наполягає Бабіш. Він проігнорував побажання компаній, які вже попереджають, що не можуть обійтися без українців, які часто займають низькооплачувані посади.

Загалом у Чехії проживає понад 572 тисячі українців, з яких майже 374 тисячі оселилися в країні до повномасштабної війни. У першому кварталі цього року завдяки українцям державний бюджет Чехії покращився на 3,1 млрд крон.

09.06.2025

РБК-Україна

<https://www.rbc.ua/rus/news/ukrayini-viyizdyat-17-richni-divchata-i-hloptsi-1749448680.html>

3 України виїждять 17-річні дівчата і хлопці. Освітній омбудсмен назвала причини

Україну залишають не тільки 17-річні юнаки, батьки яких побоюються мобілізації, а й дівчата. Повних даних про це немає.

Про це освітній омбудсмен Надія Лещик сказала в інтерв'ю РБК-Україна.

"У мене немає статистики, тому не можу сказати, чи масова ця проблема. Але про це ми періодично говоримо з освітніми управліннями на рівні

областей і громад, що в 10-11 класах починає вчитися одна кількість дітей, а закінчує класи зовсім інша", - сказала вона.

За її словами, діти не відраховуються з українських шкіл, а переходять на дистанційне навчання, тому статистика може бути, але вона не відповідає реальній ситуації.

За статистикою, цього року на Національний мультипредметний тест (НМТ) зареєструвалося 312 490 осіб. Це на 18% менше, ніж торік. "20 071 дитина складає тест за кордоном. Більшість країн, куди їде наша молодь, не вимагає тесту НМТ", - сказала Лещик.

На її думку, частіше рішення виїхати з дитиною ухвалюють саме батьки. "Я говорила з батьками, які такі рішення приймали, і вони звертали увагу на неоднозначність заяв про мобілізацію з 18-річного віку", - повідомила омбудсмен.

Але виїжджають за кордон не тільки 17-річні хлопці, а й дівчата, повідомила Лещик. "Зростає оплата за контрактне навчання в закладах вищої освіти, це теж може сприяти виїзду за кордон", - додала вона.

13.06.2025

РБК-Україна

<https://www.rbc.ua/rus/news/shulyak-rozpovila-k-vpo-i-molod-mozhut-vplivati-1749813277.html>

Шуляк розповіла, як ВПО і молодь можуть впливати на розвиток і відбудову громад

Молодь віком від 14 років, а також внутрішньо переміщені особи мають право і повинні долучатися до процесів, пов'язаних як з відбудовою громад, де вони мешкають, так і з участю в ухваленні рішень на місцевому рівні загалом. Така можливість вже існує на законодавчому рівні завдяки запровадженню низки інструментів місцевої демократії, які передбачені нещодавно ухваленим Законом України 3703–ІХ.

Про це пише РБК-Україна з посиланням на колонку для видання "Укрінформ" голови Комітету ВР з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку і містобудування, очільниці партії "Слуга народу" Олени Шуляк.

За її словами, одна з норм нещодавно ухваленого закону стосуються внутрішньо переміщених осіб, які тепер мають законодавчо зафіксоване справедливе право брати участь у житті громади. Тепер жителями громади вважаються не лише громадяни України, які там зареєстровані, а й ті, хто має довідку внутрішньо переміщеної особи (ВПО) та проживає в громаді.

"У законі для них дається вичерпний, але не обмежений перелік форм участі. Зокрема йдеться про місцевий референдум, загальні збори жителів, місцеві ініціативи, громадські слухання, громадський бюджет, публічні

консультації, консультативно-дорадчі органи при ОМС, громадське оцінювання діяльності ОМС та інші форми”, - пояснила Олена Шуляк

Крім того, тепер молодь з 14 років має більше голосу в місцевому самоврядуванні. Це означає, що молодь може впливати на рішення, які стосуються їх життя в громаді. Вони можуть пропонувати свої ідеї, брати участь в обговореннях та навіть створювати власні проекти. Це важливо, підкреслила Шуляк, тому що молодь – це майбутнє країни, і їхні думки та потреби мають бути почуті.

"Молодь віком від 14 років вже може виступати у якості представників дорадчих органів, брати участь у публічних консультаціях і офіційних обговореннях. І у такий спосіб, наприклад, впливати навіть на розподіл місцевих бюджетів. Дуже важливо, щоб ця категорія громадян привносила свій погляд у відновлення. Завдяки ухваленим змінам, молоде покоління українців отримує всі ті інструменти народовладдя, які матимуть і більш дорослі громадяни. Для них це величезний шанс брати участь у підготовці проектів рішень, які будуть виноситись і голосуватись на сесіях", - пояснила Шуляк.

Водночас, вона зауважила, щоб ці зміни дійсно працювали, місцеві ради повинні оновити свої статuti. Наприклад, Статут Львівської громади не відповідає великій частині вимог не лише нового, але й вже давно прийнятого законодавства. Наразі статут поширюється тільки на жителів міста Львів, в той час, як Львів вже давно не окреме місто, а центр Львівської міської територіальної громади. Тобто положення чинного Статуту громади не поширюються на жителів міста Вінники та Дубляни, селищ Брюховичі та Рудне, а також на жителів 15 сіл. Обмежено права ВПО та жителів громади з 14 років на участі у вирішенні питань місцевого значення.

"І хоча Львів називають “молодіжною столицею Європи”, а у чинному статуті лише жителі з 18 років мають право на вирішення питань місцевого значення. Ці та інші проблеми Статуту Львівської громади, так само як і статутів багатьох інших громад України, потребують оперативного розв’язання", - підкреслила парламентарка.

Вона також додала, що невід’ємною частиною відбудови є забезпечення прозорості та підзвітності. Для цих потреб було створено систему DREAM. Платформа забезпечує єдиний підхід до управління проектами відбудови, збирає та публікує відкриті дані в реальному часі. Модуль аналітики, а також інтерактивна мапа проектів, забезпечують аналіз показників та статусів проектів. DREAM надає зворотний зв’язок, фільтри за різними критеріями, та інформацію про загальний орієнтовний бюджет та наявне фінансування проектів відбудови.

Крім цього, Шуляк зазначила, що Згідно із законом 3590-IX щодо забезпечення прозорості місцевого самоврядування, місцева влада тепер має робити більше інформації доступною. Тепер можна буде легко дізнатися багато цікавого про те, що відбувається у вашому місті чи селищі.

“Наприклад, ви зможете побачити дані про комунальне майно, захисні споруди, торгові об’єкти, дозволи на будівництво, обладнання в лікарнях, черги в дитячі садки, благодійну допомогу, розміщення тимчасових споруд та реклами, та багато іншого. Усе це повинно бути відкрито й доступно для контролю”, - резюмувала Олена Шуляк.

13.06.2025

Наш Вибір

<https://naszwybir.pl/dajdzhest-2/>

Дезінформація щодо українських біженців у Польщі, Чехії та Словаччині. Дайджест №2

«Наш вибір» у співпраці з порталами ProUA у Празі та «Новини зі Словаччини» у Братиславі реалізує проєкт «Боротьба з дезінформацією щодо українських біженців у країнах Вишеградського партнерства». Це вже другий випуск тематичного дайджесту, у якому зібрано приклади фейків, маніпуляцій і антиукраїнських наративів, що циркулюють у Польщі, Чехії та Словаччині.

У цьому випуску – підроблені заяви та фальшиві відео, спрямовані на загострення польсько-українських відносин, дипфейки, що дискредитують українських активістів, а також неправдиві твердження про соціальні привілеї біженців у Чехії та безпідставні звинувачення у втручанні українців у внутрішньополітичні процеси Словаччини.

Польща

Фейк з образом професора Оссовського і «листа з Мінкульту»: як маніпулюють історією для загострення польсько-українських відносин

У мережі активно поширюється фейкова інформація про те, що Україна начебто припинила ексгумаційні роботи польських жертв Волинської трагедії в селі Пужники на Тернопільщині. Для розпалювання напруги було використано підроблений документ від імені українського Мінкульту, а також фальшиве відео за участі польського науковця, керівника ексгумаційних робіт з польського боку, професора Анджея Оссовського.

В офіційній заяві міністр культури та стратегічних комунікацій України Микола Точицький наголосив, що документ із його підписом – підробка, яка має на меті дискредитувати українсько-польський діалог. У фейковому листі вказано помилкову назву міністерства, а підпис – не електронний, як того вимагають державні документи. Також згадується вигадана постанова Кабміну.

Паралельно у соцмережах почало ширитись відео, де професор Оссовський нібито стверджує, що Україна припинила ексгумації після ухвалення польським Сеймом закону про День пам’яті поляків – жертв геноциду, вчиненого ОУН і УПА. Проте сам науковець категорично спростував свою причетність до ролика: він заявив, що не є автором цих слів, не має профілю у Facebook, вважає відео створеним за допомогою штучного

інтелекту, а сама ситуація має на меті ввести в оману суспільство щодо характеру українсько-польської співпраці у сфері історичної пам'яті.

Експерти вказують, що подібні маніпуляції – спроба розбурхати історичну тему, яка й без того є чутливою для обох країн. У мінкультах України та Польщі заявили, що співпраця триває (11 червня оголосили про проведення пошукових та ексгумаційних робіт на територіях колишнього села Збоїська в Україні та села Юречкова у Польщі), а поширення фейків розглядається як спроба підірвати партнерство двох країн на користь третіх сил.

Обличчя – Марії Андрухів, слова – фейкові. У мережі з'явилося дипфейкове відео

У мережі поширили відео, створене за допомогою дипфейку, в якому нібито українська активістка Марія Андрухів заперечує Волинську трагедію. Насправді це фейк – обличчя та голос активістки підмінили за допомогою штучного інтелекту.

Про це 6 червня повідомив у Facebook Вітольд Горовський, колишній почесний консул України в Познані. Він вважає, що подібні фейки можуть підігрівати напругу між українцями та поляками.

Справжній фрагмент відео, використаний для дипфейку, був узятий із закритої зустрічі представників громадських організацій, де Марія Андрухів говорила про інтеграцію іноземців у Познані.

Активістка заявила, що не знає, хто створив або поширив фейкове відео, та підкреслила небезпеку дезінформації. Вона також нагадала про російську кампанію «Двійник», що діє у Польщі.

Це не перший випадок атаки проти Андрухів – раніше від її імені надсилали фейкові листи з претензіями до польських діячів та створили підроблену сторінку фестивалю «Українська весна», організаторкою якого вона є. Інформацію про всі інциденти передано відповідним службам.

У Польщі поширюють фейк про пріоритетне працевлаштування українців у поліцію Варшави через «зростання кількості українськомовних осіб та скоєних ними злочинів»

У мережі поширюється фальшивий документ, нібито виданий Столичним центром безпеки Варшави. У ньому йдеться про «наказ» терміново найняти українських перекладачів до поліції столиці – начебто через зростання кількості україномовних осіб і «вчинені ними злочини». Автори підробки також стверджують, що перевага в працевлаштуванні має надаватися біженцям.

Міська рада Варшави публічно спростувала цей фейк, наголосивши: документ підроблений, а влада міста не має жодних повноважень ухвалювати кадрові рішення для поліції – це компетенція державних органів. Варшавська поліція підтвердила, що лист є фальшивим, а Столичний центр безпеки готує заяву до прокуратури.

Чехія

Зеленський купив «шматок Чеської Республіки»? Фейкова новина з соціальних мереж

У соцмережах поширюється сфабрикований скриншот нібито з новини відомого чеського видання Novinky, в якому стверджується, що президент України Володимир Зеленський став мажоритарним власником компанії Česká republika s.r.o.. За вигаданою «новиною», уряд Чехії буцімто передав Зеленському контроль над країною в межах економічної реформи, аби «стабілізувати економіку» та «повернутися до золотих часів промислового розвитку».

Цей фейк активно поширює користувачка Facebook, на ім'я Мілуше Міла Чеху, яка у формі риторичних запитань натякає, що в Чехії нібито мають скасувати парламентські вибори. Насправді вибори не скасовано – президент Петр Павел оголосив їх на 3–4 жовтня 2025 року.

Реальні факти такі:

- На сайті Novinky.cz подібної новини ніколи не було.
- У Чехії не існує компанії під назвою Česká republika s.r.o., яку хтось міг би придбати.
- Чехія є суверенною державою, а не приватною компанією, тому подібна «купівля» юридично неможлива.

Цей фейк є прикладом дезінформаційної кампанії, спрямованої на розпалювання антиукраїнських настроїв, дискредитацію біженців та підірив довіри до чеської влади напередодні виборів. Подібні вкиди часто використовують емоційні тригери та вигадані джерела, щоб створити ілюзію загрози чи змови.

Фейк від чеського політика про «право» Росії на ядерний удар

Після успішної атаки українських дронів по стратегічних російських об'єктах, у Чехії з'явився фейковий допис, що нібито Україна «порушила стратегічний баланс» і «розірвала» ядерний договір СНО-1 (START-1), чим дала Росії «право» на ядерний удар. Це твердження поширив Міхал Крафт, помічник депутата з чеської ультраправої партії SPD. До 4 червня 2025 року його публікація набрала понад 24 тисячі переглядів.

Насправді це дезінформація. START-1 – це угода між США та СРСР про скорочення стратегічних наступальних озброєнь, яка втратила чинність ще 2009 року. Україна не є стороною цієї угоди, а її атаки дронами по стратегічних об'єктах Росії жодним чином не порушують чинне міжнародне право.

Чеське видання Deník та інші авторитетні джерела вже спростували ці заяви як юридично й фактично безпідставні. Жоден з міжнародних договорів не дає Росії «права» на застосування ядерної зброї у відповідь на збройні дії проти її інфраструктури.

«Нам платять 10 тисяч щотижня»: саркастичне відео тітокера використали проти українців

У чеському сегменті соцмереж масово поширюється відео, де українець Роман Назаренко «розповідає», що отримує щедрі виплати, не працює й живе

«на соціальку». Але це була сатира – на стереотипи, які самі ж коментатори сприйняли як правду.

«Нам платять 10 тисяч щотижня, не треба ходити на роботу», – каже чоловік у машині, з українським акцентом. Тітокер просто іронізував над питанням: «Звідки в українців гроші?», яке йому поставили в коментарях. Проте відео вирвали з контексту та почали використовувати як «доказ» зловживань соціальною допомогою.

Коментарі під відео швидко заповнилися ненавистю: «Путіна на вас», «Геть із Чехії», – писали обурені користувачі. Відео розійшлося і серед словаків.

Назаренко пізніше перепросив: «Це був невдалий жарт. Я працюю на заводі, не отримую допомоги. Ми не біженці». Пояснив, що просто відповів на коментар і не очікував, що його слова використають для дезінформації.

Насправді гуманітарна допомога в Чехії становить лише 4860 крон на місяць (менше ніж 200 євро) на перших п'ять місяців перебування, а згодом ще менше – і лише для тих, хто справді потребує. Українці не мають доступу до чеської соціальної системи та жодних «бонусів» для бізнесу. Більшість працює, сплачує податки і навіть більше наповнює бюджет, ніж отримує допомоги, підтвердило міністерство праці Чехії.

Словаччина

«Третина українців» на антиурядових протестах у Словаччині? Фіцо поширює інформацію без доказів

Після зустрічі прем'єра Роберта Фіцо з Володимиром Путіним у грудні 2024 року Словаччиною прокотилася хвиля протестів. Акції під гаслом «Словаччина – це Європа» охопили десятки міст. Люди вимагали припинення зближення з Росією та висловлювали підтримку Україні.

Під час засідання Радбезу 23 січня, Фіцо заявив про нібито загрозу державного перевороту. За його словами, за протестами стоять «експертні групи», які раніше діяли в Грузії та на Майдані. Того ж дня масовані протести відбулися у понад 30 містах і зібрали загалом близько 100 тисяч учасників. У Братиславі, за даними організаторів ініціативи Mier Ukrajině, участь взяли понад 40 тисяч осіб.

Наступного дня прем'єр почав публічно натякати на «значну участь» українців у протестах. В ефірі «Політика 24» на телеканалі JOJ він заявив, що щонайменше третина учасників були громадянами України, які скандували проти словацької влади. Як доказ навів транспарант з написом «Ну погоди, Fico!», стверджуючи, що це «українською» і що таку фразу могли придумати тільки українці. «Сходіть туди і ви почуєте тільки українську», – додав він.

На запитання журналістки, звідки взято дані про «третину українців», прем'єр не надав конкретних джерел, посилаючись загальною на роботу служб.

Того ж вечора депутат Європарламенту Любош Блага написав у своєму Telegram-каналі: «Українські мігранти, яких утримує наша держава, вийшли на вулиці, щоб повалити уряд. Це остання крапля!», – повторив недоведене твердження про участь українців, що відповідає типовим дезінформаційним

наративам. За даними Infosecurity.sk, Блага відомий своїм поширенням маніпулятивного контенту в Telegram.

Організатори протестів публічно спростували ці твердження. У своїх соцмережах вони зазначили, що більшість учасників були громадянами Словаччини. Незалежна європейська платформа з протидії дезінформації EDMO в аналізі ситуації назвала заяви Фіцо політично вмотивованими і безпідставними – типовим прикладом наративу, коли протестувальників зображують як інструмент іноземних сил.

Жодна з державних структур Словаччини поки не оприлюднила даних, які б підтверджували участь третини українців у протестах.

У Кошицях кольори міста сплутали з прапором України. Це викликало хвилю антиукраїнських коментарів

Центральна вулиця другого найбільшого міста Словаччини, Кошиць, на кілька годин перетворилася на танцювальний майданчик. Понад 1600 учасників, школярі та пенсіонери, у жовтих і синіх футболках 21 травня долучилися до європейського фестивалю European Quadrille Dance Festival.

Цьогоріч подія стала об'єктом дезінформації: в соцмережах під трансляцією фестивалю поширилися агресивні коментарі через кольори футболок, які помилково сприйняли за український прапор. Під трансляцією заходу та в коментарях на сторінці міста користувачі залишали повідомлення на кшталт: «Дорогі танцюристи, краще одразу зробіть збір для України...», «Переселити в Україну. Ганьба Словаччини», «Ми не Україна».

Причиною критики стали жовті та сині футболки учасників – саме ці кольори є офіційними для Кошиць. У дописі міської сторінки пояснили, що учні готувалися до кадрили у формах відповідно до міжнародних правил фестивалю та символіки міста. Згідно з міськими документами, жовтий і синій були затверджені як офіційні кольори Кошиць ще у 2015 році.

Схожий сплеск обурення траплявся у 2022 році, коли користувачі соцмереж сплутали міські прапори з українськими. Тоді на офіційній сторінці з розвінчування фейків від МВС зазначали, що коментаторам достатньо побачити поєднання жовтого й синього, аби почати поширювати ненависть. Відомство нагадало, що Словаччина належить до найбільш уразливих до дезінформації країн ЄС.

Для довідки: прапор Кошиць складається з жовтої верхньої та синьої нижньої смуги з гербом міста в центрі. Натомість український державний прапор має синю смугу зверху, жовту – знизу й не містить герба.

Проект співфінансується урядами Чехії, Угорщини, Польщі та Словаччини в межах грантів Вишеградської групи від Міжнародного Вишеградського фонду. Місія фонду — підтримувати ідеї сталого регіонального співробітництва в Центральній Європі.

Проект реалізується спільно порталами «Наш вибір» (Варшава), ProUA (Прага) та «Новини зі Словаччини» (Братислава).

10.06.2025

[inPoland.net.pl](https://inpoland.net.pl)

<https://inpoland.net.pl/novosti/obshhestvo/u-polshhi-zmenshilasya-kilkist-ukra%20%D1%97nciv-shho-mayut-timchasovijj-zakhist/>

У Польщі зменшилася кількість українців, що мають тимчасовий захист

За даними Євростату понад 4 млн громадян України отримали тимчасовий захист в країнах ЄС.

У рапорті Євростату зазначено, що станом на 30 квітня 2025 року 4,26 мільйона громадян, які втекли з України внаслідок російської військової агресії, мали статус тимчасового захисту в ЄС.

Найбільше українців отримали тимчасовий захист у таких країнах:

- Німеччина — 1 189 355 (27,9% від загальної кількості),
- Польща — 986 925 осіб (23,2%),
- Чехія — 370 600 (8,7%).

Порівняно зі статистикою місячної давнини загальна кількість вихідців з України, які отримали тимчасовий захист в ЄС зросла. Прогрес зафіксовано в 21 країні. Найбільше зростання зафіксовано у Швеції (на 9345), Чехії (5545) та Німеччині (4465).

Натомість найбільше зменшення кількості українців зафіксовано в Латвії (на 18 260), Польщі (10 195) і Франції (670).

Порівняно з чисельністю населення кожної країни ЄС, найвищий відсоток тих, хто отримав тимчасовий захист на тисячу жителів, зафіксований у Чехії (34), далі йдуть Польща (26,9) та Естонія (24,7), тоді як на рівні ЄС цей відсоток становив 9,5 на тисячу жителів.

10.06.2025

[inPoland.net.pl](https://inpoland.net.pl)

<https://inpoland.net.pl/novosti/obshhestvo/u-polshhi-vidkrili-ponad-52tisyachi-provazhen-shhodo-povernennya-800-plyus-ukra%20%D1%97ncyami/>

У Польщі відкрили понад 52 тисячі проваджень щодо повернення 800 Плюс українцями

Дональд Туск у Сеймі наголосив, що 800 Плюс повинно призначатися тільки тим іноземцям, які проживають та офіційно працюють на території Польщі.

Відповідаючи на запитання депутатів перед голосуванням про довіру уряду, прем'єр Польщі звернув увагу на боротьбу зі зловживаннями іноземців при виплатах 800 Плюс.

Очільник уряду також нагадав, що з цього розрахункового періоду 800 Плюс призначається виключно на тих дітей, хто залучений до польської системи освіти.

Прем'єр-міністр визнав, що проблемою залишаються діти молодшого віку, а також часті виїзди громадян України з Польщі. Він запевнив, що чиновники намагаються делікатно підходити до ситуації українок з маленькими дітьми, щоб безпідставно не забирати у них виплати. Водночас Дональд Туск запевнив, що уряд прагне звести будь-які зловживання в цій системі до нуля.

«На даний момент ми маємо 52 360 проваджень щодо повернення неправомірно отриманих 800 плюс пільг іноземцями», – повідомив Дональд Туск.

12.06.2025

inPoland.net.pl

<https://inpoland.net.pl/novosti/kozhen-pyatijj-ukra%d1%97nec-u-polshhi-gotovijj-povernutis-dodomu-pislya-negativnogo-dosvidu/>

Кожен п'ятий українець у Польщі готовий повернутись додому після негативного досвіду

Понад 17% українців у Польщі готові повернутися додому, щойно це стане безпечно. Про це свідчать результати соціологічного дослідження, проведеного аналітичним центром Gremi Personal. Серед головних причин — негативний досвід проживання у країні: із упередженням або неприязним ставленням стикались 69% опитаних.

За даними дослідження, 45,3% українців поки не мають чітких планів щодо майбутнього в Польщі. Їхнє рішення залежить від подальшого розвитку подій: як в Україні, так і в країні перебування.

Ще 13,2% респондентів готові залишитися у Польщі назавжди — якщо країна гарантуватиме стабільність і безпеку, а ще 13,2% вже зараз будують тут довгострокове життя.

10,4% бачать Польщу як тимчасовий притулок — вони планують залишатися ще кілька років, але в перспективі розглядають повернення.

Дослідження показало, що фактором №1 при ухваленні рішення є не робота, а впевненість у завтрашньому дні — це важливо для 30,7% опитаних. 23,6% вважають головним критерієм можливість бути поруч з родиною, ще 15,1% — звичне оточення та культурне середовище.

І лише 10% назвали хорошу роботу вирішальним аргументом для залишення в Польщі.

Одним із найпомітніших результатів дослідження стала цифра: 69% українців стикались із негативним або упередженням ставленням у Польщі. Це можуть бути як побутові ситуації, так і упередження на роботі, у школах чи під час пошуку житла.

Такі переживання не лише ускладнюють інтеграцію, а й змушують багатьох задуматись про переїзд в інші країни ЄС або повернення додому, коли це стане можливим.

Хоча частина українців вже будує нове життя в Польщі, значна частка все ще живе в режимі очікування — як завершення війни, так і змін у ставленні до себе. Для багатьох вирішальним залишається не економіка, а відчуття безпеки, прийняття та родинна близькість.

09.06.2025

Radio Prague International

<https://ukraina.radio.cz/ukrayinski-bizhenci-v-chehiyi-dali-pracyuyut-na-nekvalifikovanyh-posadah-i-8853030>

Українські біженці в Чехії далі працюють на некваліфікованих посадах і зазнають трудової експлуатації

Масовий прихід до Чехії українських біженців у 2022 році практично подвоїв кількість іноземців у країні — за даними Міністерства внутрішніх справ, нині в майже 11-мільйонній Чехії близько мільйона іноземців. У першій п'ятірці, крім українців, — також громадяни Словаччини, В'єтнаму, Росії і Румунії, нагадує інтернет-видання Чеського радіо iRozhlas.cz.

Величезна більшість іноземців, якщо не рахувати вимушених прибульців-біженців із України, прибуває до Чехії для роботи. Чехія — одна з небагатьох країн Європейського союзу, де рівень працевлаштованості іноземців із країн-не членів ЄС вищий, ніж у місцевого населення — в чехів. Та водночас значна частина мігрантів працює на гірших роботах, ніж могла б за своєю освітою.

Але, звертає увагу Душан Дрбоглав, політичний географ із природознавчого факультету Карлового університету в Празі, в Чехії є запит саме на некваліфіковану працю мігрантів, які працювали б на небезпечних, нелегких чи й дуже важких роботах — із малою привабливістю, низькою платнею, малим соціальним забезпеченням, без упевненості в завтрашньому дні і без можливості кар'єрного зростання.

За даними Європейського органу з трудових питань, у Чехії найбільше потрібні робітники, доглядачі в соціальних службах, водії й прибиральники. «Крім того, є й деякі спеціалізовані професії для середньої кваліфікації — як, наприклад, зварники, які дуже жадані», — додає Дрбоглав. Також є зацікавленість у кваліфікованій праці медсестер, лікарів, або, скажімо, програмістів чи інженерів у технічних галузях.

Українська діаспора

Значну частину іноземців, які працевлаштовані в Чехії, становлять нині саме біженці з України, які отримали тут тимчасовий захист. Люди з України були для чеського ринку праці принципово важливими і в минулому, каже Дрбоглав.

«Спершу це були класичні «циркуляційні» мігранти на короткі терміни — молоді чоловіки, які приїжджали, знаходили роботу і, що важливо, циркулювали між Україною і Чехією: дуже часто були тут по кілька місяців, а

на зиму їхали додому», — нагадує фахівець вигляд міграції з України до Чехії в 1990-х роках.

«Поступово багато хто починав облаштовуватися в Чехії, почали приїжджати й жінки. Наприкінці 2020-х роківдесь три чверті з них уже мали дозволи на постійне перебування. Вони запросили й членів своїх родин, і виникла така стабілізована група», — додає він.

Але настав лютий 2022 року з повномасштабним нападом Росії на Україну, і до Чехії прибули сотні тисяч українських біженців. Найбільше було серед них відносно освічених матерів із дітьми, які залишаються в Чехії й далі.

За словами експертки з міграції й інтеграції Марії Єлінкової з факультету соціальних наук Карлового університету, саме вони й працюють переважно глибоко нижче від рівня своєї кваліфікації, і це не вдається змінити: вони й далі залишаються на низько оплачуваних посадах, попри свою кваліфікацію.

Трудова експлуатація

Із прибуттям українських біженців, звертають увагу дослідники і некомерційні організації, повернулася й система українських посередників, чомусь названих у Чехії «клієнтами», яка діяла ще в 1990-і роки.

«Посередник допомагав прибулому мігрантові забезпечити роботу. Часто він допомагав і з житлом, організацією фінансів, харчуванням — просто починав організовувати життя мігранта, — розповідає Дрбоглав про цю систему читачам, не знайомим із нею. — Але, звичайно, посередник не робив цього задарма: він брав за це дуже високі суми з заробітку мігранта і дуже часто перетворювався на такого собі рабовласника, а люди, за якими він наглядав, ставали сучасними рабами».

Те, що ця проблема повернулася до Чехії, доводять приклади, які зафіксувала неприбуткова організація Diakonie Západ у Пльзенському краї. «Іноземці працюють дуже часто без медичного і соціального страхування, вони потерпають від невивлати платні чи неетичної поведінки посередницьких агентств працевлаштування й інших суб'єктів, — мовиться в дослідженні організації. — Ми натрапляємо й на поселення людей в ізольованих умовах, нелегальне працевлаштування й погрози, що часто призводить до соціальної ізоляції і вторинної експлуатації».

«Трудові інспекції, звичайно ж, стараються, бюро працевлаштування теж, але сьогодні міра недотримання трудових умов і праці в негідних умовах екстремально поширена», — підбиває підсумок Єлінкова. А погані матеріальні умови, додає вона, є й перешкодою для доброї інтеграції в суспільство.

11.06.2025

Radio Prague International

<https://ukraina.radio.cz/starshi-bizhenci-z-ukrayiny-otrymayut-u-chehiyi-psyhosocialnu-pidtrymku-8853672>

Старші біженці з України отримають у Чехії психосоціальну підтримку

Кошти на це надав чеським центрам психічного здоров'я уряд Японії. Їх має вистачити на підтримку близько тисячі українських біженців віком понад 60 років у центрах у Пльзені, Празі, Брні й Остраві протягом року.

«У Чехії є близько 17 тисяч старших людей із України, які дійсно потребують допомоги. Їм непросто пристосуватися до умов іншої країни, є мовний бар'єр і так далі. Люди з України приїхали з багатьма психічними травмами. І тут для них є місце, де вони можуть знайти притулок і безпечне життя, а також психічне здоров'я», — сказав посол України в Чехії Василь Зварич під час урочистого відкриття проєкту в Центрі психічного здоров'я Ledovec у Пльзені.

У проєкті співпрацюють Всесвітня організація охорони здоров'я і чеський Альянс центрів психічного здоров'я за підтримки посольства Японії в Чехії. Як сказала менеджерка представництва ВООЗ у Чехії Роксолана Кульчинська, фінансування Японії забезпечить на рік понад мільйон доларів США, і ці кошти підуть на підтримку психічного здоров'я, а також на лікування інфекційних захворювань.

Як нагадав посол Японії в Чехії Кансуке Нагаока, його країна допомагає Україні від самого початку повномасштабної війни, розпочатої Росією. «Тепер ми вирішили зосередитися на проблемах психічного здоров'я, від яких потерпають старші українські біженці. Проєкт має підтримати індивідуальні консультації, групову терапію і допомогти усунути соціальну ізоляцію й посилити інтеграцію старших біженців у чеське суспільство», — сказав він.

Центр Ledovec, який працює з людьми з досвідом із психічними захворюваннями, за словами його керівника Петра Моравеця, долучився до допомоги українським біженцям відразу після початку повномасштабної війни Росії проти України 2022 року. Спершу цю діяльність фінансували дари окремих фірм, але з часом вони значно зменшилися. Пізніше надійшла фінансова допомога від США, але вона теж скінчилася. Також фінансову підтримку надають ВООЗ і Альянс центрів психічного здоров'я.

«Наша мета — запропонувати шлях до видужання від різних психічних проблем усім, хто живе в Пльзенському краї, незалежно від громадянства. Завдяки підтримці посольства Японії не залишаться без допомоги і старші українці», — додав Моравець.

Із тисячі українців старшого віку, яким має допомогти проєкт за підтримки Японії протягом року, близько 500 живе в Пльзенському краї, де висока концентрація біженців.

Ledoves та інші центри психічного здоров'я, що беруть участь у проєкті, зосередяться на подоланні наслідків самотності і психічних травм, на індивідуальній психосоціальній підтримці і консультаціях, на груповій діяльності, інтеграції, а також передбачають і курси здорового способу життя для старших людей та інші види діяльності для життя з добрим психічним здоров'ям.

А тим часом у центрі Ledoves старші українці зустрічаються вже третій рік. Вони роблять окопні свічки для українських бійців, беруть участь у спільних акціях, намагаються тримати контакти з чеськими центрами для людей старшого віку. Центр Ledoves узяв на роботу двох українських психологинь, які працюють зі старшими людьми з України.

11.06.2025

Radio Prague International

<https://ukraina.radio.cz/chehiya-dali-vidmovlyaye-bizhencyam-yaki-malytymchasovyy-zahyst-u-yes-i-gotuye-8853695>

Чехія далі відмовляє біженцям, які мали тимчасовий захист у ЄС. І готує про це зміни до закону

Чеський Верховний адміністративний суд встановив, що автоматичні відмови таким біженцям незаконні. Та МВС наполягає на своєму і підготувало законодавчу зміну, що має затвердити його позицію: автоматично відмовляти прохачам про тимчасовий притулок, якщо вони раніше отримували його в іншій країні Європейського союзу. Це рішення не буде стосуватися тих, хто втікає з України безпосередньо до Чехії — їм, як і раніше, тимчасовий захист надаватимуть без особливих проблем.

«Я розумію так, що ми маємо в першу чергу надати допомогу людям, які приїжджають із країни, що зазнала нападу, а не тим, хто основну допомогу вже отримав», — сказав, як цитує інтернет-видання Novinky.cz, парламентар Петр Летоха від партії STAN, який подав проєкт такої зміни до закону. Реально ж за цим проєктом стоїть у першу чергу Міністерство внутрішніх справ, яке очолює Віт Ракушан — голова партії STAN, що є частиною нинішньої владної коаліції.

Чехія вже тривалий час відмовляється розглядати прохання про тимчасовий захист від тих біженців, які отримали цей статус в іншій країні Євросоюзу, але хотіли б переселитися до Чехії і отримати захист у цій країні.

Але таку позицію МВС у квітні відкинув Верховний адміністративний суд Чехії. «Міністерство внутрішніх справ не може повертати без розгляду прохання громадян України про дозвіл на перебування на підставі тимчасового захисту на території Європейського союзу на тій підставі, що їм такий захист уже був наданий у минулому в іншій країні-члені ЄС», — мовилося в рішенні суду.

Та це не подобається представникам МВС. «Якщо дуже спростити, то ми і попри позицію суду підходимо до справи так, що вторинного тимчасового захисту не надаємо. Парламент ухвалив так своїм суверенним рішенням», — заявляв нещодавно Ракушан.

Дійсно, така норма є в чеському законі, відомому як Lex Ukraїna, який регулює питання про перебування біженців із тимчасовим захистом: прохання про надання тимчасового захисту неприйнятне, якщо іноземець отримав тимчасовий чи міжнародний захист в іншій країні ЄС. Та для певності МВС підготувало нову зміну до цього закону, щоб, за словами Ракушана, «уникнути проблем із рішенням Верховного адміністративного суду».

У Чехії найбільше біженців у перерахунку на власне населення

Проект, що його подав депутат Летоха, має ввести в закон Lex Ukraїna цілком новий підхід. Відповідно до пропозиції, Міністерство внутрішніх справ Чехії в разі, якби країні загрожувало вичерпання можливостей приймати біженців, має надіслати Європейській комісії повідомлення про це. В цьому документі також має бути згадано, що ЄС має забезпечити рівновагу у прийманні біженців. І після того, як Чехія надішле такого листа, вона, відповідно до пропонованої зміни, більше не мусила б приймати тих іноземців, які були чи є отримувачами тимчасового захисту в іншій країні Євросоюзу. Можна лише гадати, як швидко буде надісланий такий лист після ухвалення цієї зміни.

«Чехія вже тривалий час перша в Європейському союзі за кількістю отримувачів тимчасового захисту в перерахунку на кількість населення», — мовиться в супровідній записці до законопроєкту. За даними МВС щодо міграції, в Чехії на тисячу її постійних мешканців припадає 36,49 біженця. На другому місці Польща з 27,16 біженця на тисячу населення, в Австрії ця цифра становить 24,47, а в Німеччині — «тільки» 14,11.

За словами чеського міністерства, не можна далі поглиблювати цю різницю тим, щоб до Чехії прибували нові українські біженці ще й із інших країн ЄС. Як кажуть у міністерстві, «конфлікт в Україні» розвивається нестабільно, і країна мусить мати резерви «на випадок підвищених нових приходів».

Нині в Чехії йдеться принаймні про десятки людей, які просять про тимчасовий захист і які раніше отримували його в іншій країні ЄС. Як каже депутат Летоха, його пропозиція спрямована в першу чергу на майбутнє. Ця пропозиція зміни до закону Lex Ukraїna є частиною законопроєкту про закон про надання притулку, який нині чекає на останній розгляд у нижній Палаті депутатів парламенту. Далі на черзі розгляд у Сенаті і підпис президента.

12.06.2025

Radio Prague International

<https://ukraina.radio.cz/iz-vyshchoyu-osvitoyu-na-neprofesiyniy-posadi-znayty-gidnu-robotu-dopomozhe-8853762>

Із вищою освітою на непрофесійній посаді? Знайти гідну роботу допоможе біженцям МОМ

Аптекарі, вчителі, психологи чи медики — всім цим людям, які прибули до Чехії з України, важко знайти працю за своїм фахом. Часто вони опиняються на некваліфікованих і малооплачуваних посадах. Перешкодою для них є не лише мовний бар'єр, а й потреба в нострифікації документів про освіту чи необхідність орієнтуватися на чеському ринку праці. Саме з цим має допомогти біженцям програма чеського відділення Міжнародної організації міграції.

«Із наших даних випливає, що біженці з України застрягли на нижчих посадах, ніж відповідні до їхньої кваліфікації», — каже інтернет-виданню Novinky.cz Мартін Спурний із Соціологічного інституту Академії наук Чехії, який вивчає інтеграцію українців у межах дослідження «Голос українців».

Чехія, за його словами, не має достатньо точних даних про те, яку освіту мають біженці. «Держава не питала про це, коли приймала їх, і не питає й досі», — пояснює він.

Тим не менше, свої дані має Міністерство внутрішніх справ Чехії: за результатами його дослідження, з сотень тисяч українців, які прибули до Чехії після повномасштабного вторгнення Росії до України, майже половина (46%) має вищу освіту. Але за своїм фахом вони, як правило, влаштуватися в Чехії не можуть.

«Ми спостерігаємо велике провалля між тим, яку роботу вони виконували в Україні, і яку мають тут. До того ж ситуація з часом не поліпшується, кваліфікованим людям не вдається знайти відповідну роботу і в нас», — додав Спурний.

За наявними даними, наприклад, люди з вищою освітою, як-то лікарі, вчителі чи будівельні інженери, найчастіше опиняються на місцях обслуги машин чи допоміжної робочої сили. Вдома, в Україні, фахівцями були понад 45 відсотків нині працевлаштованих у Чехії — а тут на фахових посадах працює тільки 16 відсотків.

Програма для біженців

Змінити це й намагається програма «Мости до інтеграції» під егідою Міжнародної організації міграції. «Ми намагаємося підтримати кваліфікованих і освічених людей, щоб вони могли вийти з замкненого кола низькокваліфікованих професій», — каже керівник проєкту Радован Главачек.

«Переважно до нас звертаються люди у віці 35—50 років, причому 90 відсотків їх становлять жінки. Головною причиною є намагання отримати офіційну роботу за фахом, якому вони навчилися», — розповів Главачек.

Охочі представляють широкий спектр професій, від виховательок дитсадків, економістів, інженерів і юристів до психологів чи медиків.

Консультанти програми безплатно допомагають біженцям із процесом нострифікації, тобто визнання закордонних дипломів та інших документів про освіту, а також із перекваліфікацією і кар'єрними консультаціями. «Звичайно, ми наражаємося на недостатнє знання чеської мови, тому першим кроком стають мовні курси, на які ми допомагаємо влаштуватися», — додав Главачек.

Програма запрацювала в повну силу в березні. П'ять консультантів працюють у десяти контактних місцях і надають особисту, онлайн і телефонну підтримку чеською й українською мовами.

Майже 10 мільйонів крон, необхідних для цього, надав більшою частиною Європейський союз — із чеського державного бюджету було надано тільки мільйон крон. Програма працюватиме до кінця 2026 року і планує за цей час допомогти принаймні двом тисячам людей.

12.06.2025

Radio Prague International

<https://ukraina.radio.cz/u-prazi-za-kilka-tyzhniv-zapracuyue-centr-povernennya-bizhenciv-do-ukrayiny-hab-8853818>

У Празі за кілька тижнів запрацює центр повернення біженців до України — «хаб єдності»

У ньому українці зможуть отримати необхідну інформацію про можливості житла, праці й інші необхідні дані для повернення назад на батьківщину, повідомила уповноважена уряду Чехії з прав людини Клара Шимачкова-Лауренчикова, яка є також національною координаторкою з питань адаптації й інтеграції біженців із України.

«У Празі буде виникати так званий «хаб». Він буде таким собі контактним місцем для українців і українок у Чехії. Вони будуть отримувати тут ключову інформацію про те, які є можливості повернення назад до України. Українська сторона готує певні мотиваційні програми для тих, хто думає про повернення. В цьому місці вони отримають усю необхідну комплексну інформацію, що буде стосуватися можливостей житла, праці, інфраструктури підтримки», — сказала уповноважена. За її словами, такий центр уже працює в німецькому Берліні, готуються й інші в інших європейських країнах.

Заяву про створення центру повернення біженців підписали в Празі на початку травня віцепрем'єр і міністр внутрішніх справ Чехії Віт Ракушан та віцепрем'єр і міністр національної єдності України Олексій Чернишов. Мета такого центру, як її бачить Прага, — мотивувати біженців і біженок до повернення задля повоєнної відбудови України.

Українська сторона категорично не згодна з визначенням «центр повернення». Як заявляв раніше Чернишов, має йтися про «хаби підтримки,

хаби єдності, хаби зв'язку українців з Батьківщиною, також хаби і центри, де надаються відповідні послуги різного характеру і які мають і підтримувати українців, і зберегти ту єдність, яку ми прагнемо та розвиваємо в Україні і за кордоном».

«Україні для її відбудови не вистачає загалом чотирьох мільйонів людей, які перебувають у Європі. З Чехії їх повернеться, ймовірно, менше, ніж би хотів український уряд», — звернув увагу уповноважений уряду Чехії в справі відбудови України Томаш Копечний.

Але, додав він, кількість тих, хто повернеться, водночас буде, мабуть, вищою, ніж бажала б чеська сторона. Чехії бракує робочої сили, а суспільство старішає.

Біженці вигідні й потрібні Чехії

Про це йшлося на конференції в Празі, головною темою якої була економічна користь від біженців для Чехії. І чеські посадовці знову нагадали про це: надходження до бюджету від біженців останнім часом щомісяця перевищують видатки на них більш ніж на мільярд крон.

Зокрема, за перший квартал 2025 року біженці заплатили на страхових внесках, податку на доходи, акцизах і ПДВ, за даними Міністерства праці, близько 6,9 мільярда крон. Держава ж на гуманітарну допомогу їм, поселення, медичну допомогу, освіту й іншу підтримку витратила 3,8 мільярда крон.

За даними Міністерства внутрішніх справ Чехії, на початок цього тижня в країні було зареєстровано близько 374 800 біженців і біженок із України, з них близько 90 тисяч дітей і 16 700 осіб віком понад 65 років. В активному віці є 158 600 жінок і 109 500 чоловіків.

Станом на кінець квітня було працевлаштовано 158 800 осіб із тимчасовим захистом.

13.06.2025

Radio Prague International

<https://ukraina.radio.cz/u-yes-domovylysyia-tymchasovyy-zahyst-ishche-do-berezhnya-2027-go-i-vse-8853925>

У ЄС домовилися: тимчасовий захист — іще до березня 2027-го, і все

Із пропозицією Єврокомісії про це погодилася Рада міністрів внутрішніх справ країн ЄС. Формально остаточне рішення буде ухвалене через кілька тижнів.

При цьому, якщо обставини в Україні зміняться і дозволять поступове повернення і стали реінтеграцію українців у своїй країні, Європейська комісія може подати пропозицію припинити тимчасовий захист і раніше, ніж нині встановлений термін — до 4 березня 2027 року, мовиться в пресрелізі Ради ЄС. Та в будь-якому разі це продовження тимчасового захисту — останнє.

«Міністри також розглядають можливі майбутні сценарії для осіб, які мусили втекти до Європейського союзу від російської агресії», — повідомило

постійне представництво Чехії в ЄС. Ідеться про другу частину рекомендації Європейської комісії — підготувати координований вихід із режиму тимчасового захисту. Це можуть бути такі кроки, як перехід до інших статусів легального перебування, підготовка до поступового повернення до України і поліпшене надання інформації про наявні можливості для біженців.

Чехія готується до завершення тимчасового захисту

У Чехії, відповідно до чинного законодавства, рішення про продовження тимчасового захисту на рівні Євросоюзу діятиме автоматично. Тільки наразі не ясно, чи буде цей режим продовжений саме до 4 березня 2027 року — мінімального терміну, встановленого Радою ЄС, чи до 31 березня — тобто ще на цілий рік від нинішнього закінчення тимчасового захисту в Чехії, 31 березня 2026 року.

Та при цьому, як неодноразово заявляв міністр внутрішніх справ Віт Ракушан, Чехія перестане надавати тимчасовий захист відразу ж, як тільки війна Росії проти України завершиться чи й принаймні буде укладене перемир'я. Тож, скажімо, охочим переїхати до своїх родин у Чехії доведеться проходити стандартну процедуру отримання дозволу на перебування, як будь-яким іноземцям. Але тим, хто вже має тимчасовий захист, буде наданий якийсь перехідний період, протягом якого можна буде ще залишатися в Чехії.

Щодо переходу на інші статуси перебування, Чехія вже запроваджує спеціально для нинішніх біженців спеціальний дозвіл на довгострокове перебування — відразу на п'ять років, із вільним доступом до ринку праці і до публічного медичного страхування. Перші такі дозволи будуть видані ближче до кінця року.

От тільки умови для отримання таких дозволів вельми суворі, і виконати їх зможуть далеко не всі біженці. Міністерство внутрішніх справ Чехії, яке розробляло ці умови, заявило, що спеціально ускладнило їх, щоб на новий дозвіл змогло претендувати не більш як 15—20 відсотків біженців: мовляв, на розгляд більшої кількості заяв міністерству не вистачить працівників.

Організації, що працюють із мігрантами, кажуть, що насправді цей відсоток буде ще менший. В МВС давали знати, що, коли наступної весни, як очікують, буде друга хвиля подачі заявок на новий статус, деякі вимоги можуть пом'якшити.

А для тих, хто повертатиметься до України для участі в її відбудові, в Празі ближчими тижнями відкриється український «хаб єдності».

10.06.2025

Громадський простір

<https://www.prostir.ua/?news=u-zaporizhzhzhi-realizovano-projektu-empower-dlya-dopomohy-simyam-vpo-z-polohivskoji-hromady>

У Запоріжжі реалізовано проєкт EMPOWER для допомоги сім'ям ВПО з Пологівської громади

Міжнародна солідарність має обличчя: це літні люди, які не змерзли взимку, це родини, які змогли обігріти домівки, це люди з інвалідністю, яким не довелося шукати допомогу самотужки. Завдяки підтримці уряду Німеччини, Європейської комісії та реалізації проєкту EMPOWER, у Запоріжжі вдалося покращити умови життя внутрішньо переміщених осіб з Пологівської громади.

БО «Благодійний фонд «СВІТ. УКРАЇНА. ПОЛОГИ»: «Допомога ЄС і Німеччини — це більше, ніж підтримка, це прояв довіри та солідарності з українським народом. Саме завдяки цій підтримці вдалося реалізувати гуманітарний проєкт, спрямований на підготовку до осінньо-зимового періоду для вразливих категорій ВПО, які були змушені евакуюватися через бойові дії».

Ключові результати проєкту:

- 116 сімей внутрішньо переміщених осіб отримали допомогу;
- 396 720 кг паливних брикетів передано для обігріву домівок;
- 900 гігієнічних наборів роздано літнім людям, особам з інвалідністю, зокрема через адресну доставку.

Ці прості, але життєво необхідні речі стали реальністю завдяки фінансуванню від Федерального міністерства економічного співробітництва та розвитку Німеччини (BMZ) у партнерстві з Генеральним директором Європейської комісії з питань цивільного захисту та гуманітарної допомоги, в рамках мультидонорського проєкту EMPOWER, реалізованого GIZ ГмбХ.

Цей проєкт — приклад того, як міжнародна допомога прямо впливає на безпеку, гідність та добробут людей.

Регіональні

11.06.2025

ОстроВ

<https://www.ostro.org/news/yurystka-poyasnyla-chy-mozhlyva-kompensatsiya-vid-derzhavy-za-majno-yake-perebuvaye-v-okupatsiyi-z-i523387>

Юристка пояснила, чи можлива компенсація від держави за майно, яке перебуває в окупації з 2014 року, та в чому специфіка Луганщини

Закон, який регулює надання компенсації за пошкоджене та знищене майно внаслідок бойових дій, не поширюється на території, окуповані з 2014 року. Відповідні роз'яснення надала регіональна координаторка БО "Благодійний фонд "Стабілізейшен Суппорт Сервісез" у Закарпатській області Анжела Бабкіна 11 червня під час заходу для переселенців з Луганщини, у якому взяла участь журналістка "ОстроВа".

"Механізми внесення такого майна в реєстр та надання за нього компенсації регулює Закон України "Про компенсацію за пошкодження та знищення окремих категорій об'єктів нерухомого майна внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією РФ проти України, та Державний реєстр майна, пошкодженого та знищеного внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією РФ проти України" №2923 від 23 лютого 2023 року. В частині надання компенсації цей Закон не поширюється на об'єкти нерухомого майна, що на 24 лютого 2022 року знаходилися на тимчасово окупованій території, зокрема на території АР Крим і м. Севастополь та населених пунктів Донецької й Луганської областей, визначених розпорядження Кабінету Міністрів України від 7 листопада 2014 року №1085-р", - зазначила Бабкіна.

За її словами, серед умов надання компенсації за пошкоджений об'єкт - такі:

- житлові об'єкти пошкоджені після 24 лютого 2022 року (введення воєнного стану);
- житло розташоване не на окупованій території чи в зоні активних бойових дій визначених у відповідному переліку територій, у тому числі на яких функціонують державні електронні інформаційні ресурси. Тобто, Луганська область, на відміну від Донецької, сюди не підпадає зовсім, бо повністю знаходиться в окупації або в зоні бойових дій;
- відомості про право власності на житло внесені до Державного реєстру речових прав на нерухоме майно.

Захід, присвячений цій темі, організувала ГО "ЦСР "Дієва громада".

"Тема компенсації за житло є дуже болючою для ВПО з Луганської області, бо це єдина область, де їй отримання наразі неможливе взагалі, і це обурює луганчан як кричуща несправедливість", - каже керівниця "Дієвої громади" Оксана Очкурова.

Проте, на думку юристів, ВПО з Луганської області варто вносити інформацію про зруйноване й пошкоджене майно до реєстрів.

15.06.2025

Східний Варіант

<https://v-variant.com.ua/skhid-sos-zapuskaie-shchotyzhnevi-iurydychni-konsultatsii-dlia-vpo-z-donechchyny-iaki-peremistylisia-do-dnipropetrovshchyny/>

"Схід SOS" запускає щотижневі юридичні консультації для ВПО з Донецчини, які перемістилися до Дніпропетровщини

Благодійний фонд «Схід SOS» запускає щотижневі юридичні консультації для внутрішньо переміщених осіб та осіб, які постраждали внаслідок війни. Це стосується мешканців Донецчини, які перемістилися до Дніпропетровської області.

Про це повідомляє Селидівська міська рада.

Фахівці й фахівчині фонду допоможуть захистити ваші права та отримати належну допомогу в запитах, які виникли внаслідок воєнних дій.

За якою допомогою можна звернутися?

- складання заяви до міжнародного Реєстру збитків, зокрема для тих, чиє майно постраждало внаслідок збройної агресії рф;
- компенсація за зруйноване чи пошкоджене житло: допомога в подачі інформаційного повідомлення та правильного оформлення заяви;
- відновлення документів, що підтверджують право власності;
- реєстрація права власності осіб, чиє майно наразі знаходиться на тимчасово окупованих територіях або на території активних бойових дій;
- правова допомога у справах, що стосуються спадщини.

Консультації безоплатні і проводяться офлайн у місті Дніпро.

Юридична допомога здійснюється в межах проєкту «Комплексна гуманітарна допомога постраждалим від конфлікту українцям та громадянам третіх країн в Україні, Польщі, Румунії та Молдові» за підтримки Diakonіe Katastrophenhilfe та фінансування Міністерства закордонних справ Німеччини.

10.06.2025

Суспільне Полтава

<https://suspilne.media/poltava/1039281-masovoi-evakuacii-z-sumsini-na-poltavsinu-nemaie-kerivnik-ova-kogut/>

Масової евакуації з Сумщини на Полтавщину немає, – керівник ОВА Когут

Через наступ російських військ у Сумській області тиллові регіони готуються до напливу вимушених переселенців. Але нині до Полтавщини масової евакуації не проводять. За останні три місяці з Сумської області переїхали близько 350 людей.

Про це Суспільному розповів тимчасовий виконувач обов'язків Полтавської ОВА Володимир Когут.

До Полтавщини від початку повномасштабного вторгнення Росії переїхали понад шість тисяч жителів Сумської області. За останні три місяці до регіону переїхало близько 350 людей, що свідчить про стабільну, але не масову динаміку переміщення. Нині Полтавщина має спроможності розмістити ВПО у випадку масової евакуації.

"Ми не бачимо поки якогось різкого напливу людей з евакуації. У випадку, якщо будуть підстави для того, щоб люди переміщувалися, то ми будемо активувати роботу в частині прийому, розміщення і забезпечення тимчасовим житлом цих людей".

За словами Володимира Когута, усі громади Полтавщини готові поселяти в себе вимушених переселенців. Але очікують найбільшого напливу ВПО саме в містах регіону. Усі евакуаційні алгоритми напрацьовують спільно з Сумською ОВА.

"Звісно, у містах більша інфраструктура, але у нас і в селах є певні можливості. Це та сама відмерла спадщина. Ми можемо запропонувати людям, які переселяються із сільської місцевості, трошки відремонтувати той чи інший будинок. І таким чином дати їм можливість реалізовувати свої можливості вже на в селах".

10.06.2025

Суспільне Вінниця

<https://suspilne.media/vinnytsia/1038115-kolisnij-gurtozitok-stav-novou-domivkou-dla-vnutrisno-peremisenih-osib-na-vinnicini/>

Колишній гуртожиток став новою домівкою для внутрішньо переміщених осіб на Вінниччині

У селі Шипинки на Вінниччині колишній гуртожиток став новою домівкою для внутрішньо переміщених осіб. Ремонт будівлі тривав майже рік за підтримки проєкту "Ко-Хати" та Агентства ООН у справах біженців. Для

переселенців облаштували повноцінні квартири з кухнями та санвузлами. Тут уже поселилися люди, які через війну втратили свої домівки на сході України.

Про це Суспільному розповіла Копайгородська селищна голова Людмила Кушнір.

У будівлі облаштували 14 окремих квартир із власними кухнями, санвузлами та всім необхідним для життя. Уже заселилися шестеро людей, які втратили домівки через війну.

У колишньому гуртожитку наразі заселено 6 із 14 квартир. За словами голови Копайгородської селищної ради Людмили Кушнір, заявки на заселення подали 10 осіб. Житло передбачене для 29 людей. Проживання — безкоштовне, мешканці оплачують лише комунальні послуги.

"Кожна квартира — окреме житло з душем, туалетом, кухнею та всіма побутовими речами. Залишилися лише несучі стіни, усе інше відбудували заново", — каже Кушнір.

Це перший об'єкт довготривалого проживання, який створив проєкт "Ко-Хати" у Вінницькій області та восьмий в Україні загалом. За три роки команда ініціативи облаштувала вісім об'єктів, забезпечивши житлом понад 1600 людей у Вінницькій, Хмельницькій та Івано-Франківській областях.

"Раніше ми створювали гуртожитки з тимчасовим розміщенням. Тут — повноцінні квартири. Більшість фінансування забезпечило УВКБ ООН, також долучились партнери й компанії, які надали меблі та речі для комфорту", — розповіла координаторка проєкту Анна Добрава.

Наразі будівлю ще допрацьовують: попереду ремонт фасаду та завершальні внутрішні роботи.

12.06.2025

Суспільне Суми

<https://susplilne.media/sumy/1040741-u-romnah-na-sumsini-vidkrivsa-tranzitnij-centr-dla-evakujovanih/>

У Ромнах на Сумщині відкрився транзитний центр для евакуйованих

В Ромнах на Сумщині розпочав роботу транзитний центр ГО "Плурітон", який надає підтримку евакуйованому населенню.

Про це повідомили в ОВА.

У транзитному центрі можна оформити статус внутрішньо переміщеної особи; отримати тимчасовий прихисток та допомогу в пошуку постійного житла; отримати гуманітарні набори; проконсультуватися із соціальних чи юридичних питань; а також звернутися до фахівців за психологічною підтримкою для дорослих та дітей.

Центр у Ромнах функціонує як частина мережі транзитних центрів ГО "Плурітон", створених для оперативного реагування на гуманітарні потреби внутрішньо переміщених осіб. З початку повномасштабного вторгнення

організація вже надала допомогу понад 40 000 людей, які були змушені покинути свої домівки через бойові дії.

10.06.2025

Суспільне Миколаїв

<https://suspilne.media/mykolaiv/1042811-modulne-mistecko-u-pivdennoukrainsku-na-mikolaivsini-pereselenci-otrimuut-nove-zitlo/>

Модульне містечко: у Південноукраїнську на Миколаївщині переселенці отримують нове житло

У Південноукраїнську, що на Миколаївщині, 16 переселенців отримали житло у модульному містечку. Станом на 14 червня у 10 таких оселях оснащують водопостачання та електроенергію для подальшого заселення.

Про це кореспондентам Суспільного розповіла заступниця міського голови Марія Дроздова.

За її словами, у Південноукраїнську наразі перебуває понад 3,5 тисячі внутрішньо переміщених людей.

"Більшість тих, хто стає на потребу в житлі: соціально незахищені, неспроможні категорії. Також пенсіонери, тому що вони мають першочергові шанси. У нас сьогодні перебуває вже десь близько 200 таких людей на черзі. І от серед них розподіляється за кількістю балів: по спроможності, неспроможності, якби потрапили самі нужденні".

Встановлювати модульні будинки у місті розпочали восени 2024 року, розповіла начальниця управління економічного розвитку Південноукраїнської міської ради Тетяна Тацієнко.

"Ми зверталися до багатьох донорів та благодійних фондів — понад 10 їх було, але тільки один відгукнувся. Ми уклали тристоронній договір між Асоціацією швейцарської допомоги Україні, товариством "Діваріо", які встановлювали ці модульні будиночки. І вже наприкінці жовтня нам привезли перші два будиночки", — каже посадовиця.

Тацієнко говорить, водопостачання, водовідведення та електроенергія у будинки підключені за рахунок міського бюджету. На одну локацію виділили два мільйони гривень. Наразі оснащують ще 10 будинків на іншій локації.

"Останні були встановлені 12 березня, але через те, що це початок бюджетного року, поки виділили кошти, то ще там роботи тільки-тільки починаються по підключенню цих будиночків".

Загалом у місті планують розмістити модульні будинки ще на двох локаціях, каже Марія Дроздова.

"Готові розмістити ще будиночки, створити більш місткі модульні містечка. Тому зараз ми також працюємо, шукаємо донорів та можливості. Депутати міської ради підтримують ці ідеї. Підключення цих будиночків робиться за кошти місцевого бюджету", — каже заступниця мера.

У такому модульному містечку проживають 16 людей. Незабаром у місті планують закінчити роботи на другій локації та дати житло ще близько 20 переселенцям.

МІЖНАРОДНІ ТА ВІТЧИЗНЯНІ НЕДЕРЖАВНІ ОРГАНІЗАЦІЇ

12.06.2025

U-LEAD з Європою

<https://u-lead.org.ua/news/667>

Комунальне майно в умовах релокації: практичні рішення для громад Херсонщини

Як управляти комунальним майном у складних умовах релокації? Як громадам на деокупованих та прифронтових територіях знаходити законні рішення у нестандартних ситуаціях? Громади Херсонщини шукали відповіді разом із «U-LEAD з Європою» під час практичної зустрічі.

У Миколаєві відбувся захід для начальників військових адміністрацій Каховського району Херсонської області, організований командою Регіонального офісу «U-LEAD з Європою» у Херсонській області. Захід став майданчиком не лише для обміну досвідом, а й для посилення горизонтальних зв'язків між військовими адміністраціями та налагодження сталої співпраці.

З вітальним словом до учасників звернулася керівниця Регіонального офісу U-LEAD у Херсонській області Оксана Сілюкова. Вона наголосила, що U-LEAD не просто реагує на виклики, а пропонує комплексні рішення та сприяє підвищенню управлінської спроможності громад.

«Викликів стало більше — і це очевидно. Але разом із цим ми бачимо й зростання внутрішньої сили громад, їхньої здатності адаптуватися, працювати у складних умовах і шукати рішення. Саме тому U-LEAD не просто реагує на щоденні потреби, а й спрямовує свої зусилля на підвищення спроможності органів місцевого самоврядування та військових адміністрацій долати ці виклики системно. Я рада, що «U-LEAD з Європою» позиціонується не лише як консультант, а як повноцінний партнер, готовий долучатися до вирішення складних питань разом із громадами», — зазначила Оксана Сілюкова.

Цей підхід відображає сучасну роль U-LEAD як не лише консультативного, а й інституційного партнера для громад з акцентом на навчання, супровід та спільний пошук рішень.

Центральним блоком зустрічі стала презентація Вікторії Копчак, радниці з питань децентралізації та місцевого самоврядування Регіонального офісу U-LEAD у Херсонській області. Її виступ був присвячений управлінню комунальним майном у громадах, що перебувають у стані релокації. Ця тема є надзвичайно актуальною, зважаючи на значну кількість об'єктів комунальної

власності, що потребують правового й організаційного супроводу під час переміщення чи змін у структурі управління.

Презентація включала конкретні кейси, приклади рішень, а також окреслення алгоритмів дій у нестандартних ситуаціях. Начальники військових адміністрацій активно долучалися до обговорення, мали змогу проаналізувати складні ситуації на прикладі власних громад, отримати фахову підтримку та обговорити потенційні шляхи дій.

Начальник Горностаївської селищної військової адміністрації Дмитро Ляхно, звернувши увагу на важливість розгляду ключових аспектів організації ефективної діяльності центрів підтримки громадян (гуманітарних хабів) та підписання договорів міжмуніципального співробітництва між громадами.

«Тема, яку ми сьогодні обговорювали, потребує як роз'яснень, так і розробки конкретних рішень. Одним із основних завдань в нашій роботі є надання соціальної допомоги для ВПО та жителів громади через гуманітарні хаби. Отримана інформація буде корисною у щоденній роботі, особливо в частині підписання партнерських договорів між громадами та організації всебічної підтримки їх мешканців», – наголосив Дмитро Ляхно.

Окрім фахового наповнення, захід виконав і важливу комунікаційну функцію. Після тривалого періоду дистанційної взаємодії зустріч у форматі живого обміну досвідом дозволила зміцнити зв'язки між представниками громад і командою U-LEAD, налагодити більш тісну взаємодію для подальшої підтримки та супроводу. Це особливо важливо для громад, які працюють в умовах підвищеної вразливості, адже оперативна координація дозволяє швидше ухвалювати рішення, адаптувати інструменти під реальні виклики.

Наталя Стаднік, начальниця Каховської районної військової адміністрації, висловила думку щодо необхідності систематичного проведення подібних зустрічей на різноманітну тематику.

«Ми почули багато нових практичних кейсів, які вже працюють та можуть поширюватися на інші громади. Такий досвід та знання в управлінні комунальним майном зараз дуже актуальні», – додала Наталя Стаднік.

«U-LEAD з Європою» продовжує підтримувати громади у складних процесах трансформації та управління в умовах воєнного часу. Такі зустрічі доводять, що навіть найскладніші виклики можуть стати поштовхом до зміцнення спроможності, налагодження міжмуніципальної співпраці та сталого розвитку громад.

«В умовах воєнного стану дуже важливо відчувати підтримку від «U-LEAD з Європою». Ми цінуємо консультаційну та методичну допомогу, яку надають експерти U-LEAD. Такі зустрічі як сьогодні дозволяють отримати багато відповідей на актуальні питання, що стосуються повсякденної роботи», – резюмує начальниця Присиваської сільської військової адміністрації Каховського району Херсонської області Олена Пелешок.

11.06.2025

UNHCR

<https://www.unhcr.org/ua/news/stories/our-village-now-coming-back-life>

«Наше селище погрожую оживає»

Агентство ООН у справах біженців (УВКБ ООН) здійснює ремонти місць загального користування в багатоквартирних будинках, завдяки чому більше людей отримують можливість подати заявку на компенсацію від держави, відбудувати свій дім і відновити життя.

Протягом 11 місяців Тетяна Задорожна та її чоловік були змушені спати в коридорі. Це було єдине місце, де вони почувалися в безпеці, коли над будинком пролітали ракети, а поблизу їхнього рідного селища Первомайське в Миколаївській області точилися інтенсивні бої.

«Щоночі ми розкладали матраци в коридорі й клали поряд лопату, щоб можна було відкопати себе, якщо щось трапиться та нас засипле уламками, – згадує Тетяна, – ми просто постійно молилися. І ми вижили».

На початку повномасштабного російського вторгнення в Україну у 2022 році по рідному селищу Тетяни проходила лінія фронту. Після того, як місцеві повійжджали в пошуках безпеки, селище стало безлюдним. У будинку, що до того був домом для 16 сімей, залишилися лише Тетяна та її чоловік.

Тетяна розповідає, що сусідні будівлі потерпали від ракетних ударів, а їхній будинок стояв – завдяки диву чи радше величезному дубу.

Будинок вистояв, але зазнав серйозних пошкоджень. Коли наприкінці 2022 року Уряд України відновив контроль над регіоном, а бойові дії та лінія фронту змістилися подалі від Первомайського, в будинку не залишилося жодного вцілілого вікна, а дах був весь продірявлений снарядами. Саме тоді свою допомогу запропонувало Агентство ООН у справах біженців (УВКБ ООН) та його партнерська неурядова організація «Десяте квітня».

Уряд України запровадив програму грошової допомоги на ремонт пошкодженого житла «Відновлення», але ця компенсація не надається, якщо в багатоповерховому будинку пошкоджені місця загального користування, зокрема дах, під'їзди, сходові клітини, що унеможлиблює нормальне функціонування будівлі. Щоб заповнити цю прогалину, зробити державні послуги доступними для якомога більшої кількості людей та забезпечити взаємодоповнюваність між урядовою програмою реагування та програмними заходами УВКБ ООН, з 2023 року Агентство разом з партнерами здійснює ремонти місць загального користування в багатоквартирних будинках.

Наразі понад 70 багатоквартирних будинків було відремонтовано в Дніпропетровській, Миколаївській, Одеській, Сумській та Харківській областях. Завдяки цьому 7 200 сімей, квартири яких були пошкоджені внаслідок бойових дій, зможуть подати заявки на отримання компенсації від держави й одержати грошову допомогу на ремонт житла.

«Враховуючи, що через повномасштабне російське вторгнення в Україні були пошкоджені мільйони будинків, УВКБ ООН докладає зусиль для довгострокового відновлення громад і допомагає людям повернутися до власних осель. Особливо важливими для нас є тісна співпраця з владою, яка є рушійною силою гуманітарного реагування, забезпечення взаємодоповнюваності програмних заходів і заповнення прогалин у реагуванні. Саме на такому підході ґрунтується ця ініціатива: ми не лише ремонтуємо пошкоджені внаслідок бойових дій багатоквартирні будинки, але й надаємо змогу сім'ям, які в них проживають, подати заявки на таку важливу компенсацію від держави», – зазначає Представниця УВКБ ООН в Україні Кароліна Ліндхольм Біллінг.

У Первомайському УВКБ ООН і «Десяте квітня» відремонтували дах у будинку, де мешкає Тетяна.

«Після ремонту даху в нас з'явилася можливість подати заявку на отримання компенсації, тож ми дуже вдячні. Ми змогли самі полагодити вікна», – ділиться Тетяна.

Первомайське отримало допомогу не лише у вигляді ремонтів – інші організації допомогли відновити системи водо- й газопостачання, а військові долучилися до вивезення уламків. А потім до селища почали повертатися люди.

«Вже майже всі сім'ї повернулися до нашого будинку, окрім однієї. Тож селище потроху оживає», – радіє Тетяна. «Це наш дім, і ми ніколи не хотіли звідси виїжджати. Я більше не боюся, лише сподіваюся на мир. Заради онуків».

Ремонт місць загального користування в багатоквартирних будинках є одним з напрямів загальної програми екстреної допомоги в секторі житла, що впроваджується УВКБ ООН в Україні. Програма також передбачає надання наборів доремонтних матеріалів безпосередньо після ударів, за допомогою яких сім'ї можуть закрити пошкоджені вікна й двері у власних оселях. Близько 450 000 людей отримали такі набори з початку повномасштабного вторгнення. Крім того, УВКБ ООН і партнери Агентства здійснюють ремонти будинків, пошкоджених внаслідок військових дій. З лютого 2022 року по цей час було відремонтовано понад 44 000 будинків.

10.06.2025

Благодійний фонд «ЯМаріуполь»

https://mhelp.org.ua/novini_ta_istorii/news/ponad-822-tysyach-humanitarnykh-naboriv-vydano-cherez-merezhu-yamariupol

Понад 822 тисяч гуманітарних наборів видано через мережу «ЯМаріуполь»!

Лева частина цих наборів – продуктові пакунки від Маріупольської міської ради. У них – базові продукти, які допомагають нашим родинам заощадити кошти та направити їх на інші важливі потреби.

"Така підтримка від Маріупольської міської ради та центру "ЯМаріуполь" дійсно необхідна, адже зараз ціни страшні, а такі гуманітарні набори хоч трохи полегшують наше життя", – ділиться маріуполець у Черкасах.

"У непрості часи така підтримка — це не лише допомога, а й знак того, що про нас пам'ятають. Дуже приємно отримати турботу і увагу. Нехай усім, хто організовує цю справу, повернеться добром!" — додає Валентин Андрійович з Ужгорода.

Ми дбаємо, щоб допомога дійшла до кожного! Набори видаються не лише у містах присутності центрів "ЯМаріуполь", а й через мобільні офіси "ЯМаріуполь. Поруч з тобою". Вони курсують до віддалених громад, де проживає найбільше маріупольців. Це ще тисячі людей.... Крім гуманітарних наборів, вони отримують й комплексні консультації за різними напрямками.

14.06.2025

Благодійний фонд «ЯМаріуполь»

https://mhelp.org.ua/novini_ta_istorii/news/pratsivnyky-tsentriv-yamariupol-vidvidaly-mariupoltsiv-u-samari-lubnakh-ta-mirgorodi

Працівники центрів «ЯМаріуполь» відвідали маріупольців у Самарі, Лубнах та Миргороді

Цього тижня працівники центрів «ЯМаріуполь» у Полтавській та Дніпропетровській областях в межах проєкту «ЯМаріуполь. Поруч з тобою» відвідали маріупольців у Самарі, Лубнах та Миргороді.

Під час візиту люди змогли отримати таку допомогу:

- продуктові набори
- проконсультуватися з представниками ЦНАП
- поспілкуватися з помічником ветеранів
- подати заяви на відпочинок для дітей
- звернутися по матеріальну допомогу на лікування чи операції

Також у Полтавській області до виїзду долучилася команда БФ «Право на захист», яка надала юридичні консультації для нашої громади.

Наступні нові виїзди плануємо у громади Одеської області, зокрема плануємо відвідати Ізмаїл та Білгород-Дністровський.

Загалом проєкт працює вже у 16 областях України. За весь час роботи він охопив підтримкою 2700 людей, яким було видано 8141 продуктовий набір та надано 4364 послуг.

11.06.2025

Благодійний фонд «Право на захист»

<https://r2p.org.ua/page/daidzhest-monitorynhovoi-sluzhby-bf-pravo-na-zakhyst-traven-2025>

Дайджест моніторингової служби БФ «Право на захист» (травень) 2025

Упродовж травня в Україні тривала активна внутрішня міграція через бойові дії в прифронтових регіонах. Західні області приймали переселенців із Донецької, Сумської, Херсонської, Запорізької та Харківської областей. Основними викликами залишаються:

- нестача житла;
- перевантаження адміністративних сервісів;
- технічні збої в електронних базах;
- обмежений доступ до транспорту для евакуації.

Волинська область: наявний як стабільний наплив переселенців, так і їхній подальший транзит. Наприклад, у Ковельську громаду щомісяця прибуває 10–20 нових ВПО, але багато з них використовує регіон як транзитний перед від'їздом в інший регіон України чи за кордон.

У громадах Львівської області стабільне прибуття ВПО зі Сходу й Півдня, а також внутрішнє переміщення через пошук роботи чи кращих житлових умов. Частина переселенців також повертається з-за кордону, однак чимало з них продовжують рух до інших регіонів. Схожа ситуація в Тернопільській області: громади, зокрема Збаразька й Підгороднянська, стикаються з нестачею житла та перевантаженням адміністративних сервісів через наплив ВПО. Черги на оформлення довідок і технічні збої в базах даних ускладнюють процеси.

Чернівецька область через обмеженість місць у МТП приймає менше ВПО, переважно тих, хто їде до родичів. Водночас надходять численні звернення щодо пошуку житла.

Ситуація в Чернігівській області поступово погіршується через тривалі обстріли. У Сновській громаді евакуацію офіційно не проводять, проте жителі прикордонних сіл періодично виїжджають самостійно, особливо після посилення атак. Багато хто повертається, коли ситуація стабілізується й житло залишається неушкодженим, часто не реєструючись як ВПО.

Ситуація з безпекою в Сумській області вздовж кордону погіршується. До низки громад люди переїжджають самостійно — без організованих

автобусних колон, і зазвичай забезпечують собі житло в сусідніх населених пунктах за допомогою місцевих активістів або друзів і родичів, які вже сюди переїхали.

- **Транзитний центр у м. Суми**

Евакуація триває із семи територіальних громад Сумської області: Миропільської, Краснопільської, Білопільської, Юнаківської, Ворожбянської, Хотинської та Новослобідської, загалом у понад 200 населених пунктах. Серед основних проблем, з якими стикаються евакуйовані: високі ціни на оренду житла в Сумах, нестача місць в МТП й обмеженість транспорту для самостійної евакуації. Багато хто боїться залишати майно або домашніх тварин, не знає про доступну допомогу, процес компенсації за програмою «ЄВідновлення», евакуаційні довідки або довідки ВПО, а також не розуміє питань щодо спадщини й відновлення документів.

Безпекова ситуація в Дніпропетровській і Запорізькій областях погіршується. Так, у Межівській громаді закрито два дитячі садки, а в Новопавлівці, де проживає 150–200 осіб без доступу до зв'язку, медичної допомоги й послуг «Укрпошти», органи самоврядування перенесено до Богданівської старостинської діляниці.

- **Транзитний центр у м. Павлоград**

У травні евакуйовані з Донецької та Дніпропетровської областей продовжували щодня прибувати до транзитного центру в Павлограді. Загалом протягом місяця — це понад 1 200 осіб, майже 200 з них діти, у деякі дні центр був переповнений. Більшість прибули в межах організованих евакуацій, але були також випадки самостійного переїзду. Багато людей прибувають без особистих документів або з протермінованими, зокрема радянськими паспортами. Гігієнічні засоби — одна з найбільш нагальних потреб, також, з огляду на кількість сімей з маленькими дітьми, які прибувають до транзитного центру, існує нагальна потреба в дитячому харчуванні, особливо для немовлят.

Водночас протягом травня в транзитному центрі встановили пандус і поручні для людей з обмеженою мобільністю. Створення безбар'єрного середовища й забезпечення доступності для всіх мешканців центру є важливим кроком.

Ситуація в Харківській і Донецькій областях залишається напруженою, ОМС Дергачівської громади закликає людей покинути прикордонні населені пункти. Попри небезпеку, у прикордонних населених пунктах залишається до 1 000 жителів. Це переважно люди похилого віку, які не хочуть залишати свої домівки. Схожою є й ситуація в Курилівській громаді, де попри примусову евакуацію, залишається понад 700 осіб. А от у Золочівській громаді, за інформацією голови відділу соціального захисту, жителі, які раніше евакуювалися до інших населених пунктів Харківської області та інших регіонів України, почали повертатися. Через брак коштів і роботи люди не мають можливості орендувати житло. В Іллінівській громаді Донецької області посилено евакуацію через активні бойові дії, з гарячою лінією для запису. Проте в громаді залишається багато людей похилого віку.

- **Транзитний центр у м. Харків**

На початку травня кількість евакуйованих, які прибули до транзитного центру в Харкові, зменшилася, як порівняти з квітнем. Людей (здебільшого похилого віку та з обмеженою мобільністю) евакуюють централізовано з Куп'янського й Ізюмського районів Харківської області. Вони перебували вдома до останнього, але більше не можуть там залишатися, оскільки щодня тривають обстріли, житло вже зруйновано, а доступу до медичних послуг немає. Окрім цього, люди різних вікових груп продовжують евакуюватися самостійно з Куп'янського та Чугуївського районів.

- **Транзитний центр у м. Краматорськ**

Наприкінці травня, транзитний центр у Краматорську, відновив свою роботу й прийматиме не тільки сім'ї з дітьми, а й усіх евакуйованих без винятку. Однак станом на 31 травня 2025 року до транзитного центру було евакуйовано лише двох осіб із Костянтинівської громади.

Доступ до послуг (соціальні та психологічні)

Упродовж травня на місцях впроваджували нові ініціативи з надання фінансової, соціальної та психологічної підтримки, організовували виїзні прийоми й мобільні сервіси. Водночас ситуація залишається складною: окремі громади стикаються з нестачею ресурсів, кадровими труднощами, технічними збоями в роботі систем, проблемами транспортування та низьким рівнем обізнаності населення про можливості отримання необхідних послуг.

У Львівській області, зокрема в Ходорівській громаді, були технічні проблеми з програмою розрахунку допомоги на проживання для ВПО, що спричинило затримки в перерахуванні коштів. Деякі переселенці втратили виплати через підвищення пенсій, а ВПО, зареєстровані як ФОП третьої групи, не отримують допомогу на проживання через автоматичне припущення доходу в 9 600 грн, що не відображає їхнього реального фінансового стану, особливо для вразливих груп, як-от одинокі матері.

Громади Івано-Франківської області, зокрема Печеніжинська, Гвіздецька й Делятинська, стикаються з обмеженим доступом до соціальних послуг через бюджетні обмеження та недостатню інтеграцію ВПО в програми соціального захисту. Наприклад, у Печеніжинській громаді виїзні прийоми Пенсійного фонду збільшено до двох разів на місяць, але Комплексна програма соцзахисту на 2022–2026 роки не виділяє ВПО як окрему категорію отримувачів допомоги.

У Дніпропетровській області громади стикнулися з технічними проблемами в роботі програми ЄІССС, що спричинило відмови у верифікації ВПО (було неможливо підтвердити дані в базі ДМС). Наприклад, ЦНАПи були змушені по кілька разів на годину повторно подавати інформацію. У Кривому Розі Дніпропетровської області брак соціального таксі й будь-якого спеціалізованого транспорту в територіальному центрі, який надає соціальні послуги особам похилого віку та людям з інвалідністю (старше 18 років) обмежує мобільність таких груп. Адже соціальні працівники не мають змоги супроводжувати своїх підопічних до лікарень і державних установ.

Для вирішення ситуації можна спробувати залучити благодійні організації для тимчасового забезпечення транспорту або співпрацювати з місцевими перевізниками для створення соціального таксі.

У Первозванівській громаді Кіровоградської області затверджено Програму підтримки ВПО на 2025 рік, але її зміст не оприлюднено, що ускладнює інформування переселенців.

Для вирішення цього питання важливо оприлюднити програму на офіційному сайті громади та в соцмережах, а також організувати інформаційні зустрічі з ВПО для роз'яснення умов програми.

На Полтавщині, у Машівській та Піщанській громадах, ЦНАПи не надають послуг з реєстрації прав власності чи компенсації за самовідновлене житло. У Новоселівській громаді Територіальний центр забезпечує догляд вдома та консультації, але через брак фінансування не відкрито відділ канцелярських товарів, а соціальне таксі недоступне. У Ялинцівському старостаті Піщанської громади через скорочення штату зараз не приймають заяви на соціальні виплати й субсидії. Документи приймає фахівець із відділу соцзахисту лише раз на тиждень під час виїзду.

В Ізюмській громаді один соціальний працівник обслуговує 15 осіб з обмеженою мобільністю, що перевищує норму вісім-дев'ять осіб, а три посади соціальних працівників залишаються вакантними.

Житло й майнові питання

У травні в Україні тривала робота зі створення фондів тимчасового житла для ВПО та облаштування місць для їхнього проживання за підтримки гуманітарних організацій, як-от БФ «Право на захист», БО «Карітас» тощо. Водночас зберігається нестача доступного житла й фінансових ресурсів для належного функціонування цих фондів, що ускладнює забезпечення потреб ВПО.

Громади Волинської області, зокрема Маневицька, Камінь-Каширська й Поромівська активно формують фонди тимчасового житла для ВПО. Наприклад, у Маневицькій громаді за підтримки БФ «Право на захист» ухвалено Положення про створення фонду, але вільного житла немає. У Камінь-Каширській громаді фонд створено без фінансування, а в Поромівській ВПО затверджено Положення про функціонування фонду тимчасового житла, а ВПО інформовані про можливість стати в чергу.

У Бориславській і Дрогобицькій громадах Львівської області створено фонди тимчасового житла, але попит перевищує пропозицію. У черзі перебуває 41 сім'я (75 ВПО), а в Дрогобичі — 315 ВПО. Хоча введено в експлуатацію 51 квартиру, ще 12 готуються до здачі. Тенденція виїзду ВПО за кордон або придбання приватного житла ускладнює планування.

У Стрижавській громаді Вінницької області створено фонд тимчасового житла, включаючи відремонтований будинок на 14 квартир, де в червні планують переселення семи внутрішньо переміщених сімей (15 осіб). Ремонт співфінансовано громадою та громадською організацією «Житло для ВПО».

Громади Київської області, зокрема Білоцерківська й Бучанська, активно розвивають соціальне житло. У Білій Церкві підписано меморандум із Маріупольською міською радою про будівництво десяти будинків для 700 сімей. У Бучанській громаді за підтримки БФ «З України з любов'ю» будують житловий комплекс для літніх ВПО, розрахований на 80 осіб, а також внесено зміни до Програми тимчасового житла для ВПО на 2025 рік.

У Новоборівській громаді Житомирської області шість сімей ВПО отримали тимчасове житло в рамках державної програми, а також є кошти для облаштування ще чотирьох квартир.

У Кіровоградській області громади придбали будинки для лікарів-переселенців, а КГЦ звернувся до партнерів для створення трьох додаткових пунктів тимчасового розміщення. У Заваллівській громаді ГО «10 квітня» ремонтує приміщення для розширення МТП для розміщення евакуйованих та новоприбулих.

У Любимівській громаді Дніпропетровської області волонтерський центр розраховано на 150 ВПО за підтримки БФ «Сприяння та розвитку» і ГМ «Проліска». Тут уже приймають мешканців Донецької області й прикордонних громад Синельниківського району. Це дає змогу дещо розвантажити транзитний центр і надає можливість довше залишитися людям, які потребують стабільніших умов проживання.

У Запорізькій області триває робота з поліпшення умов проживання ВПО. У травні за підтримки організації «People in Need» в одному з МТП Запоріжжя було встановлено електричні підйомники. Створення безбар'єрного середовища для мешканців з обмеженою мобільністю є важливим кроком. Зараз у цьому МТП, розрахованому на 50 місць, проживає 32 ВПО. Пріоритет у процесі розміщення надають сім'ям із дітьми.

У травні в Глобинській громаді Полтавської області відкрито соціальний гуртожиток для 42 ВПО з оплатою лише за комунальні послуги. У Зіньківській громаді планують реконструкцію приміщення колишньої лікарні під житловий будинок для літніх осіб на 30 місць за підтримки БФ «Схід-СОС».

У Лозівській громаді Харківської області створено фонд із 60 квартир, але більшість потребують ремонту, через що ВПО відмовляються від житла. Шість сімей (21 особа) отримали квартири, насамперед — багатодітні сім'ї. У Харкові в процесі перевірки модульне містечко визнано непридатним для проживання, мешканцям запропоновано переїхати до МТП.

У період із січня до травня було здійснено понад 820 візитів до місць тимчасового проживання (включаючи повторні візити за звітний період). З них понад 240 візитів було здійснено до МТП, що входять до складу СССМ компоненту (та не були включені до аналізу).

Євгенія Єгорова, координаторка служби моніторингу захисту БФ «Право на захист»:

«У процесі моніторингу було зафіксовано, що близько 40% відвіданих МТП не пристосовані для людей з інвалідністю, тоді як близько 13% мають достатньо простору в приміщенні, і близько 48% мають хоча б один з

елементів доступності, як-от: наявність пандусів, ліфтів, спеціальних позначок, спеціально облаштованих санітарних вузлів. Варто зазначити, що показники можуть перетинатися: МТП може одночасно мати достатньо простору й спеціально облаштований санвузол. Ці дані свідчать про те, що майже 40% місць тимчасового проживання залишаються необлаштованими й не відповідають стандартам доступності. Водночас лише приблизно половина об'єктів має хоча б мінімальні елементи доступності. Це підкреслює критичну потребу в продовженні системної роботи з облаштування таких локацій, зокрема для осіб з інвалідністю, літніх людей і сімей із дітьми, а також необхідність посилення контролю якості умов проживання в МТП по всій країні.»

Медичні послуги

У травні в Україні тривала робота з розширення доступу до медичних послуг, зокрема шляхом створення й модернізації реабілітаційних і паліативних відділень, відновлення фельдшерсько-акушерських пунктів (ФАП) і забезпечення обладнанням за підтримки міжнародних організацій. Проте громади стикаються з обмеженнями через нестачу ресурсів і технічні виклики.

Тим часом громади Київської області, зокрема Ірпінська, Ташанська та Баришівська, покращують доступ до медичних послуг. У Ташанській громаді завершується будівництво нової амбулаторії із сучасним обладнанням. У Баришівській громаді відновлено пошкоджений у 2022 році ФАП. Це дасть змогу місцевим жителям, переважно людям похилого віку (близько 700 осіб), отримати доступ до кваліфікованої медичної допомоги поблизу.

У Червоногригорівській громаді Дніпропетровської області відкрито оновлений ФАП за підтримки Чеського уряду. Він обладнаний лабораторією, УЗД, кардіограмою та устаткуванням для перевірки зору й слуху. Сімейний лікар і вузькопрофільні спеціалісти приїзять тричі на тиждень, а медична сестра працює постійно.

12.06.2025

Благодійний фонд «Право на захист»

<https://r2p.org.ua/page/daidzhest-sssm-bf-pravo-na-zakhyst-traven-2025>

Дайджест СССМ БФ «Право на захист» (травень) 2025

Фахівці програми СССМ працюють над покращенням умов проживання ВПО та сприяють їхній інтеграції у нових громадах. Для цього в різних регіонах команди СССМ проводять моніторингові візити, координаційні зустрічі, тренінги та інформаційні сесії для ВПО. А також здійснюють дрібні ремонти в МТП (місцях тимчасового проживання).

У щомісячному дайджесті ми розповідаємо про найцікавіші моменти діяльності команд СССМ за місяць. Про події у травні — читайте далі.

Проводили інформаційні сесії для ВПО та фасилітаційні зустрічі

Фахівці команд СССМ завершили проведення інформаційних сесій на тему «ЗСЕН — запобігання сексуальній експлуатації та нарузі». Учасникам надали інформацію щодо основних принципів політики нульової толерантності до випадків СЕН, можливі сценарії ризикованих ситуацій, а також практичні рекомендації щодо запобігання експлуатації та механізмів звернення. Також продовжили інформувати мешканців МТП щодо програми на оренду житла «Грошова допомога від УВКБ ООН на оренду житла» та щодо механізму зворотного зв'язку. Дніпровська, полтавська й запорізька команди проводять фасилітаційні зустрічі для ініціативних ВПО, які проживають у МТП. Мета — підвищення спроможності ініціативних груп впливати на життя громади через знайомство з механізмами участі, розвиток навичок фасилітації, адвокації та командної взаємодії. Під час них обговорили ідеї, які пропонували ВПО щодо покращень у громаді, обговорили складнощі, з якими стикаються ВПО в громаді, а також можливі форми взаємодії влади з місцевими жителями.

Організовували інтеграційні заходи в МТП

Фахівці дніпровської команди СССМ у співпраці з ГО «Десяте квітня» до Дня вишиванки провели навчально-творчий модуль «Разом через традицію» в МТП м. Жовті Води. Захід відвідало 18 учасниць. Спочатку всіх познайомили з традиційними методами виготовлення мотанок, розповіли про символіку й значення в культурі українського народу. У кожної з учасниць була можливість створити власні вироби.

Відкривали простори для ВПО

Експерти програми активно відкривають проекти CLP — це облаштовані простори для ВПО в МТП.

У м. Горішні Плавні Полтавської області відкрили кімнату дозвілля в МТП. До початку втілення проєкту кімната була порожня, її взагалі не використовували. Під час координаційних зустрічей з командою Фонду мешканці виявили бажання облаштувати простір, де можна відпочити, розважитися й водночас навчатися чогось нового. У результаті з'явилося кілька куточків: зона для перегляду мультфільмів, серіалів і телепередач; зона для читання, обладнана настільними іграми й книжковою полицею; інтерактивний стіл, який слугує дитячим простором у кімнаті, адже вміщує розваги й навчання на одному пристрої, робоча зона — стіл і маркерна дошка слугують як місце для роботи й навчання.

У м. Сміла Черкаської області відкрили мультифункціональний простір. Ще на початку співпраці фахівці БФ «Право на захист» виявили, що в МТП немає організованого простору, де можна провести дозвілля, працювати, навчатися, який би мав доступ до інтернету й ігрову зону для наймолодших мешканців МТП. Фахівці СССМ звернулися до адміністрації закладу з ідеєю створити мультифункціональний простір на базі МТП:1. Безпечний і розвивальний ігровий простір для дітей, де вони матимуть можливість розвивати свої соціальні, когнітивні й моторні навички через гру та взаємодію з однолітками.

2. Зона для навчання, де школярі продовжать навчання в умовах дистанційного формату. Для цього простір забезпечили належним обладнанням, зокрема ноутбуками та інтернетом. 3. Тренінговий простір для мешканців МТП працездатного віку, де вони зможуть під час участі в заходах від місцевих урядових і неурядових організацій знайти вакансії, написати резюме, підготуватися до співбесід та отримання доступу до інших ресурсів, що сприятиме їхній економічній стабільності. 4. Спеціальна зона для індивідуальних консультацій із психологом, де люди можуть обговорити із кваліфікованим спеціалістом методики подолання стресу, тривоги й інших психоемоційних проблем, що виникли через війну.

А у Вінниці з допомогою Фонду відкрили спортивну залу для мешканців МТП на базі гуртожитку Вінницького центру професійно-технічної освіти технологій та дизайну. Кардіотренажери, шведська стінка, спортивне спорядження для боксу, фітнесу та йоги — такий спортивний простір допоможе мешканцям відволіктися від щоденних проблем, а також через фізичні навантаження зняти щоденну напругу.

Також у Вінниці відкрили дитячу ігрову кімнату в приміщенні МТП на базі Соціального гуртожитку РО «РМ Карітас-Спес Вінниця». У цьому яскравому просторі для дітей є все для веселощів і розвитку: канат і скелелазна стінка для справжніх сміливців; настільні ігри, аерохокей, настільний футбол, більярд і настільний теніс; розвивальні дошки й піщана анімація; книги й розмальовки для малечі та дорослих; телевізор, на якому можна переглянути улюблені мультфільми; простір, де можна не просто грати — а рости, мріяти, дружити.

У м. Кам'янка Черкаської області на базі МТП відкрили кімнату дозвілля — сучасний простір, створений для відпочинку та спілкування. Раніше ця кімната залишалася порожньою та не використовувалась, проте під час координаційних зустрічей із командою Фонду в мешканців з'явилася ідея облаштувати багатофункціональний простір, де кожен зможе знайти щось для себе.

У результаті кімната дозвілля містить кілька тематичних зон: куточок для перегляду фільмів, серіалів і телепередач — затишне місце для спільного дозвілля; зону для читання з книжковою полицею і настільними іграми — для тих, хто цінує тишу, книги або хоче провести час за грою; робочу зону — стіл і ноутбук створюють комфортні умови для навчання чи виконання завдань; зарядну станцію — для зручного підзарядження гаджетів.

У м. Кропивницький відкрили ще один надзвичайно важливий простір — кімнату для дітей різного віку. Від найменших до підлітків — кожен тут знайде щось цікаве, корисне й веселе. Ідея створення цього простору виникла у відповідь на запит ВПО, які під час зустрічей із командою Фонду висловили бажання мати безпечне, комфортне місце, де діти зможуть активно проводити час, розвиватися й грати. Раніше це приміщення використовували як дитячу й кімнату для зборів ВПО, а також як кабінет для соціальних працівників.

Тепер тут облаштовано кілька зон для різного віку та інтересів: сухий басейн — улюблене місце найменших відвідувачів для веселих ігор; шведська стінка та скеледром — для активних руханок, розвитку сили, спритності та витривалості; настільні ігри та ноутбук — для старших дітей, які люблять інтелектуальні розваги та пізнавальні заняття; футбольні столи, більярд і настільний теніс — для командних ігор, змагань і дружнього суперництва.

У МТП в м.Корсунь-Шевченківський відкрили новий простір — кімнату відпочинку для ВПО. Понад 50% мешканців МТП є людьми похилого віку, які особливо потребують спілкування, уваги й підтримки. Новий простір — це місце для: емоційного відновлення, нових знайомств і дружби, творчих майстер-класів і цікавих заходів, відпочинку та щирих розмов, психологічної підтримки та інтеграції. Тут ВПО зможуть читати, в'язати, дивитися телевізор, спілкуватися й відпочивати.

11.06.2025

БО “Благодійний фонд “РОКАДА”

<https://rokada.org.ua/ctatus-dytyny-iaka-postrazhdala-vnaslidok-voiennykh-dii-nadavatymut-za-mistsem-zvernennia-komentar-iurysta-rokady/>

Статус дитини, яка постраждала внаслідок воєнних дій, надаватимуть за місцем звернення: коментар юриста «Рокади»

Відтепер органи опіки та піклування можуть здійснювати розгляд і ухвалення рішень щодо надання статусу дитини, яка постраждала внаслідок воєнних дій чи збройного конфлікту, не лише за місцем реєстрації як ВПО, а також за місцем фактичного перебування або виявлення дитини.

«Набуття чинності Закону України №4440-IX означає чітке врегулювання порядку надання статусу дитини, постраждалої внаслідок війни. Це — результат не лише законодавчої ініціативи, а й тривалої адвокаційної й аналітичної роботи, до якої долучився і наш фонд. У партнерстві з міжнародним фондом «Відродження» благодійний фонд «Рокада» провів дослідження практики надання статусу постраждалої дитини в різних регіонах України. Наші висновки й рекомендації стали частиною широкого діалогу з органами державної влади, спрямованого на усунення нормативної колізії та встановлення справедливих і доступних процедур», — пояснює юрист «Рокади» Юрій Гончаров.

Що змінюється завдяки Закону №4440-IX:

- Процедура надання статусу тепер чітко прописана в Законі «Про охорону дитинства», що усуває багаторічну правову невизначеність.
- Органи опіки та піклування зможуть надавати статус за місцем фактичного перебування або виявлення дитини, а не лише за місцем реєстрації, що значно спрощує процедуру для внутрішньо переміщених осіб і родин, які проживають у складних умовах.

- Кабінет Міністрів має затвердити єдині критерії та порядок, що дозволять сформувати уніфіковану адміністративну практику й уникнути дискримінації за територіальною ознакою.

«Ми й надалі працюватимемо над тим, щоб кожна дитина, яка зазнала впливу війни, могла своєчасно отримати належний статус, доступ до допомоги та підтримки. Фонд продовжує консультувати родини щодо практичних та юридичних аспектів оформлення статусу та готовий надавати супровід на кожному етапі», – додав юрист «Рокади» Юрій Гончаров.

13.06.2025

БО “Благодійний фонд “РОКАДА”

<https://rokada.org.ua/rehionalni-ofisy-prezentuiut-robotu-rokady-u-mezhakh-forumiv-iz-prav-liudyny/>

Регіональні офіси презентують роботу «Рокади» у межах форумів із прав людини

Форуми з дотримання прав людини нині відбуваються в областях України. Уповноважений Верховної Ради України з прав людини презентує щорічну доповідь. Заходи об'єднують гуманітарні, волонтерські організації, а також посадовців.

Регіональні офіси благодійного фонду «Рокада» також долучаються до участі.

Дніпро. Регіональний форум: «Права людини в Україні: Дніпропетровщина. Регіональний вимір».

«Ми розуміємо, що проживання у прихистках для внутрішньо переміщених українців – це тимчасове рішення, проте воно має бути гідним та відповідати нормам. Зараз ми працюємо над тим, щоб забезпечити ці належні умови, надаючи постійну підтримку як для прихистків, так і для людей. За рік роботи команда «Рокади» в Дніпрі облаштувала у прихистках санвузли, кухні, кімнати, загальні простори, а також забезпечила інклюзивний доступ, де це було можливо. Наразі ми продовжуємо працювати над розширенням спектру своєї допомоги у громадах і гуртожитках, котрими опікуємося», зазначила координаторка регіонального офісу Катерина Александрова у ході панельної дискусії.

Харків. Регіональний форум «Харківщина: сила права в часи боротьби за свободу».

«Наша команда презентувала діяльність «Рокади» у регіоні, а також інноваційний Dashboard, створений за результатами профайлінгу домогосподарств у місцях тимчасового перебування. Дослідження охоплює шість регіонів за проектом, що фінансується Гуманітарним фондом для України, а саме понад 800 родин, що проживають у прихистках. Визначали ризики та вразливості, можливості для інтеграції і наміри щодо майбутнього проживання серед внутрішньо переміщених українців. Dashboard відображає

ключові потреби, рівень обізнаності та доступ до послуг, зокрема медичної, психологічної, юридичної підтримки, освіти, працевлаштування та транспорту для маломобільних. Загалом ми провели значну роботу, яка серед іншого ілюструє рівень соціальної інтеграції, інтеграції в громаду внутрішньо переміщених», – розповів координатор регіонального офісу Артем Сашко.

Запоріжжя. Регіональний форум «Платформа прав людини: Діалог, зміни та відповідальність».

«У межах форуму презентували роботу нашого офісу за рік – результати й основні здобутки. Нам є про що звітувати, є успішні кейси, є вдячні люди і це найцінніше. Крім того, нас із колегою Софією Ісуповою запросили провести групи з нетворкінгу. Працювали над темами викликів і рішень внутрішнього переміщення, а також психосоціальної підтримки, турбота й піклування», – повідомила координаторка регіонального офісу Яна Ширшова.

Луцьк. Регіональний форум «Захист прав людини в умовах воєнного стану у Волинській області: виклики та перспективи».

«Понад два роки наш офіс тісно співпрацює з офісом Омбудсмена за кількома напрямками, серед яких підтримка людей, які повертаються з тимчасово окупованих територій, робота з внутрішньо переміщеними українцями, моніторинги з дотримання прав людини в прихистках, участь в експертній раді. Така взаємодія, взаємопідтримка надзвичайно важлива, адже посилює ефективність і результативність як діяльності нашого фонду, так і загалом гуманітарного напрямку у Волинській області. Тож під час форуму ділилися досвідом», – уточнила координаторка регіонального офісу Людмила Висоцька.

Також форуми відбулися в Тернополі, Рівному, Хмельницькому, Чернівцях, Сумах, Житомирі та Львові.

09.06.2025

Благодійний фонд «Схід SOS»

<https://east-sos.org/publications/komanda-bf-skhid-sos-provela-monitoring-u-12-naselenyh-punktah-mykolayivskoyi-ta-hersonskoyi-oblastej/>

Команда БФ «Схід SOS» провела моніторинг у 12 населених пунктах Миколаївської та Херсонської областей

У квітні 2025 року команда Благодійного фонду «Схід SOS» провела моніторинг гуманітарної ситуації та оцінку потреб у 12 населених пунктах Миколаївської області (Південноукраїнськ, Первомайськ, Березанка, Мішково-Погорілове, Березнегувате, Шевченкове, Центральне, Калуга, Снігурівка, Щасливе, Олександрівка, Котляреве) та 10 Херсонської області (Високопілля, Велика Олександрівка, Урожайне, Правдине, Таврійське, Козирка, Киселівка, Давидів Брід, Архангельське, Новорайськ).

Основні проблеми, що були виявлені під час моніторингу:

1. Масовий виїзд населення.

Унаслідок російських атак і окупації у 2022 році багато мешканців залишили домівки та не повернулися після звільнення територій, зокрема й через постійну загрозу обстрілів, зруйноване або пошкоджене житло. На Херсонщині виїхало та не повернулося близько 60% населення, як-от у селі Шевченкове, де домівки залишили майже 6 000 людей, у Березнегуватому кількість мешканців зменшилася приблизно на 5 000 осіб, а у Котляревому виїхало близько 40% населення.

У Снігурівці (Миколаївська область), що перебувала майже 8 місяців в умовах тимчасової окупації без води, газу та електрики, населення скоротилося на 30%. У Високопіллі та Архангельському демографічне скорочення перевищило 40%. Після деокупації досі не створено необхідних умов для повернення людей, зокрема й через складну безпекову ситуацію. Це унеможливорює відбудову та відновлення регіону.

2. Проблеми з водопостачанням.

У селах Правдине та Таврійське Херсонської області система водопостачання була повністю зруйнована російськими військами ще у 2022 році. Доступу до технічної води немає. Гуманітарні організації передають 24 літри води на людину щотижня, чого недостатньо для побутових потреб, гігієни та приготування їжі, а також ведення сільського господарства, що є основним джерелом доходу місцевих. У селі Калуга (Миколаївська область) пошкоджені водогони та водонапірні башти.

3. Відсутність догляду та соціальних послуг для представників вразливих груп.

У громадах залишаються представники маломобільних груп населення та люди з інвалідністю, які потребують піклування. Їхні родичі виїхали, частина цих людей – самотні. Пенсії в розмірі близько 2 500 гривень не покривають витрат на належний догляд. Соціальних працівників немає або критично бракує. У Снігурівці проживає близько 3 000 людей з інвалідністю, але працюють лише 25 соціальних працівників, тоді як щонайменше 1 000 осіб потребують щоденної допомоги. Схожа ситуація спостерігається в Центральному, Шевченковому, Південноукраїнську, Березанці, Березнегуватому, Первомайську, Котляревому, Киселівці, Калузі, Високопіллі та Архангельському. Крім того, у мешканців є потреба в гігієнічних наборах і ліках.

4. Безробіття та економічна нестабільність.

Основним джерелом зайнятості до повномасштабного вторгнення було сільське господарство, однак через замінування, відсутність ресурсів і нестачу працездатного населення, можливості працевлаштування обмежені. Там, де зайнятість частково збереглася, вона має сезонний характер. У Центральному працюють лише окремі фермерські господарства, яким не вистачає робочої сили та техніки. Схожа ситуація в Снігурівці та Березнегуватому, де більшість жителів не мають стабільних джерел доходу. У селі Давидів Брід 2 вапнякові кар'єри працюють із суттєвими обмеженнями. У Великій Олександрівці

фермерські господарства та кар'єри не функціонують на повну потужність, знайти роботу практично неможливо.

5. Руїнування житлової та соціальної інфраструктури.

У багатьох громадах зафіксовані значні руїнування житла, шкіл і медичних закладів. У Киселівці повністю зруйновані школа та дитсадок, а у Високопільлі та Архангельському – навчальні заклади. На території Шевченківської громади (Шевченкове, Центральне) 50% освітніх закладів зруйновані або мають значні пошкодження. У Березнегувату пошкоджено 4 поверхи лікарні, зокрема й стоматологічне відділення, клінічну лабораторію та адміністративний корпус.

Стан руїнування житлового фонду:

- Козирка – 10% пошкоджено або зруйновано;
- Правдине – 78% пошкоджено;
- Таврійське – 92% пошкоджено;
- Котляреве – 20% зруйновано, ще 40% пошкоджено;
- Архангельське – 80% пошкоджено;
- Первомайськ – 70% пошкоджено.

6. Замінування.

Заміновані поля та лісосмуги становлять загрозу для життя, сільського господарства та відновлення громад. Ця проблема залишається в Центральному, Снігурівці, Березнегувату, Котляревому, Киселівці, Високопільлі та Архангельському. У Великій Олександрівці ситуація є критичною – заміновані не лише поля та посадки, а й прилеглі території. Роботи з розмінування тривають, водночас значна частина територій досі залишається небезпечною.

7. Постійна небезпека через наближеність до фронту.

Небезпека залишається головною проблемою. У квітні 2025 року зафіксовано атаки FPV-дронів у селах Урожайне та Правдине (Бериславська та Білозерська громади Херсонщини), що за 35 кілометрів від лінії фронту. Населені пункти Центральне, Шевченкове, Калуга, Котляреве, Киселівка, Високопільля та Архангельське знаходяться на відстані приблизно 20 кілометрів від фронту та регулярно зазнають ворожих атак.

8. Соціалізація дітей у малих селах.

Через зруйновану освітню інфраструктуру навчання в багатьох громадах відбувається переважно онлайн, що суттєво обмежує можливості для живого спілкування та соціалізації дітей. У Шевченковому з 10 закладів освіти більшість зруйновані. Попри функціонування модульної школи в сусідньому селі Зелений Гай, потреба в повноцінній соціалізації залишається надзвичайно актуальною. У селищі Первомайське нову школу вже збудовано, однак вона не розпочала роботу. У Великій Олександрівці та Архангельському дитячі садки працюють лише для підготовчих груп. У Центральному існує потреба у психологічній підтримці вчителів і дітей.

«Руїнування інфраструктури, відсутність доступу до базових послуг, виїзд населення та постійна загроза обстрілів створюють вкрай складні умови

для життя місцевих. Особливо вразливі – це люди з інвалідністю, представники маломобільних груп, діти та люди старшого віку, які часто залишаються без належної підтримки. Ми бачимо гостру потребу в системній гуманітарній допомозі, відновленні інфраструктури, розширенні доступу до соціальних послуг і психосоціальної підтримки. Не менш важливими є безпека та прискорення розмінування», – зазначив координатор напряму моніторингу БФ «Схід SOS» Дмитро Кобзар.

Моніторинг здійснено в межах проєкту «Підтримка постраждалих внаслідок війни представників вразливих груп населення та жителів віддалених територій України» та реалізується БФ «Схід SOS» за фінансової підтримки ЄС.

13.06.2025

МБФ "Карітас України"

<https://caritas.ua/news/cze-shans-na-majbutnye-bez-vnutrishnih-ran-zavershylas-nezalezna-ocinka-proyektu-dity-i-vijna-karitasu-ukrayiny/>

«Це шанс на майбутнє без внутрішніх ран»: завершилась незалежна оцінка проєкту «Діти і війна» Карітасу України

Понад 93% батьків помітили позитивні зміни у поведінці або настрої своєї дитини та відзначають покращення взаємин своєї дитини з іншими дітьми.

Це найважливіший результат проєкту «Діти та війна: педагогічна та психосоціальна підтримка дітей та молоді, які постраждали внаслідок війни в Україні» мережі благодійних організацій Карітас України, який зафіксував незалежна оцінка від 4Service™ Group.

Проєкт реалізовували Карітас Волинь, Карітас Львів, Карітас Полтава, Карітас Тернопіль і Карітас Хмельницький, за фінансового сприяння Карітасу Німеччини, у період з 1 грудня 2022 року до 30 червня 2025 року.

Незалежні експерти оцінювали ефективність логіки та модальності допомоги бенефіціарам, інструментів та методів проєкту, визначення потенціалу запроваджених підходів для реагування на нові виклики четвертого року повномасштабного вторгнення Росії в Україну. Також метою було проаналізувати відповідність проєкту нагальним потребам дітей та родин в умовах війни, узгодженості підходів з партнерськими організаціями та потенціалу продовження напрацьованих практик.

Методологія дослідження передбачала огляд ключових програмних та звітних документів, телефонне опитування 250 респондентів серед батьків та опікунів, які брали участь у проєкті, 5 фокус-груп у кожній локації та 5 глибинних інтерв'ю з ключовими інформантами на національному рівні.

Незалежна оцінка показала, що у 2023 році вдалося перевищити кілька запланованих показників. Так індикатор, який передбачав, що 60% дітей ВПО зможуть надолужити шкільну програму, було перевищено – фактичне

значення становило 72%. Більшість сімей (70%) залучили одну дитину до активностей проєкту; 22,8% родин – двох дітей, менша частка (6%) – трьох дітей чи більше (близько 1% – чотирьох або п'ятьох дітей).

У 2024 році 68,8% індикаторів було перевищено, а ще 18,8% досягнуто відповідно до плану, що у сукупності становить 87,5% індикаторів. Наприклад, індикатор, який передбачав, що 60% дітей знають, як конструктивно вирішувати конфлікти, перевищено – фактично цей показник склав 94%; індикатор, який передбачав, що 70% батьків дітей ВПО не мають проблем у спілкуванні з іншими батьками чи місцевими жителями через культурні, соціальні чи регіональні відмінності, перевищено – показник склав 100%.

Типізація відповідей респондентів за областями (Львівська, Тернопільська, Хмельницька, Полтавська, Волинська) свідчить про достатньо високий запит на продовження отримання педагогічного та психосоціального супроводу у всіх п'яти областях реалізації проєкту, що підтверджує релевантність подальшого розвитку послуг, ініційованих проєктом.

Якісні опитування, які були проведені в рамках дослідження, показали значний позитивний вплив на дітей та родини. Зокрема, помітне зменшення рівня страху та тривожності серед дітей завдяки послідовній роботі з формування навичок саморегуляції. Зростання емоційної стійкості, розвитку комунікативних навичок і здатності до групової взаємодії. У випадках гіперактивності зафіксовано зниження імпульсивності, підвищення концентрації уваги та покращення адаптації до колективу.

Експерти зафіксували зростання емоційної зрілості та стійкості дорослих через інтенсивну роботу, що включала тренінги, консультації та спільні активності з дітьми. Батьки почали краще розуміти власні емоційні стани, конструктивно реагувати на поведінку дітей та ініціювати позитивні сімейні ритуали.

«Проєкт «Діти та війна» є відповіддю на щоденні виклики, з якими стикаються діти, що живуть у реальності війни, – розповідає менеджерка проєкту Карітасу України Ірина Пухняк. – Роботу в рамках цього проєкту стартувала не з нуля – вона ґрунтувалась на досвіді, який Карітас України системно напрацьовував ще з 2016 року, коли в Україні з'явилися перші діти, травмовані збройним конфліктом на сході країни.

З того часу ми глибше пізнали потреби дітей, освоїли інструменти психосоціальної підтримки, і зрозуміли головне: дитину неможливо врятувати від наслідків війни, якщо вона не відчуває поруч безпеки, підтримки та дорослих, яким можна довіряти».

У 2025 році проєкт «Діти та війна: педагогічна та психосоціальна підтримка дітей та молоді, які постраждали внаслідок війни в Україні» буде продовжено. Проте незалежна оцінка зафіксувала низку ризиків, які значно впливають на подальшу реалізацію. По-перше, це залежність від зовнішніх донорів, яке ставить під загрозу безперервність надання послуг та утримання кваліфікованого персоналу в довгостроковій перспективі. А по-друге, високе

навантаження на працівників та недостатня системність супервізійної підтримки, що може призводити до зниження якості послуг.

Незалежні експерти побачили потенціал переходу від проєктного до сталого формату роботи, особливо за умови збереження ключових кадрових позицій і матеріальної підтримки фахівців за напрямками.

«Центри накопичили значний універсальний контент, який може бути адаптований або масштабований для інших регіонів, типів громад чи цільових груп, – зафіксовано у звіті 4Service™ Group. – Йдеться не лише про окремі методики, а про цілісні, структуровані програми з доведеним ефектом, такі як: «Безпечний простір» як модель підтримки дітей у воєнних умовах; «Батьківство без стресу» як інструмент підтримки емоційного ресурсу дорослих; профорієнтаційна програма для підлітків; групи взаємодопомоги для батьків. Усі ці практики мають опрацьовані сценарії, сесії, інструкції, що є передумовою для трансферу на нові локації або вбудовування в інші програми (державні, муніципальні чи громадські)».

Команди центрів активно готуються до участі в нових грантових конкурсах, подовження діючих програм у межах мережі Карітасу та розширення партнерства з державними структурами. Окремо наголошується на участі в майбутніх ініціативах, пов'язаних з темами психічного здоров'я, підтримки молоді, педагогічного супроводу; готовності реалізовувати соціальні послуги на постійній основі, використовуючи свій інституційний статус і репутацію; прагненні до інтеграції у муніципальні програми або співпраці з громадами для створення нових форм зайнятості та позашкільного розвитку.

«Ми щодня бачимо, як змінюються діти, коли з ними працюють фахівці. Замикається страх, відкривається інтерес, народжується впевненість. Діти, які боялися говорити, починають висловлювати емоції. Ті, хто уникав контакту, знаходять друзів. Це не магія — це системна професійна робота, – розповідає менеджерка проєкту Карітасу України Ірина Пухняк.

Саме тому ми віримо: подібні проєкти мають тривати не лише допоки триває війна, а й після її завершення. Адже її наслідки – довгі, глибокі, і часто проявляються не одразу. Якщо ми хочемо, щоб наші діти мали шанс на майбутнє без внутрішніх ран, ми повинні бути поруч уже сьогодні – і залишатися поруч завтра».

13.06.2025

МБФ "Карітас України"

<https://caritas.ua/news-en/granty-na-silske-gospodarstvo-vidnovlennya-zhyttya-ta-gidnosti-u-pryfrontovyyh-gromadah/>

Гранти на сільське господарство: відновлення життя та гідності у прифронтових громадах

У складних умовах, коли багато громад зазнали руйнувань, втрат і викликів через війну, особливої ваги набуває підтримка на рівні домогосподарств.

В рамках проєкту «Відновлення та допомога постраждалим територіям України» реалізується компонент «Гроші на розвиток присадибного сільського господарства», який став потужним інструментом підтримки родин.

Учасники ініціативи — вимушені переселенці, які змогли не лише адаптуватися у нових громадах, а й стати їх активними мешканцями, а також місцеві жителі. Допомога дозволяє людям залишатися на рідній землі, працювати, годувати себе та сприяти продовольчій безпеці регіону. Таким чином, вони стають не лише отримувачами допомоги, а повноцінними творцями соціального й економічного життя громад.

Ініціатива реалізується Карітасом Запоріжжя та Карітасом Кривий Ріг у партнерстві з Карітасом України, Карітасом Норвегії та за фінансування уряду Норвегії. Ми діємо за принципом: «Для громади, у громаді, з громадою». І саме це дозволяє нам досягати глибокого впливу там, де підтримка потрібна найбільше.

Людські історії — основа змін

У Широківській громаді Запорізької області, яка прийняла численну кількість вимушених переселенців та потерпає від нестачі води, програма грантів дала людям новий шанс. Серед учасників — пан Роман, який, отримавши підтримку від Карітасу Запоріжжя, пробував свердловину у своєму дворі. Тепер його родина має стабільний доступ до води, а город знову дає надію на щедрий врожай. Турботливий батько самостійно облаштував крапельний полив і дитячий майданчик для доньки — вода забезпечує і рослини, і радість у родині.

Інша історія — пані Надія, яка мріяла мати корову для своїх п'ятьох онучок. Завдяки гранту в її господарстві з'явилася корова Красуня, яка дає понад 20 літрів молока щодня. Для родини це не просто тварина, це джерело здоров'я та стабільності.

«Кожен наданий грант — це інвестиція в гідність і майбутнє людей та стійкість громади, які попри війну обирають відновлювати життя на своїй землі. Ми бачимо, як невелика підтримка на рівні домогосподарств змінює життя цілих громад: економіка пожвавлюється, зростає взаємодопомога, з'являється відчуття сталості. Саме тому ми переконані: розвиток починається

з людської історії, підтриманої і вірою, і дією», – підкреслила важливість допомоги менеджерка проєкту Карітасу України Іванна Улей.

Вода та гідність — ресурси для майбутнього

Сталий доступ до води — критична потреба для багатьох сіл, особливо в контексті кліматичних змін і посух. Наші ініціативи у напрямку WASH (вода, санітарія, гігієна) й Livelihood (економічне відновлення) працюють комплексно: ми не лише реагуємо на виклики, а й формуємо середовище для розвитку.

Гранти на розвиток сільського господарства допомогли десяткам родин у Дніпропетровській та Запорізькій областях відновити або започаткувати утримування свійських тварин, вирощувати овочі, будувати або ремонтувати господарські приміщення. Це реальні кроки до економічної самодостатності, а також повернення віри у себе.